



Budsjett-innst. S. nr. 9

(2003–2004)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) kap. 1426, 1427 og 1429

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på
statsbudsjettet for 2004 vedkommende Olje- og energidepartementet
og Miljøverndepartementet**



Budsjett-innst. S. nr. 9

(2003–2004)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) kap. 1426, 1427 og 1429

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på
statsbudsjettet for 2004 vedkommende Olje- og energidepartementet
og Miljøverndepartementet**

INNHold

| | |
|--|----|
| Innledning | 5 |
| 1. Rammeområde 12 - Oje og energi | 5 |
| 1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 Olje og energi | 7 |
| 1.1.1 Innledning | 7 |
| 1.1.2 Høyre og Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer | 7 |
| 1.1.3 Arbeiderpartiets hovedprioriteringer | 8 |
| 1.1.4 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer | 9 |
| 1.1.5 Sosialistisk Venstrepartis hovedprioriteringer | 11 |
| 1.1.6 Senterpartiets hovedprioriteringer | 14 |
| 1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12 | 14 |
| Kap. 1800 Olje- og energidepartementet | 14 |
| Kap. 1810 Oljedirektoratet | 17 |
| Kap. 4810 Oljedirektoratet | 18 |
| Kap. 1815 Petoro AS | 18 |
| Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat | 18 |
| Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat | 22 |
| Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon | 22 |
| Kap. 2490 NVE Anlegg | 27 |
| Kap. 4829 Konesesjonsavgiftsfondet | 27 |
| Kap. 1830 Energiforskning | 27 |
| Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten | 32 |
| Kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen | 32 |
| Kap. 4860 Statsforetak under Olje- og energidepartementet | 32 |
| Kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten | 33 |
| Kap. 5490 NVE Anlegg | 33 |
| Kap. 5608 Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet | 33 |
| 2. Rammeområde 13 - Miljø | 33 |
| 2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø | 36 |
| 2.1.1 Innledning | 36 |
| 2.1.2 Høyre og Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer | 36 |
| 2.1.3 Arbeiderpartiets hovedprioriteringer | 37 |
| 2.1.4 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer | 37 |
| 2.1.5 Sosialistisk Venstrepartis hovedprioriteringer | 40 |
| 2.1.6 Senterpartiets hovedprioriteringer | 44 |
| 2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13 | 45 |
| Kap. 1400 Miljøverndepartementet | 45 |
| Kap. 4400 Miljøverndepartementet | 48 |
| Kap. 1410 Miljøvernforskning | 48 |
| Kap. 4410 Miljøvernforskning | 50 |
| Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak | 50 |
| Kap. 4425 Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond | 50 |
| Kap. 1426 Statens naturoppsyn | 50 |
| Kap. 4426 Statens naturoppsyn | 51 |
| Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning | 51 |
| Kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning | 57 |
| Kap. 1429 Riksantikvaren | 57 |

| | | |
|-----------|--|-----------|
| | Kap. 4429 Riksantikvaren | 59 |
| | Kap. 1432 Norsk kulturminnefond | 59 |
| | Kap. 4432 Norsk kulturminnefond | 60 |
| | Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn | 60 |
| | Kap. 4441 Statens forurensningstilsyn | 63 |
| | Kap. 1444 Produktregisteret | 63 |
| | Kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk | 64 |
| | Kap. 2465 Statens kartverk | 66 |
| | Kap. 2422 Statens miljøfond (unntatt post 90) | 66 |
| | Kap. 5621 Statens miljøfond, renteinntekter | 66 |
| 3. | Forslag fra mindretall | 66 |
| 4. | Komiteens tilråding | 72 |



Budsjett-innst. S. nr. 9

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) kap. 1426, 1427 og 1429

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet

Til Stortinget

INNLEDNING

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 12 Olje og energi og rammeområde 13 Miljø.

1. RAMMEOMRÅDE 12 - OLJE OG ENERGI

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 12 i St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004)

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

| Kap. Post Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|-------------------------------------|---|------------------------------------|
| Utgifter i hele kroner: | | |
| <i>Olje- og energidepartementet</i> | | |
| 1800 | Olje- og energidepartementet | 184 839 000 184 839 000 |
| 1 | Driftsutgifter | 106 339 000 106 339 000 |
| 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 27 900 000 27 900 000 |
| 22 | Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i> | 21 500 000 21 500 000 |
| 70 | Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten, <i>kan overføres</i> | 17 000 000 17 000 000 |
| 71 | Tilskudd til Norsk Oljemuseum | 4 000 000 4 000 000 |
| 72 | Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet | 8 100 000 8 100 000 |
| 1810 | Oljedirektoratet (jf. kap. 4810) | 217 150 000 217 150 000 |
| 1 | Driftsutgifter | 157 550 000 157 550 000 |
| 21 | Spesielle driftsutgifter | 54 600 000 54 600 000 |
| 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 5 000 000 5 000 000 |
| 1815 | Petoro AS | 223 000 000 223 000 000 |
| 70 | Administrasjon | 223 000 000 223 000 000 |

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|-------------|------|--|--------------------|------------------------------------|
| 1820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829) | 384 230 000 | 384 230 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 231 380 000 | 231 380 000 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 54 000 000 | 54 000 000 |
| | 22 | Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i> | 69 250 000 | 69 250 000 |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 6 000 000 | 6 000 000 |
| | 70 | Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg, <i>kan overføres</i> | 1 000 000 | 1 000 000 |
| | 73 | Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i> | 20 000 000 | 20 000 000 |
| | 75 | Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i> | 2 600 000 | 2 600 000 |
| 1825 | | Omlegging av energibruk og energiproduksjon | 161 000 000 | 161 000 000 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 12 000 000 | 12 000 000 |
| | 50 | Overføring til Energifondet | 130 000 000 | 130 000 000 |
| | 74 | Naturgass, <i>kan overføres</i> | 19 000 000 | 19 000 000 |
| 1830 | | Energiforskning (jf. kap. 4829) | 321 400 000 | 321 400 000 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 18 500 000 | 18 500 000 |
| | 50 | Norges forskningsråd | 293 500 000 | 293 500 000 |
| | 70 | Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> .. | 9 400 000 | 9 400 000 |

Petroleumsvirksomheten

| | | | | |
|-------------|----|--|-----------------------|-----------------------|
| 2440 | | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 5440) | 21 000 000 000 | 21 000 000 000 |
| | 30 | Investeringer | 19 700 000 000 | 19 700 000 000 |
| | 50 | Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond | 1 300 000 000 | 1 300 000 000 |
| 2442 | | Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen | 60 000 000 | 60 000 000 |
| | 70 | Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> | 60 000 000 | 60 000 000 |

Statens forretningsdrift

| | | | | |
|-------------|----|---|-----------------------|-----------------------|
| 2490 | | NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603) | 7 000 000 | 7 000 000 |
| | 24 | Driftsresultat | 0 | 0 |
| | 1 | Driftsinntekter | -42 500 000 | -42 500 000 |
| | 2 | Driftsutgifter | 35 700 000 | 35 700 000 |
| | 3 | Avskrivninger | 5 900 000 | 5 900 000 |
| | 4 | Renter av statens kapital | 900 000 | 900 000 |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 7 000 000 | 7 000 000 |
| | | Sum utgifter rammeområde 12 | 22 558 619 000 | 22 558 619 000 |

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

| | | | | |
|-------------|----|--|--------------------|--------------------|
| 4810 | | Oljedirektoratet (jf. kap. 1810) | 62 100 000 | 62 100 000 |
| | 1 | Gebyr- og avgiftsinntekter | 2 500 000 | 2 500 000 |
| | 2 | Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet | 31 800 000 | 31 800 000 |
| | 3 | Refusjon av tilsynsutgifter | 11 000 000 | 11 000 000 |
| | 4 | Salg av undersøkelsesmateriale | 1 000 000 | 1 000 000 |
| | 6 | Ymse inntekter | 1 200 000 | 1 200 000 |
| | 8 | Inntekter barnehage | 3 600 000 | 3 600 000 |
| | 10 | Refusjoner | 11 000 000 | 11 000 000 |
| 4820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820) | 78 700 000 | 78 700 000 |
| | 1 | Gebyr- og avgiftsinntekter | 22 900 000 | 22 900 000 |
| | 2 | Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet | 41 400 000 | 41 400 000 |
| | 40 | Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag | 14 400 000 | 14 400 000 |
| 4829 | | Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830) | 139 150 000 | 139 150 000 |
| | 50 | Overføring fra fondet | 139 150 000 | 139 150 000 |
| 4860 | | Statsforetak under Olje- og energidepartementet | 11 900 000 | 11 900 000 |
| | 70 | Garantiprovisjon, Statnett SF | 11 900 000 | 11 900 000 |

| Kap. Post Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|---|------------------------|------------------------------------|
| <i>Inntekter fra petroleumsvirksomheten</i> | | |
| 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 2440) | 75 100 000 000 | 75 100 000 000 |
| 24 Driftsresultat: | 52 400 000 000 | 52 400 000 000 |
| 1 Driftsinntekter | 95 300 000 000 | 95 300 000 000 |
| 2 Driftsutgifter | -18 900 000 000 | -18 900 000 000 |
| 3 Lete- og feltutviklingsutgifter | -1 300 000 000 | -1 300 000 000 |
| 4 Avskrivninger | -15 900 000 000 | -15 900 000 000 |
| 5 Renter av statens kapital | -6 800 000 000 | -6 800 000 000 |
| 30 Avskrivninger | 15 900 000 000 | 15 900 000 000 |
| 80 Renter av statens kapital | 6 800 000 000 | 6 800 000 000 |
| <i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.</i> | | |
| 5490 NVE Anlegg (jf. kap. 2490) | 1 200 000 | 1 200 000 |
| 1 Salg av utstyr mv | 1 200 000 | 1 200 000 |
| <i>Renter og utbytte mv.</i> | | |
| 5608 Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet | 48 500 000 | 48 500 000 |
| 80 Renter, Statnett SF | 48 500 000 | 48 500 000 |
| Sum inntekter rammeområde 12 | 75 441 550 000 | 75 441 550 000 |
| Netto rammeområde 12 | -52 882 931 000 | -52 882 931 000 |

1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 olje og energi

1.1.1 Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 8. oktober 2003 fått tildelt kapitler under rammeområde 12 Olje og energi, jf. Innst. S. nr. 2 (2003-2004). Ved Stortingets vedtak 26. november 2003 er netto utgiftsramme for rammeområde 12 fastsatt til kr -52 927 931 000, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004).

1.1.2 Høyre og Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, og fra Kristelig Folkeparti, Bror Yngve Rahm og Ingmar Ljones, viser til at energinæringene er blant Norges viktigste næringer. Både vannkraftressursene og olje- og gassressursene, nye fornybare energikilder og en miljøvennlig energibruk, gjør at Norge har alle forutsetninger for å være Vest-Europas ledende energileverandør. I tillegg har norske fagfolk og bedrifter utviklet kompetanse i verdensklasse innenfor utvinning og utnyttning av energiressurser. Endringene i internasjonal oljeindustri og liberaliseringen av elektrisitets- og gassmarkedet i EU skaper derfor store forretningsmessige muligheter for Norge som energinasjon.

Disse medlemmer mener energipolitikken skal fremme verdiskaping, samtidig som den baseres på målet om en langsiktig og miljømessig forsvarlig forvaltning av energiressursene. For Norge er det viktig å

kombinere rollen som en stor energiprodusent med å være foregangsland innen miljøpolitikken.

Petroleumsvirksomheten er Norges viktigste næring. Disse medlemmer mener det er viktig å sikre at petroleumssektoren blir en vesentlig bidragsyter til finansieringen av velferdssamfunnet og til industriell utvikling i hele landet også i fremtiden. Disse medlemmer mener derfor at det må legges til rette for at norsk sokkel forblir et attraktivt og konkurransedyktig område for verdiskaping og investeringer, og at norske selskaper kan styrke sin konkurranseposisjon både på norsk sokkel og internasjonalt. Disse medlemmer vil derfor legge til rette for industriell og teknologisk utvikling for å få mer ut av ressursene og få kostnadene ned. Verdien vil i stigende grad skapes av teknologi og annen menneskelig innsats. Det krever økt innsats på forskning og teknologiutvikling. Den samlede industrielle klyngen må derfor sikres rammevilkår som gjør dette mulig. Dette kan bidra til økt internasjonalisering og store positive ringvirkninger for det norske samfunn.

De store inntektene fra petroleumsvirksomheten kommer fra en felles ressurs og må derfor forvaltes slik at de kommer hele samfunnet til gode. Samtidig er petroleumsressursene en ikke-fornybar ressurs, og inntektene fra petroleumsvirksomheten vil ikke vare evig. Det er derfor viktig med investeringer og forskning innen petroleumssektoren slik at vi utnytter de gjenværende ressursene på en best mulig måte. Disse medlemmer mener det er et siktemål å sikre et stabilt aktivitetsnivå på norsk sokkel som tar hensyn til velferds-, miljø- og langsiktighetsperspektivet.

Disse medlemmer ser på klimaproblematikken som en av de største utfordringene verden står overfor. For å redusere utslippene av miljøødeleggende klimagasser må det satses på energiøkonomisering, fornybare energikilder, ny utslippsreducerende teknologi, miljøvennlig samferdsel og bedre kollektivtransport.

Disse medlemmer ønsker en offensiv satsing på energiforskning og foreslår derfor en bevilgning til dette på 321,4 mill. kroner, en økning på 61,7 mill. kroner fra inneværende års budsjett. Satsingen dreier seg i hovedsak om forskning i skjæringsfeltet mellom energi og miljø, og forskningsbasert nyskaping/demonstrasjon. Et nytt stort tverrgående forskningsprogram innenfor petroleumsforskning vil bli startet opp, PETROMAKS, som vil være fokusert på utvikling av metoder for økt utvinning, reservoarovervåking- og styring, samt nye teknologier for avsetning av gass. Satsingen er i første rekke relatert til økt innsats innenfor petroleumsforskningen, herunder langtidsvirkninger fra utslipp til sjø. Forskning på anvendelse av naturgass til energiformål, hydrogen og fornybare energikilder er også prioritert.

Disse medlemmer understreker at skal vi realisere de store potensielle verdiene innenfor energisektoren, er det viktig at vi evner å løse de teknologiske og miljømessige utfordringene i tiden fremover. Det er et stort potensial for ytterligere økt verdiskaping innenfor denne sektoren hvis vi klarer å utnytte våre store energiresurser på en enda bedre måte enn i dag. Samtidig står vi overfor store miljøutfordringer, og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering er en viktig del av løsningene på dette problemet.

Disse medlemmer viser til at det neste år satses 50 mill. kroner på forskning knyttet til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk.

Disse medlemmer mener det er viktig at Norge som energinasjon i større grad legger opp til å bruke og utvikle nye fornybare energikilder. Disse medlemmer vil derfor fortsette en offensiv satsing på nye fornybare energikilder gjennom betydelige bevilgninger til Energifondet, og viser til at ENOVA neste år vil disponere 565 mill. kroner til arbeidet med utvikling og kommersialisering av alternative og mer energieffektive teknologier. Sett i lys av situasjonen i el-markedet sist vinter er det viktig at Norge blir mindre avhengig av vannkraften som energikilde. ENOVAs arbeid er viktig i så måte, samtidig som vi har gjennomført regjendringer og skattelettelser på mikro-, mini- og småkraftverk. Regjeringens satsing på å få frem renseteknologi på gasskraftverk er også en viktig del av den langsiktige strategien for å få mer kraftproduksjon.

Disse medlemmer viser til Regjeringens satsing på infrastruktur for naturgass. Det foreligger planer om utnyttelse av naturgass i ulike deler av landet. Disse medlemmer er enig i at det er en viktig forutsetning for økt utnyttelse av naturgass at det legges til rette for økt utbygging av infrastruktur blant annet ved å yte støtte til slike infrastrukturprosjekter.

Disse medlemmer viser for øvrig til regjeringen Bondevik IIs forslag til budsjett for Olje- og energidepartementet for 2004, og de endringer i forhold til dette

som fremkommer av budsjettavtale mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, og støtter forslaget med disse endringene.

1.1.3 Arbeiderpartiets hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, er bekymret over den anstrengte kraftsituasjonen i Norge. Situasjonen er uholdbar, ikke minst for strømforbrukerne som har fått betydelig høyere strømavgifter som et resultat av situasjonen. Disse medlemmer mener derfor at arbeidet med å bedre kraftforsyningen for å unngå uholdbare høye strømavgifter må ha høy prioritet. Hovedproblemet er at forbruket har økt mer enn produksjonen og at det nå gjøres altfor lite for å øke kraftproduksjonen og for å dempe veksten i forbruket. Det må derfor satses betydelig mer på tiltak for å møte dette. Det gjelder blant annet utvikling av alternative energikilder og nye fornybare energikilder.

Disse medlemmer viser i denne sammenheng til Arbeiderpartiets merknad i innstillingen til gassmeldingen, Innst. S. nr. 167 (2002-2003) om å innføre et pliktig grønt sertifikatmarked for ny fornybar energi og understreker at dette vil bli et viktig virkemiddel for å få ta i bruk mer ny fornybar energi. Inntil et slikt sertifikatmarked er etablert er det viktig at overføringene til Energifondet opprettholdes på et høyt nivå. Disse medlemmer støtter derfor Regjeringens forslag om at overføringene til fondet økes, men viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der Arbeiderpartiet foreslår at dette må skje gjennom økte overføringer over statsbudsjettet og ikke i form av økt påslag i nett tariffen og høyere strømavgifter for forbrukerne slik Regjeringen foreslår. Innenfor våre internasjonale klimaforpliktelser vil disse medlemmer også ta en større del av naturgassen i bruk innenlands, også til energiproduksjon, og ønsker derfor at konvensjonelle gasskraftverk kan realiseres snarest mulig. På sikt må gasskraftverk med CO₂-håndtering utvikles. I NOU 2002:7 foreslår Gassteknologiutvalget at det må være en utviklingsprosess med satsing på flere konsepter, og anslår at fullskala gasskraftverk med CO₂-håndtering tidligst kan være realisert om 10-15 år. En forsering av denne prosessen er ønskelig. Dette vil kreve en betydelig innsats på området. Fra enkelte hold kommer det nå signaler om at man forholdsvis raskt kan komme i gang med bygging av pilotanlegg for gasskraftverk med CO₂-håndtering. Utvikling av miljøvennlig gasskraftteknologi må derfor prioriteres i større grad enn det Regjeringen har lagt opp til.

Disse medlemmer viser i denne sammenheng til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet om økt satsing på utvikling av miljøvennlig gassteknologi. Disse medlemmer mener det må etableres et nasjonalt gassteknologiprogram for å drive fram miljøvennlig bruk av gass til energiformål inkludert CO₂-håndtering, bruk av gass i industrielle prosesser og løsninger for hydrogen som energibærer. For å påskynde utviklingen av teknologi for gasskraftverk

med CO₂-håndtering går disse medlemmer inn for at innovasjonsselskapet som skal etableres i Grenland blir opprettet i 2004 og ikke i 2005, slik Regjeringen legger opp til. Innovasjonsselskapet skal forvalte statens satsing på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og i tillegg holde tett kontakt med industri og forskningsmiljøer for å sikre en mest mulig hensiktsmessig framdrift og gjennomføring av teknologiutvikling. Selskapet skal tilrettelegge for ny og videreutvikle teknologi og samordne ressurser for å få sterkere grad av innovasjon og synergieffekter.

For å sikre raskest mulig utvikling av teknologi for gasskraftverk med CO₂-håndtering mener disse medlemmer det er nødvendig at selskapet tilføres egenkapital som gjør det mulig, sammen med midler fra Norges Forskningsråd, å øke forskningsinnsatsen betydelig i årene fremover, slik at det til sammen kan brukes 250 mill. kroner i året over 10 år til dette formålet.

Det foreligger planer flere steder i landet om å ta i bruk naturgass til energiformål og industrielle formål. Disse medlemmer understreker at en avgjørende forutsetning for å øke den innenlandske bruken av naturgass er at det bygges infrastruktur for transport av naturgass. Staten må delta i satsingen på infrastruktur gjennom tilskudd og ved at det opprettes et statlig investeringselskap som sammen med andre investorer skal investere langsiktig i infrastruktur for transport av naturgass. Selskapet må tilføres 3 mrd. i egenkapital slik Arbeiderpartiet foreslår i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer mener det er uheldig at nettariffene varierer mye mellom ulike områder og at disse må utjevnes gjennom økt tilskudd til nettselskaper med høy tariff. Disse medlemmer vil derfor øke bevilgningen til dette med 20 mill. kroner, slik at 14 000 nye strømkunder kommer inn under ordningen og at totalt 59 000 strømkunder nå får lavere nettleie.

Disse medlemmer har merket seg den usikkerheten som er knyttet til innføring av nytt elavgiftssystem for næringslivet. Disse medlemmer mener at et nytt elavgiftssystem for næringslivet må utformes slik at elektrisitet ikke utkonkurrerer fjernvarme og andre alternative energikilder som biobrensel med mer. Å fjerne elavgiften for alt næringsliv fra 1. januar 2004 slik Regjeringen foreslår, vil bidra til å svekke rammevilkårene for fjernvarme. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås at elavgiften opprettholdes som i dag frem til et nytt system blir etablert fra 1. juli 2004.

1.1.4 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, er bekymret over den passive politikken som føres på energi- og petroleumsområdet. Advarslene om en svekket kraftbalanse og synkende aktivitet på petroleumssektoren er mange. Disse medlemmer mener at Norge i langt større grad enn i dag må utnytte våre muligheter som energistormakt. Forholdene må legges til rette for at Norge skal forbli en ener-

gistormakt, hvor energisektoren forblir en viktig del av vår felles verdiskapning, teknologiutvikling og levestandard. Dette skal også komme landets innbyggere og næringsliv til gode gjennom tilgang til energi til en fornuftig pris.

Energi skal fritt kunne omsettes i markedet, og fritt kunne brukes av de aktører som til enhver tid kjøper energien i markedet, uten noen innblanding fra det offentlige side. Myndighetene skal i minst mulig grad tvinge frem en omlegging av energibruken etter hvilken favoritteknologi miljøbevegelsen til enhver tid promoterer. Disse medlemmer mener det skal være fri konkurranse mellom de forskjellige former for energibærere, uten noen form for subsidiering. Disse medlemmer vil heller ikke bruke skattebetalernes penger til andre tiltak som har som målsetting å endre energiforbruket, og heller ikke bruk av økte avgifter som virkemiddel for å endre eller redusere forbruket. Eventuelle ENØK-tiltak må baseres på den enkeltes økonomiske gevinst. Samtidig mener disse medlemmer at myndighetene må ta ansvar for forsyningssikkerheten av kraft så vel som miljøaspektet i petroleumssektoren.

Disse medlemmer tar avstand fra den myten som er skapt om at man i Norge sløser med energi. Rapporter og statistikk viser klart at man i Norge ikke har større energiforbruk i husholdninger enn andre land vi normalt sammenligner oss med. Det er i dag ingen mangel på energi i Norge, men mangel på politisk vilje og handlekraft til å utnytte våre enorme energiresurser. Resultatet er blant annet at Norge i et normalår har underskudd på elektrisk kraft. Dette medfører høye priser for kundene, og underskuddet må dekkes gjennom importert av kraft bl.a. fra kullkraft- og kjernekraftverk. Disse medlemmer ønsker å øke kraftproduksjonen, og mener det fortsatt er muligheter for miljøtilpassede vannkraftutbygginger. Spesielt må bruken av minikraftverk økes. I tilfeller hvor det oppstår konflikter av miljømessig art, vil disse medlemmer sikre at lokaldemokratiet i større grad enn tidligere blir lyttet til.

Disse medlemmer mener at Norge som energinasjon må satse på en bedre utnyttelse av våre gassressurser i samfunnet generelt, i tillegg til kraftproduksjon. Disse medlemmer vil derfor legge forholdene bedre til rette for bruk av gass innenlands, deriblant bygging av gasskraftverk. Disse medlemmer mener også at hovedinfrastrukturen for gass er et myndighetsansvar, og foreslår at det skal opprettes et selskap for å koordinere arbeidet og sikre investering i slik infrastruktur. Disse medlemmer vil gi økonomisk støtte til bygging av infrastruktur for naturgass, og øker derfor denne budsjettposten.

Oljenæringen er, og vil i mange år fremover, være svært viktig for norsk økonomi. Det er imidlertid viktig at vi hele tiden fokuserer på denne næringens rammebetingelser og sikrer langsiktighet og forutsigbarhet, slik at næringen står bedre rustet også ved et eventuelt fall i oljeprisen.

Disse medlemmer vil som tidligere arbeide for å redusere/fjerne bruttoskattene på sokkelen, samtidig

som disse medlemmer vil arbeide for et mer rettferdig skattesystem som i større grad fordeler både oppsider og nedsider, noe som vil bidra til å sikre aktiviteten på sokkelen også ved lavere oljepriser. Forholdene er nå bedre lagt til rette for større mangfold på sokkelen, men det bør utredes skatteincentiver for å gjøre nisje- og haleproduksjon mer lønnsom. Disse medlemmer mener myndighetene i sterkere grad må sikre den videre dialogen med næringen i lys av rapportene fra Kon-Kraft Det må i tillegg sørges for at oljeindustrien gis tilgang på nye prospektive arealer, også i nordområdene.

Teknologiutvikling innen oljebransjen er særdeles viktig for fremtidig verdiskaping for nasjonen og den globale konkurranseevnen i næringen. Slik teknologiutvikling har betydelig positive ringvirkninger for næringslivet for øvrig. Forholdene må derfor legges til rette for å hindre oppsplitting av de teknologi- og kom-

petansemiljøer det har tatt tre tiår å bygge opp. Staten er den desidert største aktøren på norsk sokkel. Disse medlemmer mener staten bør ta et langt større ansvar for FoU innen petroleumsnæringen, og Stortinget bør opprette et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre langsiktigheten i denne forskningen.

Disse medlemmer viser til dagens budsjettbehandlingssystem i Stortinget og det faktum at faginnstillingene ikke lenger styrer budsjetttrammene innen sitt fagfelt. Under dette systemet finner disse medlemmer det vanskelig å fremme Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag, da den vedtatte rammen er betydelig høyere enn disse medlemmers bevilgninger innenfor rammeområde 12. For å synliggjøre Fremskrittspartiets prioriteringer har disse medlemmer derfor valgt å legge inn sitt primære budsjettforslag i sine generelle merknader. Alle endringer gjøres i forhold til Regjeringens budsjettforslag.

Tabellen viser Fremskrittspartiets primære budsjettalternativ sammenlignet med Regjeringens forslag. Endring er i forhold til St.prp. nr. 1 (2003-2004)

| Kap. | Post | Merknad | Endring i 1 000 kr |
|------|------|--|-----------------------|
| 1800 | 1 | Det er mulig med effektiviseringstiltak og bedre ressursutnyttelse, og reduserer "Driftsutgifter" med 5 mill. kroner. | - 5 000 |
| 1800 | 21 | Denne posten som skal benyttes til eksterne utredninger og analyser, uavhengige vurderinger og evalueringer, beslutningsstøtte og annen støtte av tidsbegrenset karakter er for høy. Departementet må i større grad bruke den kompetanse en selv har bygget opp gjennom flere tiår, og "Spesielle driftsutgifter" kuttes med 5 mill. kroner. | - 5 000 |
| 1800 | 70 | Internasjonalisering av oljevirkksomheten er viktig, men er først og fremst selskapenes eget ansvar. Posten reduseres med 10 mill kroner. | -10 000 |
| 1800 | 71 | Drift av Norsk Oljemuseum skal ikke være en statlig oppgave og posten kuttes derfor i sin helhet. | - 4 000 |
| 1800 | 72 | Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet sees på som svært lite hensiktsmessig, og posten kuttes derfor i sin helhet. | - 8 100 |
| 1810 | 1 | "Driftsutgifter" reduseres med ytterligere 6 mill. kroner, og forutsetter at dette i hovedsak går utover utredningsprosjekter og konsulenttjenester. | - 6 000 |
| 1820 | 01 | Det foreslås en reduksjon av "Driftsutgifter" på 6 mill. kroner, og forutsettes at det gjennomføres effektiviseringstiltak. | - 6 000 |
| 1820 | 21 | "Spesielle driftsutgifter" foreslås kuttet med 1 mill kroner, og kuttet forutsettes tatt på energimerkeordningen. | - 1 000 |
| 1820 | 22 | Sikring og miljøtiltak i vassdrag kuttes med 2 mill. kroner, men forutsetter at dette ikke går utover programmet for økt sikkerhet mot leirskred. | - 2 000 |
| 1820 | 73 | Det er store prisforskjeller for nettleie. Fra og med år 2000 ble det innført en ordning for direkte reduksjon av overføringstariffene til sluttbruker i områder med høyest overføringskostnad. Tilskuddet foreslås øket med 20 mill kroner. | + 20 000 |
| 1825 | 21 | Regjeringen legger opp til et for høyt ambisjonsnivå. Den foreslåtte økningen bør reverseres. | - 6 000 |
| 1825 | 50 | Energifondet får bevilgninger over budsjett og gjennom påslaget i nettareffen. Fremskrittspartiet tar avstand fra å bruke skattebetalernes penger på å subsidiere energi-produksjon som ikke kan stå på egne ben økonomisk. Posten kuttes med 100 mill. kroner. Det vises for øvrig til merknader under kap. 1825 i denne innstilling. | -100 000 |

| Kap. | Post | Merknad | Endring i 1 000 kr |
|------|------|---|-----------------------|
| 1825 | 74 | Det er viktig å legge forholdene bedre til rette for økt bruk av gass innenlands, blant annet ved å ta i bruk økonomiske virkemidler for å støtte byggingen av infrastruktur for naturgass. Posten økes derfor med 41 mill. kroner. Det vises for øvrig til merknader under kap. 1825 i denne innstilling | + 41 000 |
| 1830 | 21 | Viser til begrunnelsen nedenfor, og kutter "Spesielle driftsutgifter" med 11,5 mill. kroner. Det vises for øvrig til merknader under kap. 1830 i denne innstilling. | - 11 500 |
| 1830 | 50 | Fremskrittspartiet fremmer i denne innstillingen forslag om å opprette ett energi- og petroleumsforskningsfond, som vil medføre at staten tar sitt nødvendige ansvar for forskningen. De foreslåtte bevilgninger til forskning kuttes som følge av dette totalt med 243,5 mill. kroner, og det gjenstår 63,4 mill. kroner som er forutsatt brukt i overgangsfasen til et fond er på plass. Det vises for øvrig til merknader under kap. 1830 i denne innstilling. | - 243 500 |
| 1830 | 70 | Viser til begrunnelsen ovenfor, og kutter "Internasjonale samarbeids- og utviklings-tiltak" med 3 mill. kroner. Det vises for øvrig til merknader under kap. 1830 i denne innstilling. | - 3 000 |

1.1.5 Sosialistisk Venstrepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Jørund Leknes, mener at budsjettet for 2004 bør innlede en ny retning for norsk energipolitikk, og de foreslåtte reduksjoner og økninger reflekterer dette. Bakgrunnen for dette er Norges unike stilling i verden, samt den økte nødvendigheten av å redusere miljøproblemene. Norges største bidrag til dette innen energiområdet må være en mer regulert olje- og gassproduksjon og en stans i leteaktivitet etter nye olje- og gassfelt i nordområdene, økt satsing på verdiskapning gjennom fornybare energikilder, energieffektivitet og energisparing.

Disse medlemmer vil derfor redusere utgiftene til leting etter olje og utbygging av nye olje- og gassfelt, samtidig som investeringene i nye fornybare energikilder, forskning og utdanning økes betydelig. På denne måten legges grunnlaget for en vridning vekk fra en økonomi basert på fossile energikilder, til en grønn økonomi med fokus på kunnskapsbasert næringsliv. Disse medlemmer går imot å åpne de sårbare nordområdene for petroleumsvirksomhet, spesielt ut ifra hensynet til fiskerinæringa, miljøsikkerheten langs norskekysten og økologien i Barentshavet.

En helt sentral del av en omlegging av energipolitikken er behovet for ny teknologi. Energisikkerhet er å ha flere ben å stå på. Det er også fornuftig næringspolitikk. Markedet for ny og fornybar energiteknologi vokser kraftig, og etter disse medlemmers mening er det sentralt at Norge forbereder seg på en virkelighet der olje og gass kan komme til å spille en langt mindre viktig rolle. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer går inn for en kraftig økning i bevilgningene til energiforskning, og imot fortsatt satsing på introduksjon av naturgass. En naturlig forlenning av dette synet er at disse medlemmer ikke går inn for en fortsatt vekst i bruken av ressurser til

leting etter ikke-fornybare ressurser på norsk sokkel. Dette er midler som både trengs andre steder, og som fra et fremtidsrettet og miljøorientert standpunkt ikke kan forsvares. Etter disse medlemmers syn bør disse midlene heller anvendes til å finne gode og bærekraftige energialternativer.

Disse medlemmer påpeker at framtidens energikilder er fornybare. I Sosialistisk Venstrepartis grønne budsjett reduseres utgiftene til leting etter olje og utbygging av nye olje- og gassfelt, samtidig som investeringene i nye fornybare energikilder, forskning og utdanning økes. Slik legger Sosialistisk Venstreparti grunnlaget for en vridning vekk fra en økonomi basert på fossile energikilder, over til en grønn økonomi med fokus på kunnskapsbasert næringsliv.

Disse medlemmer mener Norge må øke satsingen på nye fornybare energikilder som vindkraft, bioenergi, solvarme og bølgekraft, som ikke fører til utslipp av farlige klimagasser, og gir mindre belastninger på lokalmiljøet enn tradisjonelle energikilder.

En omlegging av energipolitikken kreves for å gi miljøvennlig lys og varme til folk og elektrisitet til industrien, til forutsigbare og stabile priser. Nye kraftkriser kan komme, og da trengs alternativ oppvarming. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti sist vinter fikk flertall for å støtte alle husstander som ville investere i varmpumper og pelletskaminer. Dessverre forsvant ordningen, som snø for sol, med våren. Disse medlemmer prioriterer derfor en ny, bredere og langsiktig støtteordning. I tillegg vil disse medlemmer endre plan- og bygningsloven slik at kommuner kan stille krav til enøk, vannbåren varme og klimaregnskap i byggeprosjekter.

Disse medlemmer mener markedet må stimuleres og reguleres slik at det velger enøk og fornybare energiformer. Strømmerketet til vanlige forbrukere må reguleres hardere. Derfor må energiloven revideres og inkludere miljøformål. Disse medlemmer foreslår å ha grønne energisertifikater og en garantiordning for

vannbåren varme på plass i løpet av 2004. Rammebe-
tingelsene må bli slik at vannbåren varme og fornybar
energi blir ikke-subsidierte selvstendige næringer, med
tusenvís av arbeidsplasser.

Disse medlemmer mener Norge må effektivisere
produksjon og distribusjon av strøm. Disse
medlemmer foreslår derfor å ha en skånsom satsing
på små vannkraftanlegg og at det skapes en milliardin-
dustri innen vindkraft. Staten må ta ansvar for at vann-
kraftverk og nett opprustes. Statnett og Statkraft skal
spille en sentral rolle i dette. En innsats på dette områ-
det kan utløse flere TWh i ny kraftproduksjon og bedret
overføring. Toveiskommunikasjon i strømmettet må
innføres for å utløse store enøk-gevinster og redusere
presset på overføringskapasiteten.

Disse medlemmer viser til at bioenergi har et
stort potensial til å gi økt lønnsomhet i landbruket.
Gjennom produksjon av bioenergi kan skogressursene
utnyttes bedre, og norske bønder kan bli både mat- og
energiprodusenter. Produksjon av bioenergi kan bringe
en større del av verdiskapingen tilbake til gården.

Målene om 4 TWh fornybar varme og 3 TWh vind-
kraft innen 2010 skal nås, og disse medlemmer
foreslår en gjennomgang av potensialet for å øke disse
målene.

Disse medlemmer mener hydrogen som energi-
kilde og energibærer vil kunne spille en stor rolle for å
redusere og eventuelt fjerne utslippene av klimagasser
og forurensning fra energi- og samferdselssektoren.

Hydrogen brukt i forbrenningsmotorer har et stort
potensial fordi man med små endringer kan bruke alle-
rede masseproduserte motorer. Hydrogendrevne biler

med forbrenningsmotor vil ikke føre til utslipp av kli-
magasser, og vil ha svært lave utslipp av NO_x.

Disse medlemmer viser til at siden regjerings-
skiftet har mellom 60 og 70 nye personer blitt ledige
hver eneste dag. I oktober var det nesten 110 000
ledige. Regjeringen er passive tilskuere til at dette
skjer. Disse medlemmer savner Regjeringens for-
slag til å kompensere bortfallet av den differensierte
arbeidsgiveravgiften. Regjeringens utvidelse av
arbeidsgivers lønnsplikt ved permitteringer fra tre til
30 dager går i feil retning.

Derfor gjør vi det sjøl. Disse medlemmers bud-
sjett reduserer ledigheten med anslagsvis 20 000 per-
soner i 2004. Disse medlemmer viser til Sosialis-
tisk Venstrepartis merknader i finansinnstillingen hvor
det blant annet framgår en satsing på energiområdet
som kommer i tillegg til Sosialistisk Venstreparti pri-
oriteringer på ramme 12. Dette er:

- Øke bioenergisatsinga med 110 mill. kroner, og 50
mill. kroner til panteordning for konvertering av
oljekjeler til bioenergikjeler.
- Styrke Forskningsrådet med 600 mill. kroner
hvorav 100 mill. kroner er energiforskning.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mel-
lom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene som har en
vesentlig større ramme (1,1565 mrd. kroner) enn Sosi-
alistisk Venstrepartis alternative budsjettforslag. For å
synliggjøre Sosialistisk Venstrepartis helhetlige satsing
på miljøvern og omlegging til en bærekraftig energi-
struktur, legger disse medlemmer inn sitt primære
budsjettforslag med kommentarer, i sine generelle
merknader.

| Kap. | Post | Navn | Merknad til Sosialistisk Venstrepartis endring | Endring i 1 000 kr |
|------|------|---|--|-----------------------|
| 1800 | 1 | OED, driftsutgifter | Redusert aktivitet som følge av moratorium på petrole- umsaktivitet i Lofoten og Barentshavet og redusert tempo i olje- og gassutvinningen | - 18 000 |
| 1800 | 21 | Spesielle driftsutgifter | Redusert aktivitet som følge av moratorium på petrole- umsaktivitet i Lofoten og Barentshavet | - 8 000 |
| 1800 | 70 | Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten | Redusert aktivitet som følge av tilbakeholdenhet i interna- sjonalisering av petroleumsvirksomheten | - 9 000 |
| 1800 | 71 | Tilskudd til Norsk Olje- museum | Styrking i samsvar med museets nasjonale opplysnings- oppgaver, spesielt mhp bevisstgjøring av klimaproblemet | 2 000 |
| 1810 | | Oljedirektoratet | | |
| 1810 | 1 | Driftsutgifter | Redusert bevilgning i tråd med utskillelse av Petroleums- tilsynet | - 25 000 |
| 1810 | 21 | Spesielle driftsutgifter | Økning for å ivareta overgangskostnader ved utskillelse av Petroleumstilsynet | 1 000 |
| 1815 | 70 | Petoro AS | Redusert aktivitet som følge av redusert tempo i olje- og gassutvinningen | - 30 000 |

| Kap. | Post | Navn | Merknad til Sosialistisk Venstrepartis endring | Endring i 1 000 kr |
|------|------|---|---|-----------------------|
| 1820 | 1 | Driftsutgifter | Reduserte oppgaver etter opprettelsen av Enova. Ikke oppbygging av forvaltningsmiljø for helhetlig vannforvaltning som bør ligge hos SFT | - 12 500 |
| 1820 | 21 | Spesielle driftsutgifter | Økt innsats på energimerkeordningen og forsering av arbeidet med flomsonekart | 15 000 |
| 1820 | 22 | Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag | Økt innsats på risikoklassifisering av flom- og kvikkleire-ras og sikringsarbeid | 15 000 |
| 1820 | 70 | Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg | Sikre strømtilførsel i utkant | 1 000 |
| 1820 | 73 | Tilskudd til utjevning av overføringstariffer | Økt og mer sosial rettferdig utjevning av overføringstariffene | 40 000 |
| 1825 | 50 | Overføring til Energifondet | Offensiv satsing på energiomlegging for bærekraftig utvikling og reduksjon av avhengigheten av elektrisitet til oppvarming | 649 000 |
| 1825 | 60 | Kommunal Lokal Agenda 21 | Kommunalt investeringsfond for energiomlegging og økte andeler infrastruktur for fornybar energi | 400 000 |
| 1825 | 70 | Tilskudd til el-sparing i private husholdninger | Videreføring av støtteordning for energiomlegging i husstander | 269 000 |
| 1825 | 71 | Bioenergi (ny) | | 200 000 |
| 1825 | 73 | Produksjonsstøtte vindkraft | Økt produksjonsstøtte i tråd med økt investeringsstøtte og økt utbyggingstakt for å sikre mer ny fornybar kraftproduksjon i Norge. Samt sikre gode overgangsordninger til Grønne energisertifikater | 20 000 |
| 1825 | 74 | Naturgass | Støtte til naturgassprosjekter er ikke forenlig med Sosialistisk Venstrepartis energi og miljøpolitikk | - 15 000 |
| 1825 | 76 | Tilskudd til utskifting av PCB-armaturer i bedrifter | Støtte til utløsning av enøk-potensial på 1 TWh og fjerning av miljøgiften PCB | 100 000 |
| 1830 | 50 | Energiforskning/Norges Forskningsråd | Målrettet økning på fornybar energiforskning sammen med reduksjon av dagens prioritering av petroleumsforskning | 211 500 |
| 2440 | | SDØE | | |
| 2440 | 30 | Petroleumsvirksomheten/investeringer | Redusert aktivitet som følge av moratorium på petroleumsaktivitet i Lofoten og Barentshavet og redusert tempo i olje- og gassutvinningen | - 1 100 000 |
| 4810 | | Oljedirektoratet | | |
| 4810 | 3 | Refusjon av tilsynsutgifter | Økte tilsyn i forbindelse med overgangen til eget Petroleumstilsyn | 1 000 |
| 5680 | 80 | Utbytte, Statnett SF (ramme 23) | Ansvarlig utbytte politikk på 50 pst. av overskudd | - 200 000 |
| 5440 | 24.3 | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten | Redusert aktivitet som følge av moratorium på petroleumsaktivitet i Lofoten og Barentshavet og redusert tempo i olje- og gassutvinningen | 750 000 |

1.1.6 Senterpartiets hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Senterpartiet, ønsker en sterkere satsing på alternativ energi enn det Regjeringen legger opp til. Skal vi nå de nasjonale målsettingene om reduksjon i klimagassutslipp, er det nødvendig med en raskere overgang til mer miljøvennlig energibruk. Det er også nødvendig å gjøre energibruken mer fleksibel, slik at samfunnet blir mindre sårbart for nye strømkriser.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der det blir foreslått å opprette en ny tilskuddsordning til kompetanseutvikling for mikro- og minikraftverk. Det settes av 5 mill. kroner på NVEs budsjett der regionråd og aktuelle fagmiljøer i fylkene kan søke midler for å drive kartleggings- og veiledningsarbeid for mikro- og minikraftverk.

Dette medlem ønsker å opprettholde nivået på den statlige bevilgningen til Energifondet, slik at det blir ca. 750 mill. kroner som kan brukes på alternativ energi i 2004. Økningen som er på 150 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, skal brukes til en nasjonal satsing på bioenergi. Enova skal stå for den endelige utforminga, og disse tiltakene må vurderes:

- støtte til fellestiltak der skogbrukere går sammen om å produsere og selge ferdig varme fra bioenergi

- tilskudd til installering av vannbåren varme i næringsbygg og offentlige bygg, slik at disse kan gjøre seg nytte av bioenergi
- utvide støtten til varmeanlegg slik at også mindre nærvarmeanlegg blir omfatta
- opprettholde en tilskuddsordning til husholdningene for installering av vannbåren varme og til pelletskaminer
- innføre en panteordning for gamle vedovner

Dette medlem viser til at en økt bruk av bioenergi med 5 TWh vil sysselsette anslagsvis 1 500 årsverk, for en stor del i distriktene. Dette medlem mener det er viktig å få en modell for elavgift i næringslivet i tråd med den danske ordningen på plass så raskt som mulig, for å skape forutsigbare rammevilkår for alternativ energi.

Dette medlem vil øke støtten til infrastruktur for naturgass med 8 mill. kroner og å øke forskningsinnsatsen for utslippsfrie gasskraftverk med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Regjeringen foreslår å holde tilskuddet til utjevning av overføringstariffer uendra fra i fjor på 20 mill. kroner. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke denne posten med 20 mill. kroner, til totalt 40 mill. kroner. Dette er ei svært kostnadseffektiv og viktig ordning for å kutte strømkostnadene for dem med aller høyest nettleie.

Tabellen viser Senterpartiets budsjettalternativ sammenlignet med Regjeringens forslag (avvik i parentes)

| Kap. | Post | Formål: | St. prp. nr. 1 | Sp |
|-------------------------------------|---------|--|--------------------|--|
| Utgifter (i hele tusen kroner) | | | | |
| 1820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat | | |
| | 71 (NY) | Støtte til kompetanseutvikling for mikro- og minikraftverk | | 5 000 (+5 000) |
| | 73 | Tilskudd til utjevning av overføringstariffer | 20 000 | 40 000 (+20 000) |
| 1825 | | Omlegging av energibruk og energiproduksjon | | |
| | 50 | Overføring til energifondet | 130 000 | 279 000 (+149 000) |
| | 74 | Naturgass | 19 000 | 27 000 (+8 000) |
| 1830 | | Energiforskning | | |
| | 50 | Norges forskningsråd | 293 500 | 303 500 (+10 000) |
| Sum utgifter rammeområde 12 | | | 22 558 619 | 22 750 619 (+192 000) |
| Sum inntekter rammeområde 12 | | | 75 441 550 | 75 441 550 (0) |
| Netto rammeområde 12 | | | -52 882 931 | -52 690 931 |

1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Det foreslås bevilget 184,839 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004). Dette er en økning på 5,3 pst. i forhold til 2003.

Komiteen har merket seg at Regjeringen ønsker et forutsigbart og stabilt oljemarked, og vil følge utviklingen i oljemarkedet og eventuelt bidra med produktionsregulerende tiltak hvis aktivitetsnivået på sokkelen er negativt påvirket som følge av situasjonen i oljemarkedet.

Komiteen har også merket seg at Regjeringen har som målsetting å legge til rette for at industrien skal ha mest mulig jevn tilgang på prospektivt areal, og at Regjeringen vil videreføre arbeidet med oppfølging og utredning av helårlig petroleumsvirksomhet i Lofoten og Barentshavet (ULB) i 2004, herunder vurdere ytterligere forsknings- og utredningsbehov knyttet til blant annet sjøfugl.

Komiteen har videre merket seg Regjeringens mål om å sikre ressursforvaltningen gjennom forsvarlig og effektiv utbygging og drift av våre petroleumsressurser. Regjeringens fokus på utvikling og iverksettelse av tiltak for en bedre ressursutnyttelse er svært viktig, og komiteen støtter målsettingen om at den forventede gjennomsnittlige oljeutvinningen på kontinentalsokkelen skal passere 50 pst.

Komiteen har merket seg at Norge nylig (20. november 2003) har inngått partnerskapssamarbeid med USA, EU-kommisjonen og 12 enkeltland for å fremme overgangen til hydrogenøkonomi (International Partnership for the Hydrogen Economy (IPHE)). Hensikten er å fremskynde utviklingen og kommersialiseringen av hydrogenteknologier, og adressere utfordringer knyttet til sikker og konkurransedyktig produksjon, lagring, transport og sluttbruk av hydrogen- og brenselcelleteknologier. Partnerskapet vil ha fokus på produksjon av hydrogen fra ulike typer energibærere, og vurdere så vel stasjonær bruk som bruk i transportsektoren.

Komiteen vil peke på muligheten for at bilateralt og multilateralt samarbeid om hydrogen- og brenselcelleteknologier bør kunne gjøre det lettere for enkeltlandene å nå nasjonale mål. For Norges vedkommende faller det internasjonale initiativet godt sammen med Hydrogenutvalgets arbeid med det nasjonale hydrogenprogrammet. Norge har erfaring, kompetanse og prosjekter som både gjør oss interessante i internasjonal sammenheng, og som gjør at vi kan dra god nytte av samarbeid med andre land.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004) og budsjettavtalen mellom regjeringspartienes og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen. På bakgrunn av omprioriteringer på budsjettet som følge av disse budsjettavtalene, foreslår flertallet å bevilge 183,839 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, noe som er 1 mill. kroner lavere enn beløpet som følger av Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Flertallet viser til at kap. 1800, post 1 Driftsutgifter i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004) ved en inkurie er redusert med 4 mill. kroner. Dette flertallet

viser til at intensjonen i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet var å kutte 4 mill. kroner på kap. 1800, post 72 Investeringsfond for klimatilbud i Østersjøområdet, i stedet for på kap. 1800 post 1.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen som innebærer at kap. 1800 post 21 økes med 4 mill. kroner i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Flertallet viser til Grønn Hydrogen-prosjektet på Notodden og Innst. S. nr. 260 (2002-2003), hvor Stortinget ber om at det treffes tiltak for å sikre videre fremdrift av prosjektet. Flertallet foreslår derfor å tilføre prosjektet 5 mill. kroner for den videre drift av virksomheten. Midlene settes av på kap. 1800 post 21.

Flertallet forventer at eierne arbeider for ytterligere styrking av egenkapitalen i prosjektet, og at fremdriften videre sees i sammenheng med Hydrogenutvalgets arbeid.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen, som innebærer at kap. 1800 post 70 kuttes med 1 mill. kroner i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Stortinget under budsjettbehandlingen for 2003 vedtok at Regjeringen skulle utrede forskjellige former for offentlig medfinansiering av petroleumsforskningen. Regjeringen har etter dette flertallets syn ikke fulgt opp Stortingets vedtak. Dette flertallet vil påpeke at en slik gjennomgang ville vært et godt grunnlag for Stortinget for å sikre stabile og langsiktige rammevilkår for forskningsinnsatsen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ber Regjeringen komme tilbake med en slik vurdering i oljemeldingen våren 2004.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til flertallets vedtak i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003), hvor Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003 skulle komme tilbake til Stortinget med tiltak for økt utvinningsgrad på norsk sokkel. Flertallet mener dette potensialet ikke har blitt godt nok undersøkt eller iherdig nok forfulgt. I lys av arbeidsledigheten i norsk forsyningsindustri, ber flertallet Regjeringen sikre en snarlig satsing på økt utvinningsgrad på norsk sokkel.

Komiteen påpeker at å legge rammebetingelsene til rette for å gjøre det lønnsomt å øke utvinningsgraden, kan være et slikt tiltak.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener dette

imidlertid forutsetter at det blir utviklet teknologi som hindrer eller renser utslippene av produsert vann, og som reduserer behovet for kjemikalier.

Disse medlemmer registrerer at det er et betydelig press rundt å åpne nye kontroversielle områder for oljeleting og utvinning og en bedre og mer ansvarlig ressursforvaltning, vil være en mer offensiv strategi for å utnytte ressursene i de feltene som allerede er åpnet for petroleumsvirksomhet. Dette gjelder utvinning av små felt som er påvist, haleproduksjon og større letevirksomhet i disse områdene.

Disse medlemmer mener at på bakgrunn av dette at myndighetene må være villige til å vurdere om etablerte prinsipper og gjeldende rammevilkår skaper de rette incentiver, herunder skatter og avskrivningsregler for haleproduksjon og små og marginale felt, for økt verdiskaping og eventuelt tilpasse rammevilkårene slik at ressursene ikke ødes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet ser med bekymring på et synkende aktivitetsnivå på norsk kontinentalsokkel. Under behandlingen av Regjeringens oljemelding for ca. et år siden fikk Stortinget klare signaler om hva som skulle til for å opprettholde aktivitetsnivået på sokkelen. For å nå den langsiktige utviklingsbanen måtte man stille til rådighet nye prospektive arealer, gjennomgå skattesystemet på sokkelen spesielt med tanke på nisje og haleproduksjon, samt styrke forskningsinnsatsen med hensyn til bedre ressursutnyttelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser videre til at til tross for fagre ord i debatten er dessverre lite blitt gjort.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag om ikke å innføre petroleumsfrie soner i nordområdene, i tillegg til forslag om å åpne for boring i allerede tildelte lisenser så snart den siste konsekvensutredningen var ferdig senest høsten 2003, dersom det ikke oppsto nye problemområder. Ingen av disse forslag oppnådde dessverre flertall.

Disse medlemmer viser i tillegg til Fremskrittspartiets forslag gjennom flere år om å opprette et petroleumsrettet forskningsfond på 10 mrd. kroner, der avkastningen av dette skulle brukes til petroleumsforskning med hovedvekt på ressursutnyttelse. Heller ikke dette forslag, som har bred støtte både blant fagforeninger og oljeselskaper, har oppnådd flertall i Stortinget. Stortinget vedtok imidlertid i fjor å be Regjeringen utrede ulike former for offentlig medfinansiering av petroleumsforskning, herunder et petroleumsrettet forskningsfond, uten at Regjeringen har levert så langt.

Disse medlemmer vil videre vise til flere forslag fra Fremskrittspartiet om å gjennomgå skatteregimet på sokkelen spesielt med sikte på nisje- og haleproduksjon, som heller ikke har oppnådd flertall, men disse medlemmer vil likevel påpeke at Konkraft-rapporten som nylig ble fremlagt, viser interessante skatteincentiver det går an å bygge videre på.

Disse medlemmer mener at norske myndigheter nå må gi klare positive signaler til vår viktigste næring,

og at man politisk må sikre langsiktighet og forutsigbarhet, slik at det fortsatt blir investert på norsk sokkel i fremtiden.

Disse medlemmer mener at tiden nå er overmoden til å styrke norsk sokkels konkurransekraft, samt hindre at aktivitetsnivået på sokkelen blir ytterligere svekket.

Disse medlemmer foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Lofoten-området."

"Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Barentshavet."

"Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre petroleumsfrie soner i nordområdene."

"Stortinget ber Regjeringen opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er nødvendig med styring av aktiviteten på norsk kontinentalsokkel, og at olje- og gassproduksjonsraten må reduseres av hensyn til nasjonens verdiskaping, rettferdig fordeling av naturressursuttaket og miljøet. Disse medlemmer mener det er nødvendig å vurdere både utviklingsscenarier og politiske grep for å gjennomføre dette.

I spørsmålet om internasjonalisering av petroleumsvirksomheten har disse medlemmer vært opptatt av å styrke PETRADs virksomhet, med tanke på at det kunne bidra til at nasjoner i NORADs arbeidsfelt fikk assistanse til å utvikle egen industri på egne premisser. Disse medlemmer vil derfor advare mot at internasjonaliseringen nå i sterkere grad kun ser ut til å prioritere norskbaserte selskapers interesser. Disse medlemmer mener det bør foretas en ny gjennomgang av denne problematikken med tanke på å opprettholde PETRADs opprinnelige målsettinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til det pågående samarbeid PETRAD har med Cuba, og ber om at dette arbeidet videreutvikles og styrkes.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til det betydelige negative fokus som har vært på norske selskapers opptreden i enkelte stater. Påstander om korrupsjon og hemmelige avtaler for å komme inn og opprettholde aktivitet i enkelte land, er ikke gunstig for selskapenes omdømme, jf. Statoil og Iran. Ved at Norge fortsatt har store statlige eierandeler, kan dette til en viss grad styres. Disse medlemmer ønsker en vurdering av denne styringsmuligheten, og ber Regjeringen om å komme tilbake til dette i forbindelse med revidert budsjett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det nasjonale oljemuseet i Stavanger ikke er selvfinansierende, og at det på grunn av dets nasjonale opplysningsoppgaver ikke er et mål i seg selv, og foreslår derfor å styrke tilskuddet post 71 med 2 mill. kroner.

I samsvar med profilen om redusert tempo, langsiktighet og miljø og klimapolitiske hensyn i olje- og gass-

politikken, foreslår disse medlemmer å redusere driftsutgifter og internasjonalisering.

Komiteen ber Regjeringen på en egnet måte gi en omtale om fremtidig organisering og drift av Norsk Oljemuseum.

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|--|------------------------------------|-----------------|------------------|
| 1800 | | Olje- og energidepartementet | 184 839 | 183 839 | 151 839 |
| | | | | (-1 000) | (-33 000) |
| | 1 | Driftsutgifter | 106 339 | 102 339 | 88 339 |
| | | | | (-4 000) | (-18 000) |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 27 900 | 31 900 | 19 900 |
| | | | | (+4 000) | (-8 000) |
| | 22 | Beredskapslagre for drivstoff | 21 500 | 21 500 | 21 500 |
| | 70 | Internasjonalisering av petroleumsvirksomheten | 17 000 | 16 000 | 8 000 |
| | | | | (-1 000) | (-9 000) |
| | 71 | Tilskudd til Norsk Oljemuseum | 4 000 | 4 000 | 6 000 |
| | | | | | (+2 000) |
| | 72 | Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet | 8 100 | 8 100 | 8 100 |

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Det foreslås bevilget 217,150 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 33,7 pst. i forhold til 2003. Endringen har sammenheng med at det foreslås å overføre 112,6 mill. kroner til det nye Petroleumstilsynet under kap. 1572 post 1. Petroleumstilsynet skal etableres som egen virksomhet under Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Komiteen viser til Stortingets vedtak av 6. juni 2003, der Regjeringen fikk tilslutning til å skille ut tilsynet med sikkerhet og arbeidsmiljø, ved å opprette et eget Petroleumstilsyn underlagt AAD. Det nye tilsynet vil ha utgangspunkt i sikkerhets- og arbeidsmiljødelen av Oljedirektoratet, og formelt starte opp 1. januar 2004.

Komiteen ser det som en fordel at disse viktige oppgaver rendyrkes, og forutsetter at denne organisato-

riske endringen øker fokus på sikkerhet og arbeidsmiljø på sokkelen.

Komiteen har videre merket seg at Regjeringens målsetting for Oljedirektoratet er at det skal bidra til å skape størst mulige verdier for samfunnet fra olje- og gassvirksomheten gjennom en forsvarlig ressursforvaltning med forankring i sikkerhet, beredskap og ytre miljø.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Petroleumstilsynet er skilt ut fra Oljedirektoratet og lagt til Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Sosialistisk Venstreparti har i sitt alternative statsbudsjett, i tråd med samlet behov, kuttet bevilgningen til Oljedirektoratet med totalt 24 mill. kroner for å prioritere Petroleumstilsynets arbeid med helse, miljø og sikkerhet.

Kap. 1810 Oljedirektoratet: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|--|------------------------------------|-----------------|------------------|
| 1810 | | Oljedirektoratet (jf. kap. 4810) | 217 150 | 217 150 | 193 150 |
| | | | | | (-24 000) |
| | 1 | Driftsutgifter | 157 550 | 157 550 | 132 550 |
| | | | | | (-25 000) |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 54 600 | 54 600 | 55 600 |
| | | | | | (+1 000) |
| | 45 | Større utstysanskaffelser og vedlikehold | 5 000 | 5 000 | 5 000 |

Kap. 4810 Oljedirektoratet

Det budsjetteres med 62,100 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 37,3 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1815 Petoro AS

Det foreslås en bevilgning på 223,000 mill. kroner til drift av Petoro AS for 2004.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at Petoro i henhold til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), blir foreslått bevilget med 203 mill. kroner.

Komiteen viser til at budsjettet skal dekke Petoros administrasjon og nødvendig innleide konsulenter og rådgivere. Videre er det foreslått at Petoro AS får en fullmakt til å inngå avtaler som innebærer økonomiske forpliktelser utover et budsjettår på inntil 35 mill. kro-

ner. Dette knytter seg først og fremst til leie av materiell, regnskapstjenester mv.

Komiteen ba i Innst. S. nr. 198 (2000-2001) Olje- og energidepartementet etablere suksesskriterier for Petoro, og anviser metoder for hvordan disse kan måles.

Komiteen merker seg de forslag som Regjeringen fremmer om kvantitativ analyse - verdiendring av SDØE i 2002, og kvalitativ analyse - hva har vært Petoros bidrag. Komiteen merker seg videre at det ikke kan trekkes klare konklusjoner på tilgjengelig materiale, men Wood Mackenzie som har hatt i oppdrag å foreta vurderinger av Petoros rolle, peker på at Petoro har bygget opp betydelig kompetanse innen olje og gass. Komiteen er tilfreds med at Regjeringen ser nødvendigheten av å følge opp utviklingen av suksesskriteriene for selskapet.

Komiteen er kjent med at Petoro, i lisensarbeidet, har høyt fokus på økt utvinningsgrad. Komiteen støtter en slik profil.

Komiteen vil be om at det i neste års budsjettproposisjon brukes mer plass på å beskrive Petoros arbeid og virksomhet. Det ønskes også belyst om økte rammer for driften kan bety økte inntekter for staten.

Kap. 1815 Petoro AS: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|------------------|------------------------------------|-------------------|------------------|
| 1815 | | Petoro AS | 223 000 | 203 000 | 193 000 |
| | | | | (- 20 000) | (-30 000) |
| | 70 | Administrasjon | 223 000 | 203 000 | 193 000 |
| | | | | (-20 000) | (-30 000) |

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Det foreslås bevilget 384,230 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 5,5 pst. i forhold til 2003.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at situasjonen i det norske kraftmarkedet ikke var tilfredsstillende vinteren 2002-2003. Det ble eksportert mye kraft i andre halvår 2002, og da høstnedbøren var lavere enn normalt, gikk vi inn i vintersesongen med lav fyllingsgrad i vannmagasinene. Strømprisene nådde opp i det fire-femdobbelte av normalt nivå, og mange forbrukere og virksomheter fikk problemer med å betale regningene. Ei stund var det fare for strømrasjonering, men dette blei unngått.

Disse medlemmer mener det må arbeides målretta for å unngå at det oppstår en lignende situasjon på nytt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til at energi- og effektbalansen i Norden stadig blir strammere. Norge har underskudd på kraftbalansen i år med normal nedbør. Dette krever en nøye overvåk-

ning, og det må legges opp til tiltak som kan bedre situasjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at forbrukerne høsten 2002 og vinteren 2003 opplevde svært høye strømpriser. Dette skyldes en ekstremt nedbørfattig høst og tidlig, kald vinter. Likevel fungerte kraftmarkedet ved at det ikke ble behov for rasjoneringstiltak. Disse medlemmer peker på betydningen av det felles nordiske kraftmarkedet i å hindre en krisesituasjon ved at vi fritt kunne utveksle elektrisk kraft med nabolandene og ved at tilbud og etterspørsel tilpasset seg situasjonen. Disse medlemmer peker på at situasjonen på kraftmarkedet vinteren 2003 likevel viste hvor sårbar vår kraftforsyning er i forhold til svingninger i nedbørmengdene, siden kraftforsyningen i så stor grad er basert på vannkraft. Disse medlemmer viser til at Regjeringen derfor i nær fremtid vil komme med en stortingsmelding om forsyningsikkerhet.

Komiteen støtter ønsket om å redusere forskjeller i overføringstariffene som følge av naturgitte forhold og høye overføringskostnader og foreslår en styrking av denne posten.

Komiteen viser til St.meld. nr. 41 (2002-2003) om tariffen for overføring av kraft og tovegskommunikasjon, Innst. S. nr. 66 (2003-2004), og til de respektive partiers merknader i denne.

Komiteen viser til at mange forbrukere har opplevd økningene i nettleien som en ubehagelig overraskelse i løpet av det siste halve året. I arbeidet med nye prinsipper for regulering av nettvirksomheten mener komiteen derfor at det må legges opp til systemer som i større grad ivaretar hensynet til forbrukerne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet hvor tilskuddet til utjevning av overføringstariffer ble doblet, fra 20 mill. kroner til 40 mill. kroner, fra 2003 til 2004. Totalbeløpet medfører en betydelig utjevning av overføringskostnadene i de deler av landet med den absolutt høyeste overføringskostnaden. Dette vil bety lavere pris til mange private forbrukere, kommuner og bedrifter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet peker på at energinajsonen Norge er kommet i en situasjon der vi selv i et normalår produserer mindre elektrisk kraft enn vi bruker, og er avhengige av å importere kull- og atomkraft. Dette er miljømessig uheldig. Disse medlemmer mener Regjeringen må legge forholdene til rette for at det blir en balanse mellom forbruk og etterspørsel av kraft i Norge. Dette må gjøres gjennom utbygging av mer kraft.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener videre dette må gjøres ved å redusere veksten i forbruket mer enn å la utviklingen overlates til seg selv. Disse medlemmer peker på at Regjeringen gjennom sitt arbeid har et hovedansvar for at dette skjer.

Komiteen ser positivt på at det skal gjøres en kartlegging av potensialet for mikro- og minikraftverk. Det vil være viktig å finne fram til godt samspill med lokal el-produksjon og utnyttning av el-nettet. Det er også viktig at ENOVA kan bidra til omlegginger av energiproduksjonen og av energiforbruket, slik at bioenergi, vindkraft og energigjenvinning blir viktige supplementter til tradisjonell kraftproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen forenkle konsesjonsreglene for bygging av små, mini- og mikrokraftverk."

Komiteen er tilfreds med at det er gjennomført risikoklassifisering av kvikkleireområder og mener det er behov for å videreføre dette arbeidet. Det må priori-

teres å sette i verk sikringstiltak der det er avdekka høy risiko for leirskred.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at programmet for økt sikkerhet mot leirskred vil bli prioritert og trappet opp i 2004.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt forslag om bedre kartlegging av rasfaren i Norge, samfunnsmessige konsekvenser og konkrete tiltak for å forhindre at menneskeliv og verdier går tapt. (Dokument nr. 8:87 (2002-2003) og Innst. S. nr. 40 (2003-2004)). Disse medlemmer mener at enigheten om behovet for å videreføre risikoklassifiseringen av kvikkleireområder underbygger at Stortinget bør få seg forelagt en stortingsmelding om rasfaren i Norge, som spesielt bygger videre på erfaringene fra nyere klimaforskning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), og budsjettavtalen mellom regjeringspartienes og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen, og foreslår å bevilge 403,230 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, noe som er 19 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Flertallet foreslår at post 45 reduseres med 1 mill. kroner i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vil legge forholdene langt bedre til rette for økt kraftproduksjon, og vil derfor foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at energi-myndigheten i de nordiske landene i fellesskap samarbeider om tiltak for å sikre den nordiske kraftbalansen og sikre at kraftmarkedet fungerer bedre."

"Stortinget ber Regjeringen sikre at Statnett som systemansvarlig nettselskap har virkemidler som gjør dem i stand til å sikre kraftforsyningen i kritiske perioder."

"Stortinget ber Regjeringen signalisere langsiktighet og forutsigbarhet når det gjelder avgiftsfritak for gjen-vunnet energi, for å få utløst investeringer på området."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen annethvert år utarbeide en egen stortingsmelding om "Rikets energitilstand"."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at til tross for den krisen vi hadde

på strømmarkedet sist vinter, har ikke Regjeringen og stortingsflertallet tatt alvoret inn over seg og foretatt de grep som er nødvendige for å unngå lignende situasjoner i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets advarsler gjennom en årrekke om at slike situasjoner kunne oppstå dersom man ikke fikk en bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel på kraft. De samme advarsler er også kommet både fra NVE og Statnett, uten at regjeringer og stortingsflertall har brydd seg nevneverdig.

Disse medlemmer vil hevde at regjeringer og stortingsflertall gjennom mange år aktivt har grepet inn og hindret en nødvendig økning i kraftproduksjonen. Eksempler på dette er utbyggingen av Øvre Otta som ble halvert, Saltfjellet/Svartisen som ble avslått i sin helhet og den nylige halveringen av Sauda-utbyggingen. I tillegg til dette kommer alle de byråkratiske og politiske vanskelighetene med de som vil satse på mini-, mikro- eller småkraftverk.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden for store og små vannkraftutbygginger."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon."

"Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbygginger på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vil videre påpeke de store muligheter vi har med å ta i bruk våre gassressurser både som råstoff i produksjon, som energikilde til industri og næringsliv, og sist, men ikke minst, til kraftproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår i tillegg:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at gasskraftverk i Norge blir underlagt samme miljømessige rammebetingelser som andre innen EØS-området."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det er Stortinget som har gitt de gjeldene vilkårene for gasskraftverkene som har fått konsesjon, og at Samarbeidsregjeringen følger opp disse. Disse medlemmer viser også til at Samarbeidsregjeringen har forlenget konsesjonen etter at det viste seg at konsesjonærene ikke kunne starte bygging innen tiden som var angitt i konsesjonen.

Disse medlemmer viser videre til at Samarbeidsregjeringen har gitt konsesjon til dobbelt så mye kraftproduksjon som ble gitt på hele 90-tallet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at både denne og tidligere regjeringer har vist en uforståelig motvilje mot å ta i bruk våre gassressurser til kraftproduksjon, noe disse medlemmer tar sterkt avstand fra.

Disse medlemmer vil i tillegg hevde at kraftproduksjon basert på gass har en åpenbar miljøgevinst, da denne kraften i stor grad vil fortrenge import av kraft fra kull og kjernekraftverk. Den ensidige satsingen fra både regjering og stortingsflertall på gasskraft med såkalt CO₂-håndtering, basert på teknologi som per i dag ikke finnes, gjør at vi som stor energinasjon sakker akterut i utviklingen.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag om å gjøre utbygging av hovedrørledninger for gass til et myndighetsansvar, og gjennom et statlig selskap foreta vurderinger, utredninger og finansiering av bygging av slik infrastruktur for gass. Det vises videre til Fremskrittspartiets forslag om å legge forholdene til rette for kraftproduksjon basert på gass, forslag om økning i vannkraftproduksjonen samt forslag om å sikre kraftforsyningen ved hjelp av bedre kraftutvekslingsmekanismer mot utlandet. Og sist, men ikke minst, vises det til Fremskrittspartiets forslag om en statlig garanti til de aktører som ville bygge midlertidige mobile gasskraftverk for å bedre forsyningssikkerheten i en krisesituasjon.

Disse medlemmer vil hevde at sist vinters krise i strømmarkedet aldri ville oppstått dersom Fremskrittspartiet hadde oppnådd flertall for sine forslag gjennom mange år med å legge forholdene til rette for økt kraftproduksjon. Det er etter disse medlemmers mening oppsiktsvekkende at stortingsflertallet heller ikke etter at krisen er et faktum, støtter ovennevnte forslag om bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel.

Disse medlemmer vil på det sterkeste ta avstand fra den handlingslammede energipolitikk som har vært ført gjennom mange år i Norge. Landets innbyggere fikk i vinter føle på kroppen resultatet av dette; skyhøye strømgjenginger som mange ikke klarte å betale.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der Arbeiderpartiet fremmet forslag om et statlig infrastrukturselskap, som sammen med industrien, energiselskap og næringsliv for øvrig skal gå sammen for å investere i infrastruktur for å ta mer av gassen i bruk innenlands. Disse medlemmer vil i første omgang tilføre selskapet 3 mrd. kroner. For å få et marked til å fungere er vi avhengige av at varen kan fraktes til mottaker. Disse medlemmer peker på det statlige ansvaret det er for å bygge infrastruktur og mener det ikke er prinsipielle forskjeller på infrastruktur som vei, jernbane, kraftlinjer og gass.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti registrerer at NVEs oppgaver er i endring og ønsker en større detaljering av ressursprioriteringen i budsjettet. På denne bakgrunn øker disse medlemmer post 21 Spesielle driftsutgifter med 15

mill. kroner og post 22 Sikrings- og miljøltiltak i vassdrag med 15 mill. kroner.

Disse medlemmer viser også til at ENOVA har overtatt mange av NVEs tidligere oppgaver. Disse medlemmer reduserer derfor post 1 driftsutgifter med 12,5 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår at NVEs arbeid med klimaendringer og ras- og flomsikring styrkes samt at arbeidet med helhetlig energisystemanalyse utvides. Disse medlemmer merker seg at det er satt av 3 mill. kroner til energimerkeordningen og at arbeidet med tilsyn for krav til energieffektivitet skal styrkes.

Disse medlemmer mener videre at NVE i 2004 bør gjennomgå potensialet for effektivisering av konsekjonsbehandlingsprosessene, spesielt med hensyn på ny fornybar kraft. Deriblant bør behovet for en utbyggingplan for vindkraft vurderes.

Disse medlemmer viser til at prisforskjellene på overføringstariffene kan være på flere tusen kroner for privatkundene, og finner dette uakseptabelt. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til behandlingen av St.meld. nr. 41 (2002-2003) Tariffar for overføring av kraft og tovegskommunikasjon og Sosialistisk Venstrepartis forslag om å skape en mer rettferdig nettleie og oppmuntre til energisparing gjennom en maks øvre grense på fastleddet (Dokument nr. 8:66 (2003-2004)). Disse medlemmer er imidlertid skuffet over at det heller ikke etter denne gjennomgangen ser ut til å lykkes med en omlegging til et mer rettferdig netttarifferingssystem og finner det nødvendig å styrke post 73, slik et flertall har krevd.

Disse medlemmer foreslår å styrke post 73 med 40 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Regjeringen foreslår å holde tilskuddet til utjevning av overføringstariffer uendra fra i fjor på 20 mill. kroner. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der det blir foreslått å øke denne posten med 20 mill. kroner, til totalt 40 mill. kroner. Dette er ei svært kostnadseffektiv og viktig ordning for å kutte strømknadene for dem med aller høyest nettleie.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der det blir foreslått å opprette en ny tilskudds-

ordning til kompetanseutvikling for mikro- og mini-kraftverk. Det settes av 5 mill. kroner på en nyoppretta post 71 på NVEs budsjett. Regionråd og aktuelle fagmiljøer i fylkene inviteres til å søke midler fra denne ordningen for å drive kartleggings- og veiledningsarbeid for mikro- og minikraftverk.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til svar på spørsmål fra komiteen fra olje- og energiminister Einar Steensnæs, datert 25. november 2003, der han skriver:

"Budsjettforslaget for 2004 ble fremmet før de økonomiske virkningene av skadeomfanget av flommen på Nordvestlandet og sørlige deler av Trøndelag var ferdig beregnet. Det er dermed ikke innarbeidet midler til ovennevnte arbeider i budsjettforslaget for 2004 på 69,25 mill. kroner under kap. 1820 post 22. Inndekning av restbehovet vil bli vurdert i forbindelse med disponeringen av budsjetttrammen for 2004. Et økt bevilgningsbehov under kap. 1820 post 22 vil eventuelt fremmes av departementet i 2004."

Disse medlemmer vil understreke statens ansvar for å dekke utgiftene slik praksis har vært i tidligere saker. Disse medlemmer forutsetter at dette skjer på bakgrunn av svaret fra statsråden.

Komiteen viser til at restaureringsarbeidet på Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum i Tyssedal har pågått sidan 1997, men mangel på pengar har ført til fleire fordyrande avbrot. For å unngå ytterlagare tilleggskostnader vil komiteen understreka at resten av restaureringsarbeidet i tilknytning til industrimuseet i Tyssedal bør gjennomførast i 2004 utan fordyrande avbrot. Komiteen viser til at det også er sett av midlar på MD sitt budsjett til restaurering av Tyssedal kraftstasjon, og løyvingane frå departementa må difor samordnast.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, ser positivt på at det frå 2003 blei etablert ei permanent museums- og kulturminneordning som skal formidla historie og ta vare på kulturminne som er knytte til norsk vassdrags- og energisektor.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|--|------------------------------------|-----------------|----------------|
| 1820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. Kap. 4820 og 4829) | 384 230 | 403 230 | 442 730 |
| | 1 | Driftsutgifter | 231 380 | 231 380 | 218 880 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 54 000 | 54 000 | 69 000 |
| | 22 | Sikrings- og miljøltiltak i vassdrag | 69 250 | 69 250 | 84 250 |
| | | | | | (-12 500) |
| | | | | | (+15 000) |
| | | | | | (+15 000) |

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|------|------|---|------------------------------------|---------------------|---------------------|
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold | 6 000 | 5 000 (-1 000) | 6 000 |
| | 70 | Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg | 1 000 | 1 000 | 2 000 (+1 000) |
| | 73 | Tilskudd til utjevning av overføringstariffer | 20 000 | 40 000 (+20 000) | 60 000 (+40 000) |
| | 75 | Tilskudd til sikringstiltak | 2 600 | 2 600 | 2 600 |

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Det budsjetteres med 78,700 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 7,8 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Det foreslås bevilget 161,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 51,8 pst. i forhold til 2003. Departementet viser til at Energifondet finansieres dels over statsbudsjettet og dels gjennom et påslag på nettarriffen for uttak av kraft i distribusjonsnettet. Påslaget på nettarriffen økes i 2004 fra 0,3 til 0,8 øre/kWh. Det vil øke inntektene fra påslaget fra om lag 190 mill. kroner i 2003 til om lag 460 mill. kroner i 2004 (520 mill. kroner på årsbasis, da siste termin for 2004 først vil bli innbetalt i 2005).

For 2004 foreslås det bevilget 130 mill. kroner i overføring til Energifondet over statsbudsjettet, en reduksjon på 149 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2003. Videre foreslås det at tilsagnsfullmakten på 130 mill. kroner videreføres, jf. forslag til vedtak V.

De samlede overføringene til Energifondet i 2004 vil være på om lag 600 mill. kroner. I tillegg forventes det renteinntekter til fondet på om lag 10 mill. kroner i 2004.

Innbetalingen til Energifondet øker dermed fra om lag 470 mill. kroner i 2003 til om lag 600 mill. kroner i 2004.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener framtidens energikilder er fornybare. Norge bør øke satsingen på nye fornybare energikilder som vindkraft, bioenergi, solvarme og bølgekraft. Nye fornybare energikilder kjennetegnes ved at de ikke fører til utslipp av klimagasser, og har mindre belastninger på miljøet enn andre energikilder. Stortingsflertallets målsetning er at det innen 2010 skal ha kommet 4 TWh ny fornybar varmereproduksjon og 3 TWh ny vindkraft, og at energiforbruket skal avgrenses vesentlig mer enn om utviklingen blir overlatt til seg selv.

Flertallet mener at dette, i lys av strømkrisen vinteren 2002-2003 med høye svingende strømpriser og uro omkring forsyningsikkerheten, har blitt enda viktigere. I denne sammenheng registrerer flertallet at på grunn av overgang til bruk av andre energibærere og fornuftig energisparing er det samlede kraftforbruket i

Norge hittil i år det laveste på 6 år. Flertallet har merket seg at det åpenbart er interesse for energiøkonomisering og omlegging blant norske boligeiere. Flertallet viser i denne sammenheng til den massive interessen for den tidsbegrensede ordningen med investeringsstøtte til varmpumper, pelletskaminer og energistyring for private husholdninger hvor over 50 000 søknader om opp til 20 pst. investeringsstøtte (maksimum 5 000 kroner) ble levert til ENOVA.

Flertallet viser til at potensialet for omlegging og ny fornybar energi er betydelig. NOU 1998:11 oppga det samla energieffektiviseringspotensialet i bygningsmassen til om lag 14 TWh, og nylig har Prosessindustriens landsforening og Enova identifisert tiltak med et enøkpotensial for kraftkrevende industri på 5,3 TWh, jf. ENOVAs hjemmesider, hvorav halvparten er bedriftsøkonomisk lønnsomt. Flertallet peker på at en videreføring av trenden i nedgangen i kraftforbruket vil bidra til å forbedre kraftbalansen betraktelig og kan bidra til positive resultater på miljøområdet samtidig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har for eksempel blitt gjort kjent med at det er en uutløst energieffektivisering i å erstatte alle lysrørarmaturer med PCB-holdige kondensatorer med energieffektive lysrørarmaturer på opp mot 1 TWh. Disse medlemmer er klar over at det er en stor utfordring å skifte ut alle disse armaturene innen PCB-kondensatorene blir forbudt 1. januar 2005, men vil sterkt bifalle alle tiltak og initiativ som bidrar til at målet om 99 pst. utskifting nås og det betydelige energisparingspotensialet utløses. Dette gjelder spesielt informasjon om forbudet og de betydelige økonomiske besparelsene investeringer i energieffektive lysarmaturer faktisk kan utgjøre.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser videre til at per i dag har NVE gitt konsesjon til vindkraftanlegg med en samlet produksjonskapasitet på ca. 1,8 TWh/år, og det er forhåndsmeldt prosjekter med en samlet produksjonskapasitet på over 5 TWh/år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at når det gjelder bioenergi, så viser anslag på ressurspotensialet at man kan nesten tredoble bruken av energi basert på biomasse her i landet. I dag brukes det ca. 15 TWh bioenergi.

Disse medlemmer viser i denne sammenheng til landbruksminister Sponheims tale 27. oktober 2003 hvor han stadfester dette og sier at "økt bruk av bioenergi kan skape 6 000-8 000 nye arbeidsplasser i distriktene". Sett i sammenheng med dagens høye arbeidsledighet, at hele 70 pst. av det norske oppvarmingsbehovet i dag blir dekket med elektrisitet og at det er et mål å redusere bruken av fossile brensler til oppvarming, mener disse medlemmer at bioenergi bør bli et særskilt satsingsområde.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at mange faginstanser betviler effekten av fjorårets ekstrabevilgning til varmpumper og pelletsovner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil peke på at en økt satsing på nye fornybare energikilder er et viktig tiltak hvis utslippene av klimagasser skal reduseres i tråd med forpliktelsene i Kyoto-protokollen. De samlede utslippene av klimagasser i Norge økte gjennom størstedelen av 1990-tallet, og forventes å øke med om lag 24 pst. fra 1990 til 2010, dersom ikke nye tiltak iverksettes. Den forventede økningen skyldes i hovedsak økte CO₂-utslipp fra petroleumsvirksomhet, mobile kilder og fyring.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener satsing på bioenergi, solvarme og varmpumper kan erstatte mye av oljefyringen og annen fossil fyring i Norge. Fossil fyring står ifølge SFT i 1999 for ca. 15 pst. av de totale utslippene av norske klimagasser. Oppvarming med fossile energikilder står for ca. 8,2 pst. (4 652 000 tonn) av de totale klimagassutslippene i Norge.

Komiteen viser til sine merknader i klimameldingen, jf. Innst. S. nr. 240 (2001-2002).

Komiteen vil vise til at energiforsyningen i Norge frem til i dag har vært preget av ensidig satsing på elektrisitet. Distribusjon av vannbåren varme åpner for fleksible løsninger hvor flere forskjellige energikilder kan benyttes. Økt bruk av sentralvarme og fjernvarme er en forutsetning for å frigjøre elektrisk kraft, og skape et mer fleksibelt varmemarked i Norge.

En helt sentral del av en omlegging av energipolitikken er behovet for ny teknologi. Energisikkerhet er å ha flere ben å stå på. Komiteen vil understreke at det må forskes på et bredt spekter av energibærere i skjæringspunktet mellom energi og miljø. Det er også fornuftig næringspolitikk. Markedet for ny og fornybar energiteknologi vokser kraftig.

Komiteen viser til Innst. S. nr. 167 (2002-2003) hvor Stortinget ber Regjeringen ta initiativet til et felles norsk/svensk grønt sertifikatmarked. Dette vil kunne øke muligheten for å få ut potensialet for fornybare energikilder. Komiteen har merket seg at Regjeringen har satt i gang en dialog med svenske myndigheter om et samarbeid og at Regjeringen tar sikte på å gi en konkret tilbakemelding om dette til Stortinget senest våren 2004.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser også til at det vil være samfunnsmessig svært fornuftig og innebære økt beredskap mot energiknapphet, å pålegge installering av vannbåren varme i alle nye næringsbygg over 1 000 m².

Disse medlemmer er tilfreds med at et marked for pliktige grønne sertifikater for ny fornybar energi skal innføres i Norge. Inntil markedet for grønne sertifikater er etablert må dagens støtteordninger videreføres. Disse medlemmer mener også at overgangsordningene til et marked for grønne sertifikater må bli så god at det unngås usikkerhet om rammebetingelsene før og under overgangsfasen. Disse medlemmer minner om grønne energisertifikater i Innst. S. nr. 167 (2002-2003), hvor det står:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til - fortrinnsvis - et felles norsk/svensk pliktig grønt sertifikatmarked som eventuelt kan samordnes med et internasjonalt sertifikatmarked, med sikte på å legge frem et konkret forslag for Stortinget så snart som mulig, og senest våren 2004."

Disse medlemmer forventer at dette forslaget blir lagt fram senest våren 2004 som vedtatt, og at det kan behandles med sikte på å vedta et system for grønne sertifikater som er operativt fra 2005.

Disse medlemmer viser til at planlovutvalget har anbefalt å gi kommunene større myndighet til å bestemme energibruken i nye byggeområder. Disse medlemmer mener dette er et viktig tiltak for å øke utbredelsen av alternativ energi i områder der infrastrukturen ligger til rette for det. Endring i lovverket må komme snarest mulig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at omleggingen av elavgiften innebærer at oppkrevingen av elavgift flyttes fra kraftleverandør til nettselskap, samtidig som nye forbrukergrupper gis fritak for avgiften.

Flertallet viser til at nåværende avgiftsvedtak gir økonomisk insentiv til å produsere elektrisitet fra gjenvinnings- og mikroanlegg.

Flertallet ber Regjeringen om at forskrifter på området utformes slik at dette insentiv ikke svekkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at elavgiften for alt næringsliv vil bli fjernet fra 1. januar 2004, men at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2004 vil legge frem en ny modell. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett går inn for å videreføre dagens avgift frem til ny modell trer i kraft, men at dette ikke ble en del av budsjettforliket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på behovet for en rask avklaring av hvordan den nye modellen vil bli utformet, da dette vil gi økt forutsigbarhet for både næringslivet som skal

kjøre energi og for fjernvarmeprodusentene. På denne bakgrunn vil disse medlemmer be om at Regjeringen legger frem en egen sak om utformingen av den nye modellen så raskt som mulig, og senest innen 1. april 2004, slik at Stortinget kan behandle denne før revidert nasjonalbudsjett legges fram.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak om utformingen av den nye modellen for el-avgift i næringslivet så raskt som mulig, og senest innen 1. april 2004."

NETTARIFFEN

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at påslaget på nettariffen, som delfinansierer Energifondet for omlegging av energisystemet i Norge, økes fra 0,3 øre/kWh til 0,8 øre/kWh.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett ikke foreslo å øke påslaget i nettariffen, og på den måten påføre forbrukerne enda høyere strømutfgifter, men i stedet finansiere økningen i overføringen til Energifondet gjennom bevilgninger over kap. 1825 post 50 med til sammen 400 mill. kroner, 270 mill. kroner mer enn det Regjeringen foreslo i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Komiteens medlem fra Senterpartiet støtter Regjeringens forslag om å øke påslaget på nettariffen fra 0,3 til 0,8 øre/kWh. Dette medlem viser imidlertid til at Høyanger aluminiumsverk vil bli påført en årlig merkostnad på 5,5 mill. kroner som følge av denne endringa. Høyanger er det eneste aluminiumsverket som har tilknytning til nettet på et spenningsnivå under 22 kV. Ingen andre aluminiumsverk vil få økt avgift. Dette medlem forutsetter at det blir gjort unntak for Høyanger aluminiumsverk, slik at heller ikke dette aluminiumsverket får økning i påslaget på nettariffen, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å unnta Høyanger aluminiumsverk fra økningen av påslaget på nettariffen fra 0,3 til 0,8 øre/kWh, siden dette er det eneste aluminiumsverket som vil bli rammet av denne avgiftsøkningen."

ENOVA

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, registrerer at innbetalingen til Energifondet som ENOVA administrerer etter budsjettforliket mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet totalt øker fra om lag 470 mill. kroner i 2003 til om lag 565 mill. kroner i 2004, og mener at denne økningen vil gjøre det lettere å utløse potensialet på fornybar energi og energieffektivisering.

Flertallet viser til Enovas arbeid med å skaffe flest mulig miljøvennlige og kostnadseffektive energienheter, der kostnadseffektivitet og teknologinøytralitet ligger til grunn for målsetningene og virkemidlene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at det med utgangspunkt i det store påviste omleggingspotensialet og erfaringene med strømkrisen vinteren 2002-2003 er nødvendig å gjøre målene for energiomlegging mer ambisiøse for raskere å forbedre energisystemet i Norge med hensyn på kraftbalanse, klimautslipp og ressursbruk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at det foreslås å overføre 130 mill. kroner til Energifondet. I tillegg vil fondet få tilført midler gjennom påslaget i nettariffen, og denne foreslås øket med 0,5 øre fra 2004. Fra 2002 forvaltes disse midlene av Enova SF, som nå skal ta initiativ til, og fremme mer effektiv energibruk, produksjon av ny fornybar energi, og gi økonomisk støtte til slike tiltak.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Ot.prp. nr. 35 (2000-2001), hvor Fremskrittspartiet gikk imot opprettelsen av en ny institusjon, og imot å velte kostnadene for dette over på forbrukerne i form av økte avgifter. Disse medlemmer mener at vi må ha fri konkurranse mellom de forskjellige energikilder, da dette sikrer et fritt marked som kommer forbrukerne til gode.

Disse medlemmer tar avstand fra å bruke skattebetalernes penger til å subsidiere energiproduksjon som ikke kan stå på egne ben økonomisk. Disse medlemmer viser i den forbindelse til at vi bor i et land som nærmest flommer over av energi, men at det dessverre har vært mangel på politisk handlekraft til å ta i bruk mer av våre enorme energiresurser.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil påpeke at det er nødvendig med en raskere overgang til mer miljøvennlig energibruk for å nå klimamålsetningene. Disse medlemmer vil derfor ha en sterkere satsing på ny fornybar energi enn dagens nivå.

Disse medlemmer viser til olje- og energiminister Einar Steensnæs tale på Statnetts høstkonferanse 4. november 2003 hvor han sier:

"I departementets avtale med Enova er det satt et mål om å utløse energisparing og ny miljøvennlig energiproduksjon på til sammen 10 TWh innen 2010. Regjeringen ønsker en sterkere satsing på dette området. En vedvarende økning i de finansielle rammene for energiomleggingen gir grunnlag for økte ambisjoner og høyere mål."

Disse medlemmer er enige i denne konklusjonen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med evalueringen av ENOVA om å få gjennomført en uavhengig analyse av kapitalbehovet til ENOVA, gitt utløsnings-effekten så langt, og med en vurdering av å sette mer ambisiøse nasjonale mål for omleggingen av energimarkedet i Norge fram til 2010."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er fornøyd med at påslaget i nettariffen økes i 2004 til 0,8 øre/kwh og mener påslaget bør øke til 2 øre fram til 2005. Dette vil styrke ENOVAs handlingsrom, i forhold til det økte ambisjonsnivået for omlegging av energiforbruket som tidligere er vedtatt av Stortinget og gi rom for mer ambisiøse målsetninger. Det vil også skape forutsigbarhet og forventning i fornybar energi og energieffektiviseringsbransjen. Forutsigbare rammevilkår vil bidra til å gjøre langsiktige tiltak for el-sparing attraktive. Disse medlemmer vil derfor be Olje- og energidepartementet om å endre forskriften for Energifondet for å realisere denne økningen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at bevilningene til ENOVA gradvis økes gjennom økt påslag i nettariffen. Påslaget i nettariffen må øke til 2 øre fram til 2005."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er bekymret for at det er en stopp i vindkraftutbyggingen i Norge. Dette er både ødeleggende for bransjen og skaper usikkerhet rundt den nasjonale måloppnåelsen. I statsbudsjettet for 2003 ble støtten til vindkraftutbygging redusert fra ca. 25 pst. til under 10 pst. Det har ført til en bråstans i utbyggingen av vindkraft i Norge etter hvert som prosjektene som blir realisert med den gamle støtteordningen som gjaldt til 31. desember 2002, blir realisert. Den siste store utbyggingen som er besluttet nå i Norge blir byggetrinn 2 på Smøla i regi av Statkraft.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen opprettholde og styrke støtten til vindkraftutbygginger slik at de anlegg det er gitt konsesjon for faktisk bygges, og slik at nye prosjekter blir omsøkt."

Disse medlemmer registrerer at det ikke er noen aktiv bransjeorganisasjon for vindkraftindustrien. Oppbyggingen av et slikt miljø er etter disse medlemmers mening også et statlig ansvar, og disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarest, men senest i Revidert nasjonalbudsjett 2004, komme med forslag til organisasjonsstøtte til Vindkraftforum og Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner til drift

av felles sekretariat og oppbygging av en aktiv bransjeorganisasjon for vindkraft i Norge."

Disse medlemmer mener investeringsstøtte til husstander for miljøvennlig oppvarming var en suksess. En omlegging av energipolitikken kreves for å gi miljøvennlig lys og varme til folk og elektrisitet til industrien, til forutsigbare og stabile priser. Nye kraftkriser kan komme, og da trengs alternativ oppvarming. Sosialistisk Venstreparti fikk sist vinter flertall for å støtte alle husstander som ville investere i varmepumper og pelletskaminer. Dessverre forsvant ordningen, som snø for sol, med våren. Disse medlemmer vil ha en ny, bredere og langsiktig støtteordning.

Disse medlemmer påpeker at det er et stort behov for å tilrettelegge for økt bruk av energiplanlegging og overgang til fleksible energisystemer i kommunene. I forbindelse med Regjeringens arbeid med Nasjonal Agenda 21 vil disse medlemmer vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kap. 1825 post 60, hvor det foreslås å øke denne med 100 mill. kroner. Dette vil innebære økte ressurser til kommunal energiomlegging og økte andeler infrastruktur for fornybar energi.

Disse medlemmer viser til sine merknader og sitt forslag på kap. 1441 om å utløse enøk-potensialet ved utskifting av lysrørarmaturer med PCB-kondensatorer, og Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å bevilge 100 mill. kroner til Enova for tilskudd til utskifting av PCB-armaturer i bedrifter. Sosialistisk Venstreparti foreslår i tillegg en ordning med rentefrie lån for offentlige bygg for utskifting av PCB-armaturer.

Disse medlemmer viser til forliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet hvor Arbeiderpartiet danner flertall for et kutt i Regjeringens forslag til energiomlegging (kap. 1825 post 50) med hele 35 mill. kroner. Disse medlemmer velger å holde ny fastsatt ramme, men legger seg ikke på den miljøfiendtlige politiske kursen forliket innebærer. Disse medlemmer ønsker med dette å illustrere at omleggingen fra en ensidig svart petroleumøkonomi til en grønn kunnskapsøkonomi er fullt mulig innenfor rammen, og at med inndekningen som Sosialistisk Venstreparti redegjør for i sitt alternative budsjett vil en betydelig satsing på nye fornybare energikilder, energisparing og nye energi arbeidsplasser være realistisk.

Videre påpeker disse medlemmer at ENOVA er underfinansiert i forhold til målene om energiomlegging som er satt av Stortinget og spesielt i forhold til omleggingspotensialet og -behovet. Disse medlemmer understreker at disse målene på ingen måte er tilstrekkelige sett i forhold til Norges behov for omlegging av energimarkedet. Med dette som bakgrunn øker disse medlemmer overføringen til Energifondet under kap. 1825 post 50 med 649 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at det er et stort, uutløst bioenergi potensial i Norge og at en stor profesjonell bioenergiindustri raskt vil kunne etableres hvis rammebetingelsene legges til rette. Dette vil bidra til å

oppnå Norges Kyoto-forpliktelser, skape lokal verdiskapning og arbeidsplasser og gi mange forbrukere et alternativ til dyr elektrisitet eller forurensende petroleumprodukter. Disse medlemmer foreslår derfor å bevilge 200 mill. kroner over kap. 1825 ny post 71 (Bioenergi) som egenkapital til opprettelsen av et selskap som sammen med kommersielle aktører og lokale interesser skal investere i og industrialisere bioenergiuttak, produksjon og foredling. ENOVA skal ha ansvaret for etablering av selskapet i 2004, men skal ikke eie det når det er etablert for å ikke komme i konflikt når ENOVA skal fordele penger fra Energifondet. Selskapet skal etter etablering legges direkte under Olje- og energidepartementet som et statsforetak.

Disse medlemmer påpeker at det er et stort behov for å tilrettelegge for økt bruk av energiplanlegging og overgang til fleksible energisystemer i kommunene. I forbindelse med Regjeringens arbeid med Nasjonal Agenda 21 vil disse medlemmer vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kap. 1825 post 60, og foreslår å øke denne med 400 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil opprettholde nivået på den statlige bevilgningen til Energifondet, slik at det blir ca. 750 mill. kroner som kan brukes på alternativ energi i 2004. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der det foreslås en økning på 149 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Økningen skal brukes til en nasjonal satsing på bioenergi, og Enova skal stå for den endelige utforminga.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener disse tiltakene må vurderes:

- støtte til fellestiltak der skogbrukere går sammen om å produsere og selge ferdig varme fra bioenergi
- tilskudd til installering av vannbåren varme i næringsbygg og offentlige bygg, slik at disse kan gjøre seg nytte av bioenergi
- utvide støtten til varmeanlegg slik at også mindre nærvarmeanlegg blir omfatta
- opprettholde en tilskuddsordning til husholdningene for installering av vannbåren varme og til pelletskaminer
- innføre en panteordning for gamle vedovner

INNENLANDSK BRUK AV GASS

Komiteen ser positivt på at det nå blir satt av midler til etablering av kompetansesenter for sluttbruker-teknologi på Haugalandet i 2004. Komiteen understreker samtidig at igangværende prosjekter, blant annet med økt bruk av naturgass i transportsektoren i større byer, fortsatt må få støtte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener potensialet for verdiskapning ved innenlandsk bruk av gass fremstår som stort. Flertallet mener det er viktig å legge forholdene bedre til rette for økt bruk av gass innenlands.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det er en rekke forslag til bruk av gass blant annet i Grenlandsområdet, på Vestlandet og i Trøndelag. Dette flertallet vil også ta i bruk økonomiske virkemidler for å støtte byggingen av infrastruktur for naturgass.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at det flere steder i landet foreligger planer om å ta i bruk naturgass til energiformål og industrielle formål. Disse medlemmer understreker at en avgjørende forutsetning for å øke den innenlandske bruken av naturgass er at det bygges infrastruktur for transport av naturgass. Staten må delta i satsingen på infrastruktur gjennom tilskudd og ved at det opprettes et statlig investerings-selskap, som sammen med andre investorer skal investere langsiktig i infrastruktur for transport av naturgass.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å opprette et slikt selskap med 3 mrd. kroner i egenkapital. Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke bevilgningene i kap. 1825 post 74 Naturgass med 16 mill. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til vedtaket i forbindelse med behandlingen av gassmeldingen, jf. St.meld. nr. 9 (2002-2003) og merker seg at Regjeringen er i ferd med å utrede på hvilken måte staten skal bidra til infrastrukturbygging til naturgass. Disse medlemmer vil komme tilbake til dette spørsmålet når den kommer som sak til Stortinget i løpet av 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets budsjettforslag hvor posten økes med 41 mill. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets dokument 8-forslag om statlig myndighetsansvar for bygging av hovedrørledninger for naturgass, samt forslag om å tilføre 5 mrd. kroner til et statlig infrastrukturselskap ved behandlingen av gassmeldingen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at post 74 Naturgass i budsjettvedtaket for 2003 ble fastsatt til 35 mill. kroner, men gjennom budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i revidert budsjett redusert til 10 mill. kroner. Dette medlem finner det uheldig overfor de aktørene som arbeider med økt bruk av naturgass, at det gjøres slike kraftige kutt i løpet av et budsjettår. Dette medlem mener at 19 mill. kroner slik Regjeringen foreslår, også er en for lav bevilgning, og vil øke støtten til infrastruktur for naturgass.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr.1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|---------|--|-----------------------------------|------------------|---------------------|
| 1825 | | Omlegging av energibruk og energiproduksjon | 161 000 | 126 000 | 1 784 000 |
| | | | | (-35 000) | (+1 623 000) |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 12 000 | 12 000 | 12 000 |
| | 50 | Overføring til energifondet | 130 000 | 95 000 | 779 000 |
| | | | | (-35 000) | (+649 000) |
| | (ny) 60 | Kommunalt LA21-fond | 0 | 0 | 400 000 |
| | | | | | (+400 000) |
| | (ny) 70 | Husholdninger | 0 | 0 | 269 000 |
| | | | | | (+269 000) |
| | (ny) 71 | Bioenergi | 0 | 0 | 200 000 |
| | | | | | (+200 000) |
| | (ny) 73 | Produksjonsstøtte vindkraft | 0 | 0 | 20 000 |
| | | | | | (+20 000) |
| | 74 | Naturgass | 19 000 | 19 000 | 4 000 |
| | | | | | (-15 000) |
| | (ny) 76 | Armaturer i bedrifter | 0 | 0 | 100 000 |
| | | | | | (+ 100 000) |

Kap. 2490 NVE Anlegg

Det foreslås bevilget 7,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 34 pst. i forhold til 2003.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Fol-

keparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen, og foreslår å bevilge 5 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som innebærer en reduksjon på post 45 med 2 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Kap. 2490 NVE Anlegg: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|---|---------------------------------------|-----------------|--------------|
| 2490 | | NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603) | 7 000 | 5 000 | 7 000 |
| | | | | (-2 000) | |
| | 24 | Driftsresultat | 0 | 0 | 0 |
| | | 1 Driftsinntekter | -42 500 | -42 500 | -42 500 |
| | | 2 Driftsutgifter | 35 700 | 35 700 | 35 700 |
| | | 3 Avskrivninger | 5 900 | 5 900 | 5 900 |
| | | 4 Renter | 900 | 900 | 900 |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold | 7 000 | 5 000 | 7 000 |
| | | | | (-2 000) | |

Kap. 4829 Konesjonsavgiftsfondet

Det foreslås et uttak på i alt 139,150 mill. kroner for 2004, som er en økning på 4,9 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1830 Energiforskning

Det foreslås bevilget 321,400 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 23,8 pst. i forhold til 2003.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, merker seg at Samarbeidsregjeringen i sitt budsjettforslag foreslår å øke midlene til forskningsformål fra 259,7 mill. kroner til 321,4 mill. kroner, hvorav post 50 Forskning i regi av Norges Forskningsråd er på 293,5 mill. kroner, og at 50 mill. av dette er knyttet til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk. Flertallet støtter dette.

Flertallet viser til at budsjetttrammen til energiforskning som følge av budsjettavtalen med Arbeiderpartiet og regjeringspartiene er redusert med 6 mill. kroner. Flertallet viser imidlertid til bevilgningen på 10 mill. kroner til videreføring av NO_x-reduksjonsprogrammet på SNDs budsjett under Nærings- og handelsdepartementets (NHD) budsjettområde. Dette er helt i tråd med flertallets tidligere anmodning om å stimulere til og delta i forskningsprogrammer og fornyingstiltak, som kan bidra til betydelig reduksjon av NO_x-gasser fra bl.a. fartøyer i kysttrafikk. Ref. Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003) kap. 1830.

Flertallet viser til at Regjeringens satsing på energiforskning er i tråd med St.meld. nr. 39 (1998-1999), Forskning ved et tidsskille, og Stortingets samtykke til behovet for forsert utvikling av såkalt CO₂-fri gasskraftteknologi som beskrevet i St.meld. nr. 29 (1998-1999) om energipolitikken, samt St.meld. nr. 9 (2002-2003) Om innenlands bruk av naturgass mv.

I sistnevnte dokument gis denne forskningen bred og framtidsrettet omtale.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at energiutvikling og forskning er inne i en spennende utvikling hvor blant annet utnyttelse av overskuddsvarme og avgasser fra gasskraftverkene antagelig kan reduseres vesentlig ved utnyttelse av avgassene til verdiskapende industrielt formål. I denne sammenheng vil dette flertallet vise til at det har vært lansert forslag om at et slikt pilotprosjekt også bør inneholde merverdiskapende elementer for å utnytte avgasser og spillvann til industriell framstilling av for eksempel alger som råstoff til fiskefôr, som etter hvert er blitt en knapphetsressurs.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil vise til konkrete planer om dette i forbindelse med Statoils pilotprosjekt på Kårstø og planene på Kollsnes og i Skogn, og vil uttrykke sin støtte til denne spennende forskningen.

Komiteen vil også vise til de store utfordringene som ligger i en merverdiutnyttelse av den norske petroleumsformuen gjennom en økt utvinningsgrad. Komiteen vil i denne sammenheng peke på viktigheten av at olje- og gassreservene utvinnes på en optimal måte og mener derfor at forskning på mulig økt utvinningsgrad må stimuleres og støttes.

En rekke miljøer har etter hvert spennende forskningsresultater å vise til på dette feltet, komiteen vil derfor følge denne utviklingen.

Komiteen vil peke på den langsiktighet som er nødvendig for å forske på og utvikle kompetanse som kan møte en stadig større teknologisk og geologisk utfordring på norsk sokkel.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, ser positivt på at den bru-

kerstyrte forskningen rettet mot petroleumssektoren, i større grad skal reflekteres i den nasjonale teknologisatsingen, olje- og gassklyngen; OG21 - Olje- og gass i det 21. århundre.

Flertallet slutter seg til de fem hovedprioriteringer som er identifisert i strategidokumentet fra dette samarbeidsorganet; miljø, økt utvinning, dypt vann, industriell utnyttelse av gass og småfelt.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er opptatt av å bidra til at det norske kompetansemiljøet innenfor petroleumssektoren, så vel på universitetene og forskningsinstitusjonene som i oljeselskapene, videreutvikler den norske petroleums-klyngen som kan bidra til avgjørende verdiskaping for nasjonen også i framtiden.

Dette flertallet viser til at dette krever økte resurser fordi utfordringene blir stadig mer krevende, men mener det er nødvendig for å oppnå "den langsiktige utviklingsbanen", jf. St.meld. nr. 38 (2001-2002).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til sin merknad i tilknytning til St.prp. nr. 1 (2002-2003), med hensyn til en vurdering knyttet til et nytt forskningsfond. Disse medlemmer viser videre til brev fra olje- og energiministeren til energi- og miljøkomiteen datert 22. oktober 2003, hvor det varsles at Regjeringen vil komme tilbake til dette i oljemeldingen våren 2004.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg videre til resultatmålene for brukerstyrt energiforskning, herunder etablering av aktivitet for å få fram kunnskap om 3-4 aktuelle CO₂-deponeringsløsninger innen 2004/2005.

I denne sammenheng vil flertallet vise til mulige vinn-vinn-vinn-situasjoner som kan oppnåes for teknologiutvikling, økt utvinningsgrad og miljøet ved å forsere utviklingen av deponeringsløsninger for CO₂.

Komiteen er ellers enig i at Forskningsrådet i hovedsak prioriterer forskning i skjæringsfeltet mellom energi og miljø og forskningsbasert nyskapning/demonstrasjon, og at spesielt fokus rettes mot langtidsvirkninger av utslipp til sjø.

Komiteen vil for sin del peke på at det i tillegg til direkte støtte over Norges Forskningsråds budsjett, er viktig med gode incitamentordninger for næringslivet, som gjør det attraktivt å investere i FoU-aktiviteter.

Komiteen vil spesielt fremheve FoU-prosjekter knyttet til små-, mini- og mikrokraftverk med målsettinger om å bedre driften og redusere utbyggingskostnadene. Småkraftverkene kan representere en viktig andel av Norges utbyggingspotensial for ny kraft.

Komiteen viser til doblingen av bevilgningen til forskning på dette formålet fra 3 til 6 mill. kroner som ligger inne i budsjettet for 2004.

Komiteen har merket seg nyskapingen PETROMAKS, som representerer et nytt tverrgående program innen petroleumsforskning.

Komiteen viser til at Regjeringen i tillegg får på plass RENERGI, som er et stort program for å bygge opp robuste forskningsmiljøer, som skal kunne betjene næringsliv og forvaltning på en tilfredsstillende måte innenfor en rekke viktige relevante forskningsområder.

Komiteen vil understreke betydningen av at det legges til rette for utvikling og kommersialisering av fremtidsrettede energi- og miljøteknologier. Eksempler på dette er:

- Energiparken på Risavika, med samlokalisering av energiproduserende og energibrukende virksomheter.
- Utviklingsprosjekter i tilknytning til Bioenergigården på Hadeland og i Hedmark.
- Prosjektet "Etanol fra celluloseholdig avfall" i Bergen, hvor målet er å kunne produsere ren etanol som kan blandes inn i bensin eller diesel.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti bifaller opprettelsen av et samordnet forskningsprogram på energi. Disse medlemmer mener imidlertid at Renergi i sterkere grad skal fokusere på fornybare energikilder enn det framkom i høringen av Norges Forskningsråd. Disse medlemmer ser ikke at det innenfor hovedmålet til Renergi kan være en sentral forskningsoppgave å fremme "bruk av naturgass til energiformål" eller "gasskraft med minimale CO₂-utslipp". Denne typen forskning bør eventuelt finansieres med midler beregnet til petroleumsforskning. Videre mener disse medlemmer at et hovedmål bør være at programmet skal bidra til utvikling av energiteknologi i tråd med prinsippene for en bærekraftig utvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til avtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene der Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget våren 2004 med forslag til hvordan man kan øke bruken av gass innenlands på en miljøvennlig måte. Innovasjonsselskapet i Grenland gis i avtalen i oppdrag å etablere et nasjonalt gassteknologiprogram for å drive frem miljøvennlig bruk av gass til energiformål inkludert CO₂-håndtering.

Flertallet viser også til at det skal vurderes en eventuell utvidelse av selskapets virksomhet til å omfatte bruk av gass i industrielle prosesser og løsninger for hydrogen som energibærer. Selskapet etableres i løpet av 2004. Gjennom avtalen går det frem at det snarest må etableres en støtteordning for bygging av pilotanlegg for gasskraftverk med CO₂-håndtering, og at Regjeringen vil legge frem saken for Stortinget om dette senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2004.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil peke på de muligheter som det nå viser seg det er for å bruke CO₂ til trykkstøtte for å utvinne mer petroleumsressurser fra reservoarene. En slik utvikling vil både føre til at CO₂ problematikken vil reduseres og økte verdiskapingsmuligheter for petroleumsvirksomheten. Dette flertallet mener Regjeringen snarest bør ta initiativ for en videreutvikling som fører frem til at dette blir realisert. Dette flertallet vil be Regjeringen snarest mulig og senest i oljemeldingen, legge frem planer for en slik utvikling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det store fokuset på CO₂-håndteringsteknologi er et norsk fenomen. Det forskes på denne teknologien i mange land, men det har ikke vært satt som en forutsetning for bygging av gasskraftverk.

Disse medlemmer er ikke overrasket over at det politiske flertallet er fra seg av glede når det kommer signaler som tyder på fremskritt i forskningen på CO₂-håndtering. Samtidig konstaterer disse medlemmer at det fra forskerhold ikke er noe som tyder på at man har hatt et uventet gjennombrudd. Signaler om behov for et lite pilotprosjekt, som i det siste har skapt stor begeistring i mange partier, er bare en naturlig progresjon i forskningsprosessen. Forskere på IFE og andre steder holder fast ved at gasskraftverk med CO₂-håndtering i stor skala og innen kostnadseffektive rammer ligger 8-13 år frem i tid. Det samme konstaterer Statoil. Det blir fra samme hold også påpekt at selv om det skjer teknologiske gjennombrudd, så vil gasskraftverk med CO₂-håndtering koste langt mer enn gasskraftverk uten CO₂-håndtering.

Disse medlemmer ser på overfokuseringen på CO₂-håndtering som en beklagelig avsporing i den energipolitiske debatten. For den anstrengte kraftbalansen i Norge så betyr et pilotanlegg for CO₂-håndtering ingen ting. Fremfor å bygge relativt miljøvennlige konvensjonelle gasskraftverk i Norge, er Regjeringen altså villig til i stadig større grad å gjøre seg avhengig av sterkt forurensende kullkraft fra Danmark, Tyskland, Polen etc., i minst 10 år fremover.

Disse medlemmer registrerer at den norske iveren for å unngå CO₂-utslipp gjenspeiles i stortingsflertallets klimapolitikk, selv om Arbeiderpartiet i passende sammenhenger ser fullstendig bort fra deres egne merknader i innstillingen til klimameldingen.

Sett i et globalt perspektiv burde man samtidig akseptere at CO₂-utslipp fra norske gasskraftverk er mindre enn CO₂-utslipp fra danske kullkraftverk. Moderne gasskraftverk reduserer utslippet av CO₂ med ca. seksti prosent i forhold til konvensjonell kullkraft. Bygging av norske gasskraftverk burde således bli sett på som et positivt miljøtiltak i et globalt perspektiv. Dersom man er oppriktig bekymret for CO₂ fra norsk gass, er løsningen å la være å pumpe den opp - ikke å bruke den i Norge fremfor Europa.

Med dagens kraftunderskudd mener disse medlemmer at det er påfallende at en olje- og gassnasjon

som Norge ennå ikke har bygget gasskraftverk. Gasskraftverk blir i praktisk talt hele verden sett på som en kostnadseffektiv og ren løsning. I Norge, derimot, har gasskraftverk blitt uglesett av "miljøbevegelsen" og mange politiske miljøer. Kravet om CO₂-håndtering er et urealistisk krav, noe også bransjen, deriblant LO, NHO, OLF og PIL, ga klart uttrykk for på energi- og miljøkomiteens høring om Gassmeldingen. Slike forutsetninger gjør at gasskraftverk i Norge forblir på prosjektstadiet. Dette er uheldig, men disse medlemmer mener det kan løses dersom det er politisk vilje til å gjøre noe med kraftsituasjonen i Norge. Det er viktig å flytte noe av risikoen fra utbygger over til myndighetene som vedtar rammebetingelsene. En potensiell løsning er at staten eier og driver CO₂-håndteringsanlegg uten at kostnaden pålegges eieren av gasskraftverket.

Disse medlemmer mener derfor at Stortinget og Regjeringen bør gi klare signal til utbyggere av gasskraftverk om at gasskraftverk er nødvendig og ønsket i Norge. Man kan ikke la drømmen om mulige fremtidige teknologier utsette arbeidet med å sikre norsk kraftforsyning i dag.

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 198 (2000-2001) hvor Fremskrittspartiet tok til orde for å ta finansieringen av energi- og petroleumsforskning ut av de årlige statsbudsjett, og heller finansiere forskningen med avkastningen fra fond.

Disse medlemmer mener at forutsigbarhet og grunnlag for langsiktig planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter bedre kan sikres gjennom fondsavkastning, enn gjennom ordinær budsjettbehandling der midler til forskning må konkurrere med midler til annen virksomhet. Den modellen for å sikre forutsigbarhet og stabilitet som disse medlemmer vil foreslå, er derfor at det avsettes et forskningsfond på 10 mrd. kroner, der avkastningen av dette skal finansiere relevante og fornuftige forskningsprosjekter. Det er særlig viktig at det skapes en stabil organisasjonsform for et slikt fond, der avkastningen skal gå til målrettet forskning bl.a. for å bedre utnyttelsesgraden av oljefelt, bedre teknologien for oljeleting og annen energiforskning. Disse medlemmer mener at opprettelsen av et slikt fond vil medføre at staten tar sitt nødvendige ansvar for forskningen, og at dette i stor grad vil være utgifter til bedring av fremtidig inntekts ervervelse for staten.

Disse medlemmer viser til fjorårets budsjettbehandling der et slikt forslag ble nedstemt, men at Stortinget samlet seg om et forslag om å be Regjeringen utrede ulike former for statlig medfinansiering av denne type forskning, herunder et petroleumsforskningsfond. Dette er ikke fulgt opp fra Regjeringen.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets budsjettforslag hvor de foreslåtte bevilgninger til forskning på postene 21, 50, og 70 kuttes med totalt 258 mill. kroner, og det gjenstår 63,4 mill. kroner, som er forutsatt brukt i overgangsfasen til et petroleumsforskningsfond er på plass.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti påpeker at teksten i forliket mellom

Arbeiderpartiet og Regjeringen om Innovasjonsselskapet i Grenland i realiteten er det samme som Regjeringen og Sosialistisk Venstreparti inngikk forlik om i forbindelse med Gassmeldinga. Tilføyelsen om en støtteordning for bygging av pilotanlegg for CO₂-håndtering er etter disse medlemmers mening ganske enkelt en forskuttering av planen for funksjonsområdet til innovasjonsselskapet som skal forvalte statens satsing på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering. Disse medlemmer påpeker at energianlegget på Snøhvit er aktuelt for pilotanlegget.

Disse medlemmer erkjenner at Snøhvit bygges og at det kommer et gasskraftverk der. Hvis det skal bygges et pilotanlegg for CO₂-håndtering, så bør det bli der. Dette vil potensielt hindre at nesten 1 million tonn CO₂ årlig slippes ut i atmosfæren. Disse medlemmer støtter derfor forslaget under den forutsetning at Regjeringen omgjør SFTs utslippstillatelse for CO₂ fra energianlegget på Snøhvit i tråd med Semerklæringens forutsetning om at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi. På denne måten kan reelt miljøansvar vises ved at pilotanlegget bygges på Snøhvit med mål om å redusere klimautslippene der med 1 million tonn CO₂. Et slikt pilotanlegg vil bidra til å forvise de konvensjonelle gasskraftverkene til teknologiens gravplass, og disse medlemmer finner det gledelig at Arbeiderpartiet bidrar nettopp til det.

Disse medlemmer påpeker at en subsidiering av CO₂-fri gasskraft er konkurransevridende for fornybar kraftproduksjon, som langt er å foretrekke. Det betyr at enhver støtteordning til fossilkraft, slik som støtte til gasskraftverk med CO₂-håndtering, må kompenseres for med tilsvarende, eller bedre, støtteordninger til fornybar kraft. Disse medlemmer minner om at i Semerklæringen står det:

"På det tidspunkt CO₂-frie gasskraftverk realiseres, innføres samme vilkår for produsenter av nye fornybare energikilder (bioenergi, vindkraft mv.)."

Disse medlemmer mener Regjeringen har et forklaringsproblem i forhold til Snøhvit. 9. mars 2000 gikk regjeringen Bondevik I av på gasskraftsaken. SFT gav 23. juni 2003 utslippstillatelse til et gasskraftverk på Melkøya i forbindelse med Snøhvit uten krav om CO₂-håndtering. Energianlegget på Snøhvit/Melkøya vil, hvis SFTs utslippstillatelse opprettholdes, bli et konvensjonelt gasskraftverk. Det vil brenne gass for å lage strøm og slippe ut 920 000 tonn CO₂ hvert år. Stortinget vedtok i forbindelse med behandling av St.prp. nr. 35 (2001-2002) Utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG, at Regjeringen skulle sørge for at Statoil og rettighetshaverne utarbeidet en tidsatt plan for å utprøve CO₂-reducerende teknologier. Disse medlemmer påpeker på dette grunnlag at om Regjeringen ikke endrer utslippstillatelsen fra SFT, bryter de med Semerklæringen og godkjenner at Norge øker sine klimautslipp med nesten 1 million tonn CO₂.

Disse medlemmer viser til at til forliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet ikke styrker miljørettet energiforskning, og påpeker at dette ikke er forenlig med mulighetene og utfordringene i energisektoren eller arbeidet for en bærekraftig utvikling.

Disse medlemmer viser til at Norge har et behov for å omlegge transportsektoren til mer miljøvennlig og mindre energikrevende former, som for eksempel kollektiv transport, sykling og nullutslippsbiler. Disse medlemmer øker derfor forskningsinnsatsen på dette området.

Disse medlemmer mener det er sentralt at Norge forbereder seg på en virkelighet der olje og gass kan komme til å spille en langt mindre viktig rolle. Forskning på nye fornybare energikilder er derfor viktigere enn forskning i tilknytning til gasskraftverk med CO₂-håndtering. Gasskraftverkene vil basere seg på fossil energi, mens energiformene for framtida må være fornybare.

Disse medlemmer viser til at dette er bakgrunnen for at disse medlemmer går inn for en kraftig økning i bevilgningene til energiforskning. Disse medlemmer er opptatt av at statlig energiforskning primært skal fokusere på bærekraftige teknologialternativer, og ser ikke CO₂-frie gasskraftverk som eksempler på dette.

Disse medlemmer vil påpeke at dagens fokus på energiforskningen innebærer en klar prioritering av fossil sektor som vil gjøre det enda vanskeligere å bygge opp en økonomisk konkurransedyktig næring for vindkraft, bioenergi, småskala vannkraft, varmepumper og vannbåren varme, samt solenergi i Norge. Disse medlemmer understreker at hvis man mener alvor med en omlegging av energimarkedet i Norge, og hvis man skal oppfylle Norges forpliktelser under Kyotoprotokollen, må forholdene legges til rette for en grønn kunnskapsøkonomi basert på fornybar energi og en bærekraftig og fleksibel energiforsyning. Dette er ikke reflektert i Regjeringens politikk. Disse medlemmer vil derfor tungt omfordele midlene til energiforskning, slik at en vesentlig mindre del går til petroleumssektoren og en vesentlig økning går til å skape en bærekraftig industri som kan bedre kraftbalansen og bidra til å redusere klimaproblemet.

Disse medlemmer vil understreke at det må forskes på et bredt spekter av energibærere i skjæringspunktet mellom energi og miljø. Forskning på nye fornybare energikilder er enda viktigere enn forskning i tilknytning til gasskraftverk med CO₂-håndtering. Gasskraftverkene vil basere seg på fossil energi.

Disse medlemmer finner det trist og betegnende at Norges Forskningsråd (NFR) i sin høringsuttalelse fokuserer på petroleumsforskning og foreslår en økning på 250 mill. kroner til dette området.

Disse medlemmer har registrert at NFR mener at "i 2030 er Norge verdensledende på nisjer innen hydrogenteknologi, og Norge har kommet langt i hydrogengassproduksjon fra biomasse. Norges satsing for å få mer differensiert energioppdekning og økt tilpassing av riktig energikvalitet (varme, elektrisitet) til

ulike tjenester (lys, oppvarming, kjøling, arbeid), har bidratt til at anvendelse og utbygging av fjernvarmeanlegg i byområdene har tiltatt i de siste 10-15 årene. Bruk av biobrensel og utbygging av nærvarmeanlegg har fått økt anvendelse, hovedsakelig i distrikts-Norge". Dette skriver NFR i sitt framtidsbilde av 2030 hvor tilbakeblikket er "hovedutfordringen ved årtusenskiftet var å skape en fremtid uten så stor avhengighet av olje og gass". NFR konstaterer samme sted at "det er en formidabel treghet når det gjelder omlegging av energisystemer. Slik omlegging krever en omfattende forskningsinnsats på alternativ teknologi og markedsmessige grep for å gi lønnsomhet for ønsket og miljøvennlig teknologi". Slik disse medlemmer ser NFR prioritere, er det åpenbart at det er en formidabel treghet også når det gjelder NFRs vilje til en omfattende forskningsinnsats på alternativ energiteknologi.

På denne bakgrunn øker disse medlemmer derfor bidraget til forskning på utvikling og implementering av nye fornybare energikilder og teknologier med 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at i forbindelse med utbyggingen av Grane- og Kristin-feltene, ble det foreslått å bygge gasskraft, med CO₂-separasjon, bl.a. med tanke på å bruke CO₂ som trykkstøtte for å få mer olje ut av feltene. Dette ble ikke vedtatt. Disse medlemmer mener det er nødvendig å gå videre for å få realisert et slikt prosjekt offshore. Statoil kvitter seg i dag med en del CO₂ på Sleipner, men CO₂ blir kun deponert i Utsirabassenget under havbunnen, og har ingen funksjon knyttet til økt utvinningsgrad.

Disse medlemmer mener det må arbeides videre med å få til et prosjekt knyttet til ny gasskraftproduksjon offshore, med mulighet for å bruke CO₂ som trykkstøtte for økt utvinningsgrad. Disse medlemmer er kjent med at dette kan være aktuelt på Gullfaks.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med olje- og gassmeldingen til våren 2004 komme med en vurdering om muligheten for å bruke CO₂ fra separasjon fra gassbehandlingsanlegg og gasskraftproduksjon som trykkstøtte for økt utvinningsgrad fra olje- og gassfelt i Nordsjøen."

Komiteens medlem fra Senterpartiet ønsker å styrke forskningsinnsatsen i skjæringspunktet mellom energi og miljø. Det skjer spennende framskritt i arbeidet med å utvikle forurensningsfrie gasskraftverk, og dette medlem mener forskningsinnsatsen på dette feltet må styrkes. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke post 50 med 10 mill. kroner.

Kap. 1830 Energiforskning: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|--|------------------------------------|-----------------|-------------------|
| 1830 | | Energiforskning (jf. kap. 4829) | 321 400 | 315 400 | 532 900 |
| | | | | (-6 000) | (+211 500) |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 18 500 | 18 500 | 18 500 |
| | 50 | Norges forskningsråd | 293 500 | 287 500 | 505 000 |
| | | | | (-6 000) | (+211 500) |
| | 70 | Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak | 9 400 | 9 400 | 9 400 |

Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Det foreslås bevilget 21 000,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 32,7 pst. i forhold til 2003, og som i hovedsak er knyttet til post 30 Investeringer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004), og har for øvrig ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil redusere utgiftene til leting etter

olje og utbygging av nye olje- og gassfelt, samtidig som investeringene i nye fornybare energikilder, forskning og utdanning bør øke betydelig. På denne måten legges grunnlaget for en vridning vekk fra en økonomi basert på fossile energikilder, til en grønn økonomi med fokus på kunnskapsbasert næringsliv.

Disse medlemmer går imot å åpne de sårbare nordområdene for petroleumsvirksomhet, spesielt ut ifra hensynet til fiskerinæringa, miljøsikkerheten langs norskekysten og økologien i Barentshavet. Det vises for øvrig til Sosialistisk Venstrepartis helhetlige statsbudsjett, som har en framtidretta sysselsettingseffekt på 22 000.

Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF | SV |
|-------------|------|--|------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 2440 | | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440) | 21 000 000 | 21 000 000 | 19 900 000 |
| | | | | | (-1 100 000) |
| | 30 | Investeringer | 19 700 000 | 19 700 000 | 18 600 000 |
| | | | | | (-1 100 000) |
| | 50 | Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond | 1 300 000 | 1 300 000 | 1 300 000 |

Kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen

Det foreslås bevilget 60,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 53,8 pst. i forhold til 2003.

Kap. 4860 Statsforetak under Olje- og energidepartementet

Det budsjetteres med 11,900 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 60,3 pst. i forhold til 2003. Departementet anslår en garantiprovisjon for Statnett SF i 2004 til 11,9 mill. kroner, en reduksjon på 18,1 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2003.

Komiteen viser til at det for å legge til rette for verdiskapning i alle deler av landet, er viktig med en sikker og stabil kraftforsyning. Statnett har som systemansvarlig nettselskap et viktig ansvar å ivareta i denne sammenheng.

Komiteen mener det er viktig at Statnett har økonomisk evne til å følge opp sitt ansvarsområde.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet legger vekt på at det skal praktiseres en utbyttepolitikk for Statnett SF som ivaretar hensynet til Statnetts investeringsnivå fremover, incentiver til effektiv drift og forholdet til Statnetts brukere.

Disse medlemmer er opptatt av at staten skal opptre som en ansvarlig eier, og legger derfor til grunn at det etableres og praktiseres en langsiktig utbyttepolitikk for Statnett fra og med regnskapsåret 2004.

Disse medlemmer mener at dersom foretaket skal kunne legge opp en finansiell strategi innenfor rimelig langsiktige rammer, er det viktig at det utbyttet eier tar ut er stabilt, forutsigbart og på et nivå som er vanlig i næringslivet for øvrig. Det er videre viktig at staten i sin utbyttepolitikk legger til rette for gode

incentiver til effektiv drift og bidrar til motivasjon blant Statnetts ansatte.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til de problemer det har vært med forsyningssikkerheten internasjonalt den siste tiden, bl.a. på grunn av manglende vedlikehold og tilsyn. Mørkleggingen av New York, London, Nord-Italia og ved Øresund, viser at det ikke må gambles med forsyningssikkerheten.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen endrer sin utbyttepolitikk vedrørende Statnett SF ved at utbyttet for andre året på rad er økt fra 50 til 90 pst., og at dette svekker lånemarkedets tillit, og øker Statnetts finansieringskostnader. Stortinget har tidligere slått fast at det er viktig at statsforetakene har stabile og forutsigbare rammevilkår, og disse medlemmer kan ikke se at Regjeringens forslag er i samsvar med dette.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener nivået på utbyttet må opprettholdes i samsvar med tidligere vedtatt praksis, slik at utbyttet reduseres med 200 mill kroner.

Kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Det budsjetteres med 75 100,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 2,8 pst. i forhold til 2003.

Kap. 5490 NVE Anlegg

Det budsjetteres med 1,200 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er det samme som i saldert budsjett for 2003.

Kap. 5608 Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet

Det budsjetteres med 48,500 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 6,7 pst. i forhold til 2003.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, har ingen merknader.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Stortingets vedtak nr. 550 som blei fatta ved behandling av St.prp. nr. 55 (2002-2003), der Regjeringen blei bedt om å vurdere å etablere et næringsfond for Sauda og Odda i forbindelse med den reduserte utbyggingen i Saudafjellene. Saken er omtalt i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 fremme forslag om et betydelig næringsfond for Sauda og Odda for å kompensere for påførte ulemper."

2. RAMMEOMRÅDE 13 - MILJØ

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 13 i St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004)

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

| Kap. | Post Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|-------------------------------|---|--------------------|---------------------------------|
| Utgifter i hele kroner: | | | |
| <i>Miljøverndepartementet</i> | | | |
| 1400 | Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400) | 310 735 000 | 310 735 000 |
| | 1 Driftsutgifter | 155 232 000 | 155 232 000 |
| | 21 Spesielle driftsutgifter | 47 685 000 | 47 685 000 |
| | 70 Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner..... | 26 077 000 | 26 077 000 |
| | 71 Internasjonale organisasjoner..... | 33 457 000 | 33 457 000 |
| | 72 Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i> | 7 000 000 | 7 000 000 |
| | 73 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i> | 26 713 000 | 26 713 000 |
| | 74 Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i> | 2 200 000 | 2 200 000 |
| | 75 Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i> | 4 000 000 | 4 000 000 |
| | 76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i> | 8 371 000 | 8 371 000 |

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|-------------|------|--|--------------------|------------------------------------|
| 1410 | | Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410)..... | 326 443 000 | 326 443 000 |
| | 21 | Miljøovervåkning og miljødata..... | 90 188 000 | 90 188 000 |
| | 50 | Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene | 89 586 000 | 89 586 000 |
| | 51 | Forskningsprogrammer m.m..... | 126 518 000 | 126 518 000 |
| | 53 | Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning..... | 5 000 000 | 5 000 000 |
| | 70 | Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene | 15 151 000 | 15 151 000 |
| 1425 | | Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)..... | 67 500 000 | 67 500 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 28 365 000 | 28 365 000 |
| | 61 | Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i> | 6 000 000 | 6 000 000 |
| | 70 | Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i> | 5 000 000 | 5 000 000 |
| | 71 | Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i> | 28 135 000 | 28 135 000 |
| 1426 | | Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)..... | 92 845 000 | 92 545 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 53 888 000 | 53 888 000 |
| | 30 | Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i> | 10 791 000 | 10 791 000 |
| | 31 | Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, <i>kan overføres</i> | 16 971 000 | 16 671 000 |
| | 32 | Skjærgårdsparker m.v., <i>kan overføres</i> | 11 195 000 | 11 195 000 |
| 1427 | | Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427) | 511 573 000 | 511 423 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 73 668 000 | 73 668 000 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter..... | 34 503 000 | 34 503 000 |
| | 30 | Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i> | 32 405 000 | 32 405 000 |
| | 32 | Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i> | 19 450 000 | 19 450 000 |
| | 33 | Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i> | 101 893 000 | 101 893 000 |
| | 34 | Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i> | 5 100 000 | 5 100 000 |
| | 35 | Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i> | 18 000 000 | 18 000 000 |
| | 70 | Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i> | 83 200 000 | 83 200 000 |
| | 72 | Erstatninger for rovviltskader, <i>overslagsbevilgning</i> | 89 474 000 | 89 474 000 |
| | 73 | Forebyggende tiltak mot rovviltskader og omstillingstil- tak, <i>kan overføres</i> | 29 000 000 | 29 000 000 |
| | 74 | Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i> | 8 170 000 | 8 020 000 |
| | 75 | Internasjonale avtaler og medlemskap | 1 010 000 | 1 010 000 |
| | 77 | Tilskudd til naturinformasjonssentra, <i>kan overføres</i> | 10 400 000 | 10 400 000 |
| | 78 | Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i> | 5 300 000 | 5 300 000 |
| 1429 | | Riksantikvaren (jf. kap. 4429)..... | 221 580 000 | 219 780 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 72 093 000 | 72 093 000 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i> | 24 050 000 | 24 050 000 |
| | 50 | Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid..... | 2 000 000 | 2 000 000 |
| | 72 | Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 21</i> | 92 080 000 | 90 280 000 |
| | 73 | Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 21</i> | 7 953 000 | 7 953 000 |
| | 74 | Fartøyvern, <i>kan overføres</i> | 19 004 000 | 19 004 000 |
| | 75 | Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> | 900 000 | 900 000 |
| | 76 | Den nordiske verdensarvstiftelsen | 3 500 000 | 3 500 000 |
| 1432 | | Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432) | 13 000 000 | 13 000 000 |
| | 50 | Til disposisjon for kulturminnetiltak..... | 13 000 000 | 13 000 000 |
| 1441 | | Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)..... | 615 834 000 | 615 834 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 192 572 000 | 192 572 000 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter..... | 450 000 | 450 000 |
| | 39 | Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i> | 60 880 000 | 60 880 000 |
| | 73 | Tilskudd til biloppsamlingssystemet..... | 123 180 000 | 123 180 000 |

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|-------------|------|--|--------------------|------------------------------------|
| | 75 | Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i> | 151 252 000 | 151 252 000 |
| | 76 | Refusjonsordninger | 50 000 000 | 50 000 000 |
| | 78 | Tilskudd til energiutnyttelse fra avgiftspliktige sluttbehandlingsanlegg for avfall, <i>kan overføres</i> | 37 500 000 | 37 500 000 |
| 1444 | | Produktregisteret | 14 203 000 | 14 203 000 |
| | 1 | Driftsutgifter | 14 203 000 | 14 203 000 |
| 1465 | | Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk | 331 323 000 | 331 323 000 |
| | 21 | Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i> | 331 323 000 | 331 323 000 |

Statsbankene

| | | | | |
|-------------|----|--------------------------------------|----------------|----------------|
| 2422 | | Statens miljøfond | 200 000 | 200 000 |
| | 70 | Statens miljøfond, rentestøtte | 200 000 | 200 000 |

Statens forretningsdrift

| | | | | |
|-------------|----|--|----------------------|----------------------|
| 2465 | | Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603) | 12 000 000 | 12 000 000 |
| | 24 | Driftsresultat: | 0 | 0 |
| | 1 | Driftsinntekter | -446 323 000 | -446 323 000 |
| | 2 | Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> | 431 619 000 | 431 619 000 |
| | 3 | Avskrivninger | 11 500 000 | 11 500 000 |
| | 4 | Renter av statens kapital..... | 3 204 000 | 3 204 000 |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 12 000 000 | 12 000 000 |
| | | Sum utgifter rammeområde 13 | 2 517 236 000 | 2 514 986 000 |

Inntekter i hele kroner:

Inntekter under departementene

| | | | | |
|-------------|----|---|-------------------|-------------------|
| 4400 | | Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400) | 1 425 000 | 1 425 000 |
| | 2 | Ymse inntekter | 90 000 | 90 000 |
| | 3 | Refusjon fra Utenriksdepartementet | 622 000 | 622 000 |
| | 21 | Oppdragsinntekter | 713 000 | 713 000 |
| 4410 | | Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410) | 4 000 000 | 4 000 000 |
| | 50 | Refusjon av diverse fond | 4 000 000 | 4 000 000 |
| 4425 | | Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425) | 67 500 000 | 67 500 000 |
| | 51 | Refusjoner fra Viltfondet | 54 500 000 | 54 500 000 |
| | 52 | Refusjoner fra Statens fiskefond | 13 000 000 | 13 000 000 |
| 4426 | | Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426) | 114 000 | 114 000 |
| | 1 | Ymse inntekter | 114 000 | 114 000 |
| 4427 | | Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427) | 11 665 000 | 11 665 000 |
| | 1 | Ymse inntekter | 7 535 000 | 7 535 000 |
| | 9 | Internasjonale oppdrag | 1 830 000 | 1 830 000 |
| | 54 | Gebyrer | 2 300 000 | 2 300 000 |
| 4429 | | Riksantikvaren (jf. kap. 1429) | 4 194 000 | 4 194 000 |
| | 2 | Refusjoner og diverse inntekter | 1 961 000 | 1 961 000 |
| | 9 | Internasjonale oppdrag | 2 233 000 | 2 233 000 |
| 4432 | | Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432) | 13 000 000 | 13 000 000 |
| | 80 | Avkastning fra Norsk kulturminnefond | 13 000 000 | 13 000 000 |
| 4441 | | Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441) | 58 146 000 | 58 146 000 |
| | 4 | Gebyrer | 21 059 000 | 21 059 000 |
| | 5 | Leieinntekter | 888 000 | 888 000 |
| | 8 | Inntekter fra salg av bilvrak | 31 696 000 | 31 696 000 |
| | 9 | Internasjonale oppdrag | 4 503 000 | 4 503 000 |

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 |
|-------------------------------------|------|--|----------------------|------------------------------------|
| <i>Renter og utbytte mv.</i> | | | | |
| 5621 | | Statens miljøfond, renteinntekter | 7 000 000 | 7 000 000 |
| | 80 | Renteinntekter | 7 000 000 | 7 000 000 |
| Sum inntekter rammeområde 13 | | | 167 044 000 | 167 044 000 |
| Netto rammeområde 13 | | | 2 350 192 000 | 2 347 942 000 |

2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø

2.1.1 Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 8. oktober 2003 fått tildelt kapitler under rammeområde 13 Miljø, jf. Innst. S. nr. 2 (2003-2004). Ved Stortingets vedtak 26. november 2003 er netto utgiftsramme for rammeområde 13 fastsatt til kr 2 325 442 000, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004).

2.1.2 Høyre og Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti legger vekt på å føre en miljøvernpolitikk basert på målet om en bærekraftig utvikling. Dette stiller særlig krav til forvaltningen av økosystemene og de økologiske kretsløpene. Førvarprinsippet innebærer prinsippet om at forurenser skal betale, og at naturens tålegrense legges til grunn for den praktiske politikken som skal føres.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet. Denne avtalen innebærer en ramme for rammeområde 13 Miljø på 2 325,4 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 7,3 pst. i forhold til rammen for 2003. Disse medlemmer viser til at denne nominelle budsjettnedgangen fra 2003 i all hovedsak skyldes at det på grunn av redusert fremdrift i prosjektet ikke blir ført opp tilskudd til modernisering av nikkilverket på Kola. Dette innebærer at den reelle budsjetttrammen for 2003 blir videreført i 2004 på om lag samme nivå. Det innebærer at Regjeringens høye aktivitetsnivå innenfor miljøvernarbeidet kan videreføres også i 2004.

Disse medlemmer viser til at Miljøverndepartementet gjennom rasjonerings- og effektivitetstiltak og omprioriteringer av ressursbruk fra drifts- og utredningsoppgaver har frigjort midler til reelle miljøtiltak. Dette gjør det mulig i budsjettet for 2004 å videreføre Regjeringens offensive miljøpolitikk gjennom å fortsette satsingen på å gjennomføre nasjonalparkplanen, gjennomføre nytt skogvern, økt oppkjøp av friluftsområder, styrket oppsyn og forvaltning i nasjonalparkene, trappe opp oppryddingsarbeidet av forurensete sedimenter og økt satsing på å redde villaksen og fjellreven i norsk natur.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen legger stor vekt på å sikre de nasjonalparkene vi har og at Regjeringen vil opprette en rekke nye nasjonalparker og landskapsvernområder i 2004. Dette vil

sikre viktige områder for vern av biologisk mangfold og gi bedre muligheter for rekreasjon i uberørt natur. Disse medlemmer viser til at det er foreslått å bevilge 32,4 mill. kroner, en økning på 6 mill. kroner fra 2003, til oppkjøp av nye friluftsområder, blant annet for å sikre strandperler for allmennheten. Disse medlemmer har også merket seg at Regjeringen vil intensivere arbeidet med skogvernet etter at den forrige planen for barskogvern nå er fullført. I tillegg til at det er foreslått 101,9 mill. kroner for å dekke kostnadene knyttet til allerede vernet skog, er det foreslått å bevilge 18 mill. kroner til nytt vern i 2004, i tillegg til en tilsagnsfullmakt på 40 mill. kroner til nytt vern. Dette gir rom for oppkjøp og vern av områder, og midler til å gjennomføre verneprosesser. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen vil prioritere frivillig vern og aktiv bruk av Statsskogs eiendommer.

Disse medlemmer har merket seg Regjeringens innsats for å bevare den norske villaksstammen. På to år er bevilgningene til bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris mer enn fordoblet, og innsatsen vil bli styrket ytterligere i 2004. Disse medlemmer viser videre til at ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder nå er kommet på plass, og vil bli ferdigstilt i 2004/2005. Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen vil styrke arbeidet med å redde fjellreven fra utrydding.

Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene i Sem-erklæringen har lovet å forsterke innsatsen for å rydde opp i gamle miljøsynder, og gjennomføre en handlingsplan for å bekjempe PCB-forurensing. Disse medlemmer viser til St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav der det ble trukket opp en ny og helhetlig strategi for det videre arbeidet med opprydding i forurensete sedimenter i fjorder og havner. Disse medlemmer uttrykker derfor tilfredshet med at innsatsen for å rydde opp i gamle miljøsynder intensiveres noe i budsjettforslaget ved at bestillingsfullmakten til oppryddingstiltak økes med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er en prioritert oppgave å sørge for at viktige historiske byggverk og kulturområder er i forsvarlig stand. Disse medlemmer har derfor merket seg med tilfredshet at satsingen på kulturminneområdet fortsetter for å hindre tap av nasjonalt viktige kulturminner, herunder kulturminner som eies av private, stavkirker og andre kulturminner. Disse medlemmer viser til at Regjeringen særlig vil prioritere nasjonalt viktige kulturminner, som stavkirkene og andre bygninger fra middelalderen, og

arbeidet med å sikre de norske verdensarvområdene og følge opp de nye nominasjonene på listen. Disse medlemmer har merket seg at særlige satsinger i 2004 er verdensarvområdene Bergstaden Røros og Bryggen i Bergen.

Disse medlemmer viser for øvrig til regjeringen Bondevik IIs forslag til budsjett for Miljøverndepartementet for 2004, og de endringer i forhold til dette som fremkommer av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, og støtter forslaget med disse endringene.

2.1.3 *Arbeiderpartiets hovedprioriteringer*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke viktigheten av å opprettholde bevilgningene til Miljøverndepartementet på et høyt nivå, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås å øke bevilgningene til Miljøverndepartementet med 42 mill. kroner. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å bevare det biologiske mangfoldet. Dette er, sammen med klimautfordringene, de største og viktigste miljøutfordringene. Flere arter er trua og innsatsen må styrkes på dette området. En stor del av de truede artene i Norge lever i barskog. Økt skogvern er derfor viktig for å bevare det biologiske mangfoldet. For at verneprosesser ikke stopper opp, foreslår derfor Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett å legge til rette for et raskere vern.

Sur nedbør er fremdeles en trussel mot fiskestammene i mange vassdrag. Det er derfor behov for en betydelig kalking av vassdrag, og disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der bevilgningen til kalking opprettholdes på samme nivå som for inneværende år.

Disse medlemmer vil understreke friluftslivets betydning i Norge. I tillegg til allemannsretten, som et viktig overordnet prinsipp i utøvelsen av friluftsliv, er det arbeidet de frivillige organisasjoner driver innenfor området, av stor betydning. Disse medlemmer viser derfor til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås å øke tilskuddet til friluftslivstiltak med 5 mill. kroner. Det vises også til at støtten til Norges Velforbund foreslås opprettholdt i Arbeiderpartiets alternative budsjett.

Disse medlemmer mener det er behov for å øke satsingen på freda og verna bygninger. Disse medlemmer vil også peke på fartøyvernets betydning for å ta vare på norsk kystkultur. Det er også store utfordringer knyttet til å ta vare på industrielle kulturminner. Derfor foreslår Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett å øke bevilgningene til vern og sikring av freda og verneverdige kulturminner og kulturmiljø med 20 mill. kroner utover Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004), som hadde foreslått et kutt på dette området. En økning på dette feltet gjør at disse medlemmer også får en styrking i forhold til bevilgningene i inneværende år. Økte bevilgninger til dette vil også bidra til flere arbeidsplasser i byggenæringen.

2.1.4 *Fremskrittspartiets hovedprioriteringer*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge er et land med en unik natur og naturlandskap. Det er viktig at deler av denne naturen også sikres for fremtidige generasjoner. Vern av unike naturlandskap innebærer også ivaretagelse og forvaltning av dyr og planteliv. Det er både et privat og et offentlig ansvar å sikre et godt miljø og en forsvarlig utnyttelse og bruk av landets naturressurser. Disse medlemmer mener at miljøvernlovgivning må bygge på sentrale prinsipper som likhet for loven og vern av folks liv, helse og eiendom.

Disse medlemmer vil stimulere til økonomisk vekst innenfor grenser satt av hensyn til grunnleggende ressurser, som for eksempel jord, luft og vann. En slik bærekraftig vekst er ikke et statisk nivå, men endrer seg over tid avhengig av naturlige endringer og teknologisk utvikling. Disse medlemmer vil derfor legge vekt på at myndighetene inntar en forvalterrolle, fremfor å bli en museumsvokter i miljøpolitikken. For disse medlemmer er det et grunnleggende prinsipp at den eller de som forårsaker påviselig skade ved å forurense også stilles økonomisk ansvarlig for skaden, og at det er folkevalgte myndigheters oppgave å fastsette hvilket forureningsnivå som er akseptabelt.

Disse medlemmer ønsker å sikre at flest mulig nordmenn lett kan få tilgang til skog og mark, med de muligheter allemannsretten gir. Primært bør det være offentlige eiendommer som avsettes til verneområder, alternativt private eiendommer etter avtale med det offentlige.

Disse medlemmer ønsker å sterkt begrense statens muligheter til å overta privat eiendom ved erverv eller båndlegging. Etter disse medlemmers syn er det eierne som best forvalter sine eiendommer og den verdi som eiendommene representerer. I de tilfeller hvor myndighetene vedtar å verne naturområder, bør det hovedsakelig skje gjennom frivillig vern. Fremfor å møte grunneierne og lokalsamfunnene i rettssystemet, bør ressursene brukes på å sikre økonomisk erstatning og godt samarbeid.

Disse medlemmer er bekymret for det høye konfliktnivået mellom myndigheter og lokalbefolkning i vernesaker. Der hvor det offentlige griper inn i den private eiendomsretten gjennom vernevedtak eller lignende, må det sikres full erstatning til dem som rammes økonomisk av vernevedtak. Disse medlemmer er svært skuffet over at stortingsflertallet ikke tydelig har støttet dette. Videre skal ethvert ekspropriasjonsvedtak kunne innbringes for domstolene til overprøvelse.

Ved opprettelse av verneområder vil disse medlemmer legge til grunn prinsippet "Vern gjennom bruk". Restriksjoner på atferden i for eksempel nasjonalparkene må kun være for å hindre ødeleggelse av naturgrunnlaget. M.a.o. må det ikke legges restriksjoner på aktivitet som har til hensikt å øke tilgjengeligheten og bruken av naturparkene, men som ikke påfører naturen varig skade.

Norge har en lang kystlinje som gir store muligheter for friluftsliv og ferdsel for alle. De konflikter som de

senere år er skapt mellom grunneiere og allmennheten, er etter disse medlemmers mening i stor grad fremprovosert av myndigheter og interesseorganisasjoner. Respekt for den private eiendomsretten er viktig, og kan ikke undergraves, slik som nå er i ferd med å skje med friluftsløven som redskap.

Dersom kystkommuner ønsker økt tilgang for allmennheten til sin kyststripe, så må dette i størst mulig grad gjøres ved å tilrettelegge kommunale strandeiendommer eller ved å anskaffe egnet areal.

Disse medlemmer mener det er viktig at offentlige midler blir benyttet der pengene gir mest tilbake og der det er reelle miljøproblemer. Sur nedbør er et betydelig forurensningsproblem for store deler av Sør-Norge og medfører fiskedød i mange innsjøer og elver. Det finnes store dugnadsinnsatser av frivillige som gjennom mange år bruker store deler av sin fritid til å redde vann og elver for å sikre fiskebestanden, for der ved å gi folk muligheter til å utøve sportsfiske, samt oppleve levende natur. Disse medlemmer vil prøve å nå den målsettingen som ligger i handlingsplanen for kalking. Behovet for kalking er stort, og det trengs langt større midler enn det som i dag blir bevilget. Disse medlemmer ønsker også å prioritere kampen mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*.

Disse medlemmer mener at hovedmålsettingen når det gjelder miljøfarlige kjemikalier skal være at de kriteriene og virkemidler som utvikles, må fremme en trinnvis risikoreduksjon. Dette må skje gjennom produktutvikling, miljøriktig forbruksvalg og en sikker håndtering. Utslippskrav er viktige konkurransevilkår for industrien. Av hensyn til konkurranseforholdene for norsk industri som konkurrerer på verdensmarkedet blant annet med industri fra andre europeiske land, er det viktig at fremtidige utslippskrav i Norge skjer i takt med industrien i Europa, og ikke igjennom forserte nasjonale konsesjonsrunder.

Disse medlemmer beklager at Stortinget i sin behandling av Klimameldingen la veien åpen for å

bruke store ressurser på symbolpolitikk som har liten reell miljøeffekt. Disse medlemmer konstaterer at kloden har gjennomgått en mengde istider slik at klimaendringer er en naturlig prosess som pågår hele tiden og at forskere har ulike teorier om hva som påvirker klimaet. Disse medlemmer registrerer videre at forskere viser til at det er en rekke elementer som påvirker klimaet, f.eks. sol, solflekke, jordaksens helling, vanndamp, skyer, samt at vanndamp regnes som den viktigste klimagassen. Menneskenes virksomhet bidrar med om lag 3 pst. av utslippene av de totale globale CO₂-utslippene.

Disse medlemmer viser til at klimapolitikken som FNs klimapanel er premissgiver for, er svært omdiskutert og fortsatt hviler på et ufullstendig vitenskapelig grunnlag. Det er også kommet faglig kritikk mot klimapanelets sammensetning, arbeidsform og konklusjoner. Disse medlemmer registrerer også at FNs klimapanel er blitt beskyldt for å være ledet av byråkrater og politikere der ønskene om økte bevilgninger går på bekostning av vitenskapelige fakta. Den mest alvorlige kritikken er at klimapanelets forskning ikke kan forklare de betydelige svingninger i klima som har vært i tidligere tider.

Disse medlemmer viser til dagens budsjettbehandlingssystem i Stortinget og det faktum at faginnstillingene ikke lenger styrer budsjetttrammene innen sitt fagfelt. Under dette systemet finner disse medlemmer det vanskelig å fremme Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag, da den vedtatte rammen er betydelig høyere enn disse medlemmers bevilgninger innenfor rammeområde 13. For å synliggjøre Fremskrittspartiets prioriteringer har disse medlemmer derfor valgt å legge inn sitt primære budsjettforslag i sine generelle merknader. Alle endringer gjøres i forhold til Regjeringens budsjettforslag, jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Tabellen viser Fremskrittspartiets primære budsjettalternativ sammenlignet med Regjeringens forslag. Endring er i forhold til St.prp. nr. 1 (2003-2004)

| Kap | Post | Merknad | Endring i 1 000 kr |
|------|------|--|-----------------------|
| 1400 | 1 | Redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet gjør det mulig å redusere "Driftsutgifter" med 10 mill. kroner. | - 10 000 |
| 1400 | 21 | Det er rom for å gjøre innsparinger på " Spesielle driftsutgifter" ved å redusere tiltak og samarbeid på det nordiske og internasjonale område og til utredninger innenfor klima, samt redusere informasjonsarbeid og kjøp av ulike tjenester. | - 10 000 |
| 1400 | 70 | Organisasjonene bør hente en større del av sine inntekter fra privat sektor og sine medlemmer, samt søke støtte til konkrete prosjekter over andre poster i budsjettet. Disse medlemmer registrerer at svært mange av miljøvernorganisasjonene har opplevd medlemsflukt de siste årene samtidig som den statlige støtten har økt. Driftstilskudd til frivillige miljøvernorganisasjoner reduseres med 20 mill. kroner. | - 20 000 |

| Kap | Post | Merknad | Endring i 1 000 kr |
|------|------|---|-----------------------|
| 1400 | 71 | Det bør foretas en kritisk gjennomgang over hvilke internasjonale organisasjoner det er hensiktsmessig å være medlem i. Det bør også arbeides for å få satt ned medlemskontingenten for 2004. | - 5 000 |
| 1400 | 73 | Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon foreslås redusert med 10 mill. kroner. Dette vil medføre at mottakere av drifts- og/eller prosjekttilskott får reduserte bevilgninger. Det vises til at det har vært en gjennomgang av tilskuddsordningen i 2003 som avdekket at det fullt mulig å redusere denne posten, noe som Regjeringen har gjort. Det burde være mulig å redusere denne posten ytterligere. | - 10 000 |
| 1400 | 75 | Disse medlemmer viser til at formålet med Post 75 Behovet for tiltak innen "Miljøvennlig byutvikling" bør fanges opp igjennom god lokal og langsiktig planlegging, samt nødvendige bevilgninger over andre departementer. Posten reduseres med 4 mill. kroner. | - 4 000 |
| 1400 | 76 | Det vises til at tilskuddsordningen ikke blir kunngjort, men blir tildelt faste mottaker. Dette er uheldig og posten bør reduseres til kr 0. | - 8 371 |
| 1410 | 21 | Kjøp av varer og tjenester "Miljøovervåking og miljødata" fra forskningsinstitutter m.fl. kan reduseres. | - 5 000 |
| 1410 | 50 | Miljøforskningsinstituttene kan dekke inn reduserte bevilgninger gjennom effektiviseringstiltak og bedre ressursutnyttelse. | - 19 000 |
| 1410 | 51 | Stortingsflertallet har ved behandlingen av Klimameldingen allerede avgjort hva som er årsaken til klimaendringer, og det høye nivået på klimaforskningen kan således reduseres betraktelig. | - 70 000 |
| 1410 | 70 | Bevilgningene til Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene bør ses i sammenheng med de totale tilskuddsordninger for miljøinstituttene. | - 7 000 |
| 1426 | 1 | Man kan redusere "Driftsutgifter" ved redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet og omlegging av rovdyrpolitikken, med tanke på å få ned konfliktnivået. | -8 000 |
| 1426 | 31 | Gjennomføringen av tiltak for tilrettelegging for å sikre friluftsområder og for å styrke forvaltningen av naturvernområder bør reduseres og gjennomføres over en lengre tidsperiode. Posten reduseres med 12 mill. kroner. | - 12 000 |
| 1426 | 32 | Omfanget av tiltak i skjærgårdsparker bør reduseres. | - 7 000 |
| 1427 | 1 | Man kan redusere "Driftsutgifter" ved generelle innsparings- og effektiviserings- tiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteter. | - 10 000 |
| 1427 | 21 | DNs handlingsplan for bekjempelse av gyro legger opp til et bevilgningsnivå på rundt 30 millioner kroner årlig i en 10-års periode. Arbeidet med bekjempelse av gyro i henhold til DN's Handlingsplan styrkes med 10 millioner kroner, hvorav 2 mill. kroner kan tas på omprioriteringer innenfor posten. | + 8 000 |
| 1427 | 30 | Private eiere er de beste forvaltere av eiendommer og den verdi som eiendommene representerer Man må begrense statens muligheter til å overta privat eiendom ved erverv og båndlegging Omfanget av båndlegging må reduseres, og når båndlegging forekommer, skal det gjennomføres med så høy erstatning at den private eiendomsbesitter ikke lider noen økonomiske tap, eller makeskifte mot nærliggende statlig eiendom. Inntil en gjennomgang av vernearbeidet er gjennomført, må ambisjonsnivået reduseres. På den bakgrunn reduseres post 30 med 22 mill. kr Det vises for øvrig til merknader under kapittel 1427. | - 22 000 |
| 1427 | 32 | Statlige erverv, fylkesvise verneplaner kan reduseres med 13 mill. kroner med samme begrunnelse som ovenfor. Eiere skal ikke tape økonomisk ved vernetiltak. | - 13 000 |

| Kap | Post | Merknad | Endring i 1 000 kr |
|------|------|---|-----------------------|
| 1427 | 33 | Staten bør ikke gjennomføre mer tvunget vern av privat eiendom før en endring av de økonomiske erstatningsreglene er gjennomført slik det var foreslått i Innst. S. nr. 209 (2001-2002). | - 24 000 |
| 1427 | 35 | Posten skal blant annet brukes til en offensiv videreføring av skogvernet ved oppkjøp og vern av område og midler til å gjennomføre nye verneprosesser. Post 35 reduseres med 18 mill. kroner med samme begrunnelse som i post 30. | - 18 000 |
| 1427 | 70 | Behovet for kalking er stort, spesielt i store deler av Sør-Norge, og innsatsen bør økes. Målsettingen med tilskuddsordningen er å redusere negative effekter på det biologiske mangfoldet i vassdrag som følge av sur nedbør. | + 37 000 |
| 1427 | 73 | Økte bevilgninger til forebyggende rovviltskader og omstillingstiltak vil knapt hjelpe på problemene rundt rovvilt. Løsningen ligger i en omlegging av dagens rovviltpolitikk, og bevilgningene bør følgelig reduseres. | - 20 000 |
| 1427 | 74 | Organisering, stimulering og holdningsskapelse av friluftsliv er ikke et offentlig ansvar. Tilskudd til friluftslivstiltak bør avvikles. | - 8 170 |
| 1427 | 78 | Nytteverdien av tilskudd til Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd er tvilsom og bør avvikles. | - 5 300 |
| 1429 | 1 | "Driftsutgifter" kan reduseres gjennom redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet. | - 4 000 |
| 1427 | 21 | Det bør legges strengere kriterier til grunn før iverksetting av tiltak under "spesielle driftsutgifter" når det gjelder for gjennomføring av konkrete vernetiltak på fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, herunder bygninger og anlegg, kulturlandskap, arkeologiske kulturminner, kystkultur og fartøyvern. I stedet bør skatte- og avgiftssystemet stimulere til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold i bygningsarven. | - 10 000 |
| 1427 | 50 | Samisk kulturminnevern må komme under samme ordning som øvrig kulturminnevern. Posten bør følgelig avvikles. | - 2 000 |
| 1427 | 72 | Bevilgninger til Vern og sikring av fredede og verneverdige kulturminner og kulturmiljø kan reduseres (se post 21). | - 10 000 |
| 1427 | 74 | Det er viktig å understøtte arbeidet for å bevare de mobile og flytende kulturminnene gjennom frivillig dugnadsarbeid i organisasjoner og lag. | + 10 000 |
| 1427 | 76 | Posten bør avvikles, ref. merknader i post 21. | - 3 500 |
| 1441 | 1 | "Driftsutgifter" kan reduseres gjennom redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet. | - 10 000 |
| 1441 | 78 | Det henvises til Fremskrittspartiets energipolitikk samt ønske om å kutte avgiften som "finansierer" dette tiltaket. Tilskuddet fjernes. | - 37 500 |
| 1471 | 1 | Redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet gjør det mulig å redusere post 01 med 5 mill kroner. | - 5 000 |

2.1.5 Sosialistisk Venstrepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at skal vi skape bærekraftig utvikling og opprettholde dagens velferdsnivå, må miljøpolitikken gjennomsyre all politikk. Dette er slått fast i Norges nasjonale handlingsplan for bærekraftig utvikling. Utfordringen nå er å la den få betydning. Samfunnet må ta hensyn til naturens tålegrenser, og alle aktiviteter må planlegges ut fra en kretsløpstanke-

gang. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti tar konsekvensen av dette i sitt budsjettalternativ gjennom investeringer i fornybar energi og kollektivtrafikk, redusert ressursbruk for hver produsert vare og færre kjemikalier i næringskjeden skal hver enkelt av oss belaste naturen mindre. Dermed vil vi også utsettes for mindre forurensning på arbeidsplassen, i hjemmet og ute i friluft. En slik omlegging krever langsiktig planlegging og deltagelse fra alle grupper i samfunnet.

På Miljøverndepartementets område har disse medlemmer for 2004 prioritert disse tiltakene for et bedre miljø:

1. Nasjonal og Lokal Agenda 21 - planlegging og tiltak for omstilling til bærekraft. Nasjonal Agenda 21 introduseres som overordnet planverktøy for et bærekraftig samfunn. Arbeidet med natur- og miljøkartlegging, bærekraftsindikatorer og bedre faktagrunnlag for konsekvensutredninger styrkes derfor.
2. Framtidens energikilder er fornybare, og det er behov for en omlegging til en helhetlig og miljøvennlig energi- og transportpolitikk for å få kontroll over forurensning og skape arbeidsplasser. Miljøtiltak og transport- og energiomlegging må gå hånd i hånd, og deltagelse på dette området fra SFT og Grønn Stat er sentralt og prioriteres.
3. Kamp mot PCB-forurensning og farlige kjemikalier i hverdagen. Disse medlemmer styrker innsatsen for opprydning i gammel forurensning og kamp mot den løpske kjemikaliebruken for å hindre ny forurensning, og gi et grønnere og sunnere miljø for natur og mennesker. Føre-var-prinsippet i arbeidet mot miljøgifter styrkes og innsatsen for å fjerne miljøgifter fra naturen økes.

Disse medlemmer er fornøyd med at nasjonalbudsjettet, jf. St.meld. nr. 1 (2003-2004), for første gang inneholder en Nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling. 13 år etter Rio er Norges Nasjonal Agenda 21 på plass. Disse medlemmer mener at handlingsplanen må konkretisere og tallfeste mål på alle de områdene som det mislyktes å komme til enighet om i Johannesburg, og da spesielt på de områdene hvor Norge var mest ambisiøs. Disse medlemmer setter derfor av konkrete midler til tiltak og følger opp med handling.

Disse medlemmer mener at utfordringen nå er å bruke handlingsplanen til å endre de regulære politiske plan- og budsjettprosesser i en mer bærekraftig retning, og forplikter et bredt spekter av aktører i samfunnet. Skal Nasjonal Agenda 21 bli vellykket og utvikle seg til et overordnet styringsverktøy, må arbeidet med miljøindikatorer og forskning og overvåking av natur, styrkes.

Disse medlemmer viser til at mange kommuner har lagt ned en betydelig innsats i arbeidet med Lokal Agenda 21, den lokale oppfølginga av Agenda 21. Disse medlemmer mener at det i lys av arbeidet med Nasjonal Agenda 21 i 2004 er behov for å styrke både det regionale og det lokale arbeidet med omlegging av produksjons- og forbruksmønstre. Nasjonal Agenda 21 skal bygge videre på LA21-arbeidet i kommunene, og en økt innsats over Miljøverndepartementets budsjett vil motvirke at dette arbeidet stopper opp på grunn av svak kommuneøkonomi. Det er et betydelig behov for såkornmidler til prosjekter innenfor energi, avfall og biologisk mangfold, samt til informasjons- og opplæringstiltak, hvor det i et framtidsperspektiv er spesielt viktig med tiltak rettet mot skoler og

barnehager. Disse medlemmer vil derfor opprette et lokalt miljøinvesteringsprogram for LA21.

Disse medlemmer minner om at miljømyndighetene og befolkningen er avhengig av den vedvarende innsatsen til frivillige organisasjoner og fagmiljøer for å bringe fram spisskompetanse, kanalisere engasjement og bekymringer, og for å gi uavhengige og faglig tunge innspill i offentlige prosesser. Disse medlemmer styrker derfor dette området.

Disse medlemmer minner om at farlige miljøgifter utgjør en trussel mot mennesker og natur. Fremdeles gjenstår mye opprydningsarbeid etter tidligere tiders miljøsynder. Samtidig kommer stadig nye kjemikalier på markedet. Disse medlemmer viser til analyser fra Arbeidstilsynet som viser at svært mange arbeidstakere utsettes for kjemiske og helseskadelige stoffer i jobbsammenheng. Hvert år dør om lag 800 nordmenn av kjemikalier de utsettes for på jobben. Opptil 10 000 utvikler luftveissykdommer årlig.

Disse medlemmer vil derfor styrke innsatsen for føre-var-prinsippet i arbeidet mot miljøgifter. Det krever en omlegging av kjemikaliepolitikken med en omvendt bevisbyrde for introduksjon av nye stoffer: Selskaper som vil selge nye kjemikalier må sannsynliggjøres at de ikke er skadelige, istedenfor at det kun må konstateres at det ikke er påvist skadelige effekter. De store gruppene av kjemikalier hvor vi vet at mange enkeltkjemikalier er skadelige, må gjennomgås på nytt i dette lyset.

Disse medlemmer vil opprette en nasjonal kjemikaliegruppe for å drive fram dette arbeidet, og samtidig øke ressursene til SFT, Produktregisteret, Forbrukerrådet, Helsetilsynet og Mattilsynet for å arbeide mer proaktivt for å redusere omfanget av farlige kjemikalier i omløp.

Disse medlemmer minner videre om at miljøgifter representerer et betydelig forurensningsproblem i norske fjordområder. PCB er en av våre farligste miljøgifter, og befinner seg for eksempel i sedimenter i fjordbunner, havner og fyllinger. PCB kan forstyrre hormonbalansen hos dyr og mennesker, og dermed redusere forplantningsevnen.

Det er fortsatt 100-150 tonn PCB i bruk i lysrørkondensatorer i Norge. Regjeringen ligger langt etter i arbeidet med å nå målet om at 99 pst. av alt PCB-holdig elektrisk utstyr skal være tatt ut av bruk innen 2005. Investeringen i energieffektive armaturer uten PCB kan nedbetales med strømbesparelsen, men det er nødvendig med tiltak for å øke tempoet i utskiftingen.

Private bedrifter må stimuleres til å gjøre det samme. ENOVA og SFT bør samarbeide om en støtteordning for bedrifter som bytter hele armaturer, og ikke bare PCB-kondensatorer.

Disse medlemmer er kjent med at Norges største punktutslipp av kvikksølv er i Mo i Rana. Et kvikksølvrensaneanlegg ved stålverket i Mo i Rana kan komme til å koste 50-100 mill. kroner. Dette er kostnader som bedriften etter eget utsagn ikke er i stand til å bære uten statlig bidrag. Skrapjernverdikjeden i Norge bør utredes med hensyn på skjerpede miljøkrav, for å sikre at kvikksølv og andre miljøgifter fjernes. Men det må

gjøres tiltak som kan bedre situasjonen spesielt for kvikksølvutslipp, og statlig bidrag til renseanlegg ved bl.a. Fundia i Mo i Rana bør vurderes.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer styrke arbeidet med opprydding av gammel PCB-forurensning og skipsvrak, øke informasjonen om PCB i omløp og etablere insentivordninger for å fjerne PCB fra bygninger. Disse medlemmer setter av 75 mill. kroner til industriutvikling på miljøteknologi.

Disse medlemmer prioriterer også satsing på bærekraftig bruk og vern av allmenningen. Bevilningene til naturvernarbeid i forhold til rovdyr og biologisk mangfold økes. Sikring av allmenningen for allmennheten og reduksjon av konfliktgraden i strandsonen er viktige politiske mål. Det handler om tilrettelegging for allmennheten i nasjonalparker, samt utvikling av flere naturinformasjonssentra. Disse medlemmer vil også i større grad legge til rette for at ungene får mulighet til å bli kjent med og glad i naturen. Disse medlemmer følger opp økt vern, flere nasjonalparker og større press mot allmenningen med en styrking av naturoppsynet.

Disse medlemmer viser til at det offentlige i kraft av sin etterspørsel etter varer og tjenester spiller en viktig rolle i omleggingen til bærekraftig produksjon og forbruk. Staten, fylker og kommuner bør derfor i større grad stille miljøkrav til innkjøpene sine. Disse medlemmer mener at skal norske forbrukere i større grad etterspørre økologiske matvarer og andre miljømerkede produkter, trenger de informasjon om at alternativene finnes. Mange forbrukere klager i dag over at tilgangen på miljøvennlige varer i butikken er for dårlig. Nøytral forbrukerinformasjon om hva som finnes av tilbud er en forutsetning for at forbrukere skal gis muligheten til å handle etisk og miljøvennlig. Disse

medlemmer vil derfor styrke miljøinformasjonsvirksomheten gjennom forvaltningen.

Siden regjeringsskiftet har mellom 60 og 70 nye personer blitt ledige hver eneste dag. I oktober var det nesten 110 000 ledige. Regjeringen er passive tilskuere til at dette skjer. Disse medlemmer savner Regjeringens forslag til å kompensere bortfallet av den differensierte arbeidsgiveravgiften. Regjeringens utvidelse av arbeidsgivers lønnsplikt ved permitteringer fra tre til 30 dager går i feil retning.

Derfor gjør vi det sjøl. Disse medlemmers budsjett reduserer ledigheten med anslagsvis 20 000 personer i 2004. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis merknader i Finansinnstillingen hvor det blant annet framgår en satsing på miljøområdet som kommer i tillegg til Sosialistisk Venstreparti prioriteringer på ramme 13. Dette er:

- 300 årsverk gjennom 300 mill. kroner i rentefrie lån til utskifting av PCB-holdige armaturer og kondensatorer, kostnad 6 mill. kroner.
- 300 årsverk primært innen verftsindustrien gjennom økt støtte på 200 mill. kroner til fartøyvern og annet kulturminnevern.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene som kutter et allerede redusert budsjett for Miljøverndepartementets område. Disse medlemmer finner det ikke ansvarlig å opprettholde rammen som forliket har lagt for Miljøverndepartementets område. For å synliggjøre Sosialistisk Venstrepartis helhetlige satsing på miljøvern og omlegging til en bærekraftig utvikling, legger disse medlemmer inn sitt primære budsjettforslag med kommentarer, i sine generelle merknader. I dette opplegget er ramme 13 styrket med 550 mill. kroner.

Tabellen viser Sosialistisk Venstrepartis primære budsjettalternativ sammenlignet med Regjeringens forslag. Endring er i forhold til St.prp. nr. 1 (2003-2004).

| Kap | Post | Merknad til Sosialistisk Venstrepartis endring | Endring i 1000 kr | |
|------|------|---|--|--------|
| 1400 | 21 | Spes.driftsutgifter | Oppdekning av ikke grunnlagt kutt i St.prp.1. Samt vilje til å styrke miljørettet virksomhet i tråd med nasjonale ambisjoner. Opprettelse av nasjonal kjemikaliegruppe. | 30 000 |
| 1400 | 60 | Lokalt miljøvern | Det er viktig at fagdepartementet kan prioritere lokale miljøprosjekter av nasjonal interesse. | 10 000 |
| 1400 | 70 | Frivillige organisasjoner | Opprettholder støtten til Grønn Hverdag og Norges Vel og styrker det frivillige miljøvernarbeidet som er både kostnadseffektivt og premissgivende for en bærekraftig utvikling. | 28 000 |
| 1400 | 72 | Miljøtiltak i nordområda | Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke utviklingen av Polarmiljøsentret i Tromsø blant annet i lys av kunnskapsmangelen avdekket i Utredning av konsekvenser av helårlig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet (ULB). | 1 000 |
| 1400 | 73 | Kompetanseformidling og miljøvennlig produksjon | Styrker statens hovedinnsats på bærekraftig produksjon og forbruk i tråd med signalene som Norge ga i Johannesburg og med vedtakene toppmøtet fattet. | 26 000 |

| Kap | Post | Merknad til Sosialistisk Venstrepartis endring | Endring i 1000 kr | |
|------|------|---|---|--------|
| 1400 | 75 | Miljøvennlig byutvikling | Styrker dette arbeidet i tråd med ambisjonene i St.meld. nr.23 (2001-2002) Om bedre miljø i byer og tettsteder. | 15 000 |
| 1400 | 76 | Nasjonale og internasjonale miljøtiltak | Støtter styrkingen av arbeidet med nasjonal og internasjonal miljøinformasjon og overvåking. Arbeidet må ytterligere styrkes for å fungere som et godt grunnlag for det videre arbeidet med Nasjonal Agenda 21. | 5 000 |
| 1400 | 65 | Agenda 21 tiltak | Nasjonal Agenda 21 skal bygge videre på LA21-arbeidet i kommunene. Det er et betydelig behov for såkornmidler til prosjekter innenfor energi, avfall og biologisk mangfold, samt til informasjons- og opplæringstiltak. | 20 000 |
| 1410 | | Miljøvernforskning og miljøovervåking | | |
| 1410 | 21 | Miljøovervåking og miljødata | Styrking av indikatorutvikling og målrapportering for å styrke beslutningsunderlaget for Nasjonal Agenda 21. | 5 000 |
| 1410 | 50 | Basisbevilgninger til miljøforskningsinstitutt | Styrking av miljøforskning for å styrke beslutningsunderlaget for Nasjonal Agenda 21 og bedre kvaliteten på konsekvensutredninger som for eksempel ULB. | 10 000 |
| 1410 | 51 | Forskningsprogram | Styrking av miljøvernforskningen og spesielt integreringen av miljøvernforskningen i flere relevante deler av Norges Forskningsråds virksomhet. | 10 000 |
| 1410 | 53 | Internasjonalt samarbeid | Opptrapping av virksomhet knytta til internasjonalt forskningssamarbeid. | 2 000 |
| 1410 | 60 | Kommunal overvåking/kartlegging av biologisk mangfold | Opprettholder denne posten i tråd med Regjeringens egen vektlegging av behovet for kartlegging og overvåking som identifiserer og verdsetter det biologiske mangfoldet. Øremerker 15, mill. kroner til Sabima. | 6 000 |
| 1410 | 70 | Nasjonale forskningsoppgaver | Øker denne posten ihht. 2002-regnskapet for å styrke beslutningsunderlaget for Nasjonal Agenda 21 og for å bedre miljøkunnskapen blant forbrukere og beslutningstagere. | 7 000 |
| 1425 | 70 | Tilskudd fiskeformål | Følger opp enigheten om at bortfallet av fiskeavgiften skulle kompenseres. Dette blir ikke fulgt opp, tvert imot svekkes tilskuddene til kommunal og lokal fiskeforvaltning. | 5 000 |
| 1426 | | Statens naturoppsyn | | |
| 1426 | 1 | Driftsutgifter | Økt naturtilsyn og -oppsyn som følge av vekst i vernet areal. | 5 000 |
| 1426 | 30 | Tiltak i nasjonalparkene | Tilrettelegging av nyopprettede nasjonalparker og naturreservater i tråd med St. prp. 65 (2002-2003). | 5 000 |
| 1426 | 31 | Tiltak i naturvern-, kulturvern- og friluftsområde | Opparbeiding og tilrettelegging av friareal, spesielt fjerning av urettmessige stengsler. | 2 000 |
| 1426 | 32 | Skjærgårdsparker | Opprettholder aktiviteten til skjærgårdstjenesten. | 3 000 |
| 1427 | | Direktoratet for naturforvaltning | | |
| 1427 | 1 | Driftsutgifter | Videreføring og evaluering av juridisk bistand til kommuner med strandsonekonflikter. | 3 000 |
| 1427 | 21 | Spesielle driftsutgifter | Utvidelse av naturfaglig arbeid og kompetanse og økt innsats mot Gyro i lakselver. | 10 000 |
| 1427 | 33 | Statlig tilegning barskogvern | Raskere avslutning av barskogvernet vedtatt i 1996 i tråd med St.meld. 40 (1994-95). | 10 000 |

| Kap | Post | | Merknad til Sosialistisk Venstrepartis endring | Endring i 1000 kr |
|------|------|--|---|----------------------|
| 1427 | 35 | Statlig tilegning nytt barskogvern | Økt myndighetsinitiert barskogvern etter faglige kriterier. | 20 000 |
| 1427 | 70 | Kalking og lokale fiskeformål | Opprettholder og styrker aktiviteten i samsvar med faglig råd fra Direktoratet for naturforvaltning. | 20 000 |
| 1427 | 73 | Forebyggende tiltak mot rovviltskade | Konfliktdependende tiltak i tråd med Sosialistisk Venstrepartis rovdyrpolitikk | 11 000 |
| 1427 | 74 | Tilskudd friluftstiltak | Større aktivitetsnivå i forbindelse med forberedelsene av Friluftslivets år i 2005 | 8 000 |
| 1427 | 77 | Tilskudd til naturinformasjons-sjenssenter | Raskere og bedre etablering av nasjonalparksentra | 6 000 |
| 1427 | 78 | FRIFO og interkommunale friluftsråd | Økt innsats for konfliktdeping i allmenningen og fjerning av urettmessige stengsler | 3 000 |
| 1429 | | Riksantikvaren | | |
| 1429 | 21 | Spes. driftsutg. | Gjennomføring av restaurering av borgruinen Steinvikholm og økt innstats på fartøyvern | 5 000 |
| 1429 | 50 | Samisk kulturminnetiltak | Opptrapping av sikringsarbeid for samiske kulturminner | 2 000 |
| 1432 | | Norsk kult.minnefond | | |
| 1432 | 50 | Kulturminnetiltak | Styrking av samordning av offentlig og privat kulturminnevern | 4 000 |
| 1432 | 90 | Fondskapital | Påfyll av fond for å styrke kulturminnevernarbeidet | 50 000 |
| 1441 | | Statens forurensningstilsyn | | |
| 1441 | 1 | SFT/ Driftsutgifter | Økt aktivitet og kompetanse i forbindelse med implementeringen av EUs vanddirektiv. Deltagelse i nasjonal kjemikaliegruppe. | 8 000 |
| 1441 | 39 | Oppryddingstiltak | Vesentlig større aktivitet i opprydding av forurenset grunn og sjøbunn. | 85 000 |
| 1441 | 77 | PCB informasjon | Forbud mot PCB-holdige lysarmaturer og innsamlingsordningen av isolerglassvinduer er lite kjent. Myndighetsansvar å informere om dette | 2 000 |
| 1441 | 78 | Energiutnyttning av avfall | Fjerner forbrenningssubsidie som ikke er i henhold til avfallshierakiet og som er uavklart ifht. EØS-avtalen | - 37 500 |
| 1441 | 79 | Ny miljøteknologi, (ny) tilskudd | Utprøving og utvikling av ny og mer miljøvennlig produksjonsteknologi for et bærekraftig næringsliv | 75 000 |
| 1444 | | Produktregisteret | Økt kjemikalieinformasjon i tråd med Miljøinformasjonsloven og behovet for en mer føre-var-basert kjemikaliepolitikk. Deltagelse i nasjonal kjemikaliegruppe. | 4 000 |
| 1465 | 21 | Betaling for tjenester i Statens kartverk | Midler til omstillingskostnader slik at ikke landkartleggingen ytterligere nedbygges og utsettes | 28 000 |

2.1.6 Senterpartiets hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Senterpartiet legger vekt på å føre en miljøpolitikk som er basert på prinsippet om bærekraftig utvikling. Dette medlem mener det er viktig at miljøpolitikken er aktiv og forståelig, og det må legges opp til lokal forvaltning i størst mulig grad. Engasjementet til de mange medlemmene

i frivillige organisasjoner er en viktig del av miljøarbeidet, og de må oppmuntres til videre innsats.

Dette medlem mener det er svært uheldig at tilskuddsmidlene til flere ideelle organisasjoner er foreslått redusert eller fjernet. Også midlene til kalking og lokale fiskeformål, oppgaver som for en stor grad utføres av frivillige, er foreslått redusert. Dette medlem

viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det blir foreslått å opprettholde støtten til Norges Velforbund og å sikre at Grønn hverdag fortsatt skal få organisasjonsstøtte. Det blir også foreslått å øke tilskuddet til friluftstiltak, og tilskuddet til kalking og lokale fiskeformål blir opprettholdt på dagens nivå.

Dette medlem mener det er svært uheldig at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til forebyggende tiltak mot rovviltskader ytterligere, etter at denne posten har vært kutta flere år på rad. Med økende rovviltstammer og stort skadeomfang, er det ikke forsvarlig å redusere den forebyggende innsatsen. Dette medlem vil øke bevilgningen til forebyggende tiltak mot rovviltskade og til fellingslag som kan ta ut skadedyr og dyr som etablerer seg utenfor de avsatte rovviltsonene.

Dette medlem viser til at Regjeringen har annonsert en satsing for å ta vare på de ville laksebestandene. Den foreslåtte bevilgningen til bekjempelse av lakse-

parasitten *Gyrodactylus salaris* vil imidlertid bare holde til restaurering av noen få vassdrag, mens det er 25 berørte elver. Dette medlem øker bevilgningen til bekjempelse av *Gyrodactylus salaris* med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem ønsker å bygge opp kulturminnefondet til å bli en viktig aktør i kulturminnevernet. Det var bare 5 mill. kroner til disposisjon for kulturminnetiltak i 2003. Hvis fondskapitalen ikke økes, vil avkastningen bare bli på om lag 13 mill. kroner i årene som kommer. Dette er svært lite sett i forhold til utfordringene i kulturminnevernet. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der det blir foreslått å øke fondskapitalen med 200 mill. kroner fra nyttår. En raskere oppbygging av kapitalen i fondet, slik Senterpartiet foreslår, vil gi den nye organisasjonen mer penger til vernarbeid, og kulturminnefondet kan bli en viktig aktør i kulturminnevernet, slik det var forutsatt.

Tabellen viser Senterpartiets budsjettalternativ sammenligna med Regjeringens forslag (avvik i parentes)

| Kap. | Post | Formål: | St. prp. nr. 1 | Sp |
|---|------|--|------------------|---------------------------------------|
| Utgifter (i hele tusen kroner) | | | | |
| 1400 | | Miljøverndepartementet | | |
| | 70 | Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner | 26 077 | 28 077 (+10 000) |
| | 73 | Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk | 26 713 | 21 713 (-5 000) |
| 1426 | | Statens naturoppsyn | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 53 888 | 56 888 (+3 000) |
| 1427 | | Direktoratet for naturforvaltning | | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 34 503 | 39 503 (+5 000) |
| | 70 | Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål | 83 200 | 98 200 (+15 000) |
| | 73 | Forebyggende tiltak mot rovviltskade og omstillingstiltak | 29 000 | 39 000 (+10 000) |
| | 74 | Tilskudd til friluftstiltak | 8 170 | 10 170 (+2 000) |
| 1429 | | Riksantikvaren | | |
| | 72.5 | Kulturlandskap | 1 280 | 2 280 (+1 000) |
| 1432 | | Norsk kulturminnefond | | |
| | 90 | Fondskapital | 0 | 200 000 (+200 000) |
| Sum utgifter rammeområde 13 | | | 2 517 236 | 2 758 236 (+241 000) |
| Sum inntekter rammeområde 13 | | | 167 044 | 167 044 (0) |
| Netto rammeområde 13 | | | 2 350 192 | 2 591 192 |

2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Kap. 1400 Miljøverndepartementet

Det foreslås bevilget 310,735 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 31,3 pst. i forhold til 2003. Departementet viser til at endringen i hovedsak skyldes at det ikke blir ført opp tilskudd til

modernisering av nikkelverket på Kola, som var en egen post (78) i fjorårets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at reduksjonen i de foreslåtte bevilgningene for kap. 1400 sammenlignet med saldert budsjett for 2003 i hovedsak skyldes at det ikke blir ført opp tilskudd til modernisering av nikkelverket på Kola. Dette har sammenheng med at det blir regnet med at fremdriften blir forsinket i 1-1,5 år på grunn av problemer med håndteringen av de store mengdene med svovelsyre som vil bli produsert.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet registrerer at Regjeringens forslag til budsjett for dette kapitlet er kraftig redusert sammenlignet med budsjettet for inneværende år, og at denne reduksjonen til dels skyldes omorganiseringer og avsluttet arbeid.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti anser det imidlertid som viktig at omrokking og flytting av bevilgninger til andre kapitler eller departement ikke må medføre redusert miljøorientert virksomhet, verken blant statlige aktører eller i det sivile samfunn. Disse medlemmer viser i denne sammenheng spesielt til bevilgninger til faglige utredninger, tiltak og samarbeid, samt miljøtiltak til Nordvest-Russland.

Komiteen har merket seg aktivitetene Miljøverndepartementet har satt i gang for å fremme miljøvennlig byutvikling og byforvaltning, bl.a. samarbeidet mellom staten og Oslo kommune om å bedre miljøet i Groruddalen, jf. Innst. S. nr. 47 (2003-2004) og debatt i Stortinget 25. november 2003 om Alnaelvas framtid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, registrerer at Regjeringen foreslår å bevilge prosjektmidler til miljøorganisasjonen Bellona, og støtter dette.

Flertallet viser til at det i Regjeringens nasjonalbudsjett, jf. St.meld. nr. 1 (2003-2004), er fremlagt en Nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling, og til partienes merknader i Budsjett-innst. S. I (2003-2004). Dette er i henhold til våre forpliktelser etter Rio-konferansen i 1992, samt miljøtoppmøtet "Rio-10 år etter" i Johannesburg, og er positivt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er opptatt av at det bevilges tilstrekkelige midler til at dette viktige arbeidet kan følges opp, ikke bare av statlige myndigheter, men også av det sivile samfunn. I denne sammenheng er derfor disse medlemmer bekymret for de foreslåtte endringene i bevilgningene til frivillige miljøorganisasjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Fol-

keparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i energi- og miljøkomiteen, og foreslår å bevilge 311,235 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, noe som er 0,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Denne endringen fremkommer som en økning på post 73 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, på 2,0 mill. kroner, en reduksjon til utredninger i Miljøverndepartementet over post 21 Spesielle driftsutgifter på 0,5 mill. kroner, og en reduksjon på post 75 Miljøvennlig byutvikling på 1,0 mill. kroner.

Flertallet viser til at tilskuddet til Grønn Hverdag er flyttet fra post 70 Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner til post 73 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk. Flertallet viser til at Grønn Hverdag gjennom praktiske råd og løsningsforslag skal påvirke blant annet forbrukerne til mer miljøvennlig adferd. Flertallet viser videre til at Grønn Hverdag driver med lokal mobilisering for miljøvennlige løsninger. Grønn hverdag har ansatt flere fylkessekretærer og driver et nært samarbeid med flere kommuner og lokalt næringsliv. Flertallet foreslår å styrke post 73 med 2,0 mill. kroner utover Regjeringens forslag for at Grønn Hverdag skal kunne videreføre dette arbeidet på om lag samme nivå i 2004. Denne posten vil med dette utgjøre 28,713 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener primært at Grønn hverdag fremdeles også bør få støtte på post 70, men viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er uenige i flyttingen av bevilgninger til organisasjonen Grønn Hverdag fra grunnstøtte til prosjektstøtte. Etter disse medlemmers mening er organisasjonen og dens virksomhet bedre tjent med grunnstøtte enn å måtte konkurrere om midler gjennom prosjektstøtte.

Disse medlemmer registrerer også at Regjeringen foreslår å fjerne bevilgningene til Norges Velforbund med bakgrunn i argumentet om at organisasjonen ikke har miljøvern som sitt kjerneområde. I den sammenheng vil disse medlemmer peke på at et viktig demokratigrep som ble gjort i forbindelse med forrige revidering av Plan- og bygningsloven, var at velforeningene ble gitt partsstatus i forbindelse med saker som angikk nærområdet. Etter disse medlemmers mening innebærer dette at Norges Velforbund og dets velforeninger skal delta i planleggingsarbeid, og som sådan være finansiert gjennom departementets budsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at det er foreslått å bevilge totalt 26,077 mill. kroner i grunnstøtte til frivillige organisasjoner i Miljøverndepartementets budsjett i 2004.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at støtte blir gitt til organisasjoner som har sitt kjerneområde direkte knyttet til miljøvern eller fagspesifikke områder. Disse medlemmer viser til at med unntak for Grønn Hverdag, som er flyttet fra grunnstøtte til prosjektstøtte, og Norges Velforbud, som er tatt ut fra at den ikke kan sies å falle under definisjonen av en miljøorganisasjon, så er bevilgningene til de øvrige miljøorganisasjoner prisjustert, slik at de skal kunne opprettholde samme aktivitetsnivå i 2004 som i 2003.

Disse medlemmer har merket seg at Miljøverndepartementet, i tråd med statsbudsjettet for 2003, har evaluert tilskuddsordningen til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk. Disse medlemmer har merket seg at evalueringen påpeker at det er nødvendig med endringer som kan rasjonalisere arbeidet i virksomheten og øke miljønyttet i virksomheten. Disse medlemmer viser til at departementet mener at gjennom økt samarbeid, samlokalisering og evt. sammenslåing vil virksomhetene fremstå som mindre fragmenterte, og de totale ressursene og fagkompetansen vil kunne utnyttes mer effektivt. Disse medlemmer støtter departementets arbeid med å gjennomføre endringer som kan skarpstille bevilgningene slik at vi får mest mulig miljøgevinst for de bevilgete beløp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å opprettholde bevilgningen til Norges Velforbund på 2 mill. kroner i 2004.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til at organisasjonen Folkeaksjonen ny rovviltpolitikk har søkt om støtte over post 70 i flere år, men har fått avslag. Organisasjonen bidrar med viktig informasjon i rovviltdebatten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener ut fra et prinsipielt synspunkt at det ikke bør være en offentlig oppgave å gi frivillige miljøvernorganisasjoner økonomisk støtte. Disse medlemmer viser til at frivillige miljøvernorganisasjoner med dagens ordning får svært ulikt kronebeløp pr. medlem, noe disse medlemmer synes er uheldig.

Disse medlemmer synes det er uheldig at støtteordninger i stor grad baserer seg på skjønn, noe Norges Velforbund er et godt eksempel på, og som ble fjernet fra budsjettet uten varsel eller reell begrunnelse. Disse medlemmer registrerer at departementet ikke bryr seg om at medlemstallene til de frivillige miljøvernorganisasjonene har blitt kraftig redusert de siste ti årene, men tildeler og øker økonomisk støtte uavhengig av medlemstall. Dersom frivillige organisasjoner skal motta offentlig støtte, bør det være på like kriterier.

Disse medlemmer ber Regjeringen utarbeide regelverk for en slik støtte og komme tilbake til Stor-

tinget med dette som egen sak før neste budsjettbehandling.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag :

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide nytt regelverk for økonomisk støtte basert på like kriterier til frivillige miljøvernorganisasjoner og fremme dette som egen sak før behandlingen av neste års budsjett."

Disse medlemmer mener at miljøvernorganisasjoner som aktivt oppfordrer til og bevisst bryter loven for å demonstrere mot lovlige vedtak, eller aksjoner som rammer bedrifter, skal miste all offentlig økonomisk støtte, og på denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at miljøvernorganisasjoner som aktivt oppfordrer til eller bevisst bryter loven for å demonstrere mot lovlige vedtak, mister all økonomisk statsstøtte."

Disse medlemmer vil videre påpeke at organisasjonene bør hente en større del av sine inntekter fra privat sektor og sine medlemmer. I tillegg er det anledning for alle typer miljøvernorganisasjoner til å søke støtte til konkrete prosjekter over andre kapitler og poster.

Frivillige miljøvernorganisasjoner hevder at de innehar mye kompetanse og kunnskap, dersom det er tilfellet, bør det være store muligheter til inntjening fra offentlig og privat sektor.

Disse medlemmer viser til at det avsettes kr 900 000 til miljøstiftelsen Bellona i påvente av en konkret søknad. Etter disse medlemmers syn er det uheldig å avsette midler i påvente av en søknad, og at eventuelle midler burde bli tildelt når søknaden er mottatt og behandlet på objektive kriterier.

Etter disse medlemmers syn bør det foretas en kritisk gjennomgang over hvilke internasjonale organisasjoner det er hensiktsmessig å være medlem i. Det bør også arbeides for å få satt ned medlemskontingenten for kommende år.

Disse medlemmer viser til at formålet med Miljøvennlig byutvikling er å utvikle og stimulere til nye løsninger og ny teknologi som fremmer miljøvennlig byutvikling og byforvaltning. Etter disse medlemmers syn er det ikke behov for dette tiltaket fordi behovet bør fanges opp gjennom god lokal og langsiktig planlegging, samt nødvendige bevilgninger over andre departementer, eks. samferdselsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er kjent med at det finnes en rekke veiprosjekter som skaper store lokale forurensningsproblemer, ikke minst støyforurensning. Disse medlemmer mener staten må bidra til at disse problemene bygges inne i miljøkulverter som i byområder kan brukes som parkområder eller tomteareal for boligbygging eller næringsareal. Disse medlemmer er kjent med at for eksempel Stavanger kommune

enstemmig ønsker å bygge miljøkulverter i forurensningsutsatte områder, dersom det gis bidrag fra staten til finansiering. I Sandnes finnes det planer på miljøkulverter på veier som ikke er utbygd ennå. Der ville sannsynligvis protestene mot veiutbyggingen sterkt reduseres om det ble gitt bidrag til miljøkulverter.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med revidert budsjett å komme med forslag til hvordan staten kan bidra til at miljøkulverter i veiprosjekter kan realiseres."

Disse medlemmer viser til at GRIP er en sentral organisasjon som mottar tilskudd på kap.1400 post 73, som representerer statens hovedinnsats på bærekraftig produksjon og forbruk (BPF). I handlingsplanen fra toppmøtet i Johannesburg i fjor, stiller BPF i annen posisjon etter fattigdomsbekjempelse, og de utviklede land gis spesielt ansvar for å følge opp, bl.a. med 10-årsprogrammer for BPF. Disse medlemmer øker derfor denne posten med 26 mill. kroner i sitt alternative budsjett, og påpeker at reduksjonen som Regjeringen og Arbeiderpartiet er forlikte om på posten, ikke er forenlig med signalene som Norge ga i Johannesburg og med vedtakene toppmøtet fattet.

Kap. 1400 Miljøverndepartementet: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål: | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF |
|-------------|------|--|------------------------------------|-----------------|
| 1400 | | Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400) | 310 735 | 311 235 |
| | | | | (+500) |
| | 1 | Driftsutgifter | 155 232 | 155 232 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 47 685 | 47 185 |
| | | | | (-500) |
| | 70 | Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner | 26 077 | 26 077 |
| | 71 | Internasjonale organisasjoner | 33 457 | 33 457 |
| | 72 | Miljøverniltak i nordområdene | 7 000 | 7 000 |
| | 73 | Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk | 26 713 | 28 713 |
| | | | | (+2 000) |
| | 74 | Tilskudd til AMAP | 2 200 | 2 200 |
| | 75 | Miljøvennlig byutvikling | 4 000 | 3 000 |
| | | | | (-1 000) |
| | 76 | Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak | 8 371 | 8 371 |

Kap. 4400 Miljøverndepartementet

Det budsjetteres med 1,425 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 3,6 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1410 Miljøvernforskning

Det foreslås bevilget 326,443 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 1,1 pst. i forhold til 2003.

Komiteens medlem fra Senterpartiet øker grunnstøtten til frivillige miljøvernorganisasjoner med 10 mill. kroner. Dette medlem kan ikke akseptere at Norges Velforbund mister det statlige tilskuddet. Norges Velforbund representerer om lag 2 500 velforeninger, bygde- og grendelag og sameieforeninger som driver et stort samfunnsnyttig nærmiljøarbeid. Lokallaga organiserer ca. 850 000 personer som yter en omfattende dugnadsinnsats og som utgjør et viktig nærmiljødemokrati. Dette medlem ønsker å opprettholde støtten til Norges Velforbund.

Dette medlem viser til at organisasjonene som står bak Grønn hverdag (Miljøheimevernet) ikke er tilfreds med at støttemidlene til Grønn hverdag et flytta til post 73. Dette medlem mener at Grønn hverdag skal opprettholde sin bevilgning over post 70.

Dette medlem vil bevilge 0,1 mill. kroner til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk over post 70.

Det vil etter Senterpartiets opplegg bli 3 mill. kroner mer til bruk på de gjenværende tiltakene under post 73, og dette medlem vil særlig peke på at den virksomheten som drives av Stiftelsen Idébanken og Miljøfyrtårprogrammet, har stor verdi for det lokale miljøarbeidet.

Komiteen støtter den økte satsingen på overvåking av fjellrevbestanden som Regjeringen legger opp til. Komiteen viser til at fjellreven er en av våre mest truede dyrearter, og er bekymret for dens fremtid i Norge. Komiteen er derfor enig i at bevaring av fjellreven må være et høyt prioritert miljømål.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, ser positivt på den videre-

føringen av arbeidet med artsdatabank og kartlegging og overvåking av biomangfold som det legges opp til.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), og til budsjettavtalen mellom regjeringspartienes og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen. På bakgrunn av omprioriteringer på budsjettet som følge av disse budsjettavtalene, noe som blant annet innebærer økt satsing på bekjempelse av sur nedbør, kulturminner, kompetanseformidling og forebyggende tiltak mot rovviltskader, foreslår dette flertallet å bevilge 318,943 mill. kroner, noe som er 7,500 mill. kroner lavere enn foreslått i St.prp. nr. 1 (2003-2004) som følge av Regjeringens forslag.

Av dette er det en reduksjon på 1,0 mill. kroner på post 21 Miljøovervåking og miljødata som følge av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i energi- og miljøkomiteen. Videre er det en reduksjon på 6,5 mill. kroner på post 51 Forskningsprogrammer m.m., hvorav 3,0 mill. kroner følger av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004) og 3,5 mill. kroner som følge av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i energi- og miljøkomiteen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å øke kunnskap gjennom forskning. Midler som brukes til forskning bør kanaliseres til forskningsområder hvor de sannsynligvis gir best resultat. Disse medlemmer viser til at stortingsflertallet i behandlingen av klimameldingen allerede har gjort opp sin bastante mening om årsakene til klimaendringer og derfor bør det være mulig å redusere forskning på dette området.

Disse medlemmer viser til at luftforurensning og annen forurensning, for eksempel utslipp til sjø, ikke kjenner noen landegrense, og at en vesentlig del av

forurensningen i Norge skyldes utslipp fra andre land. Etter disse medlemmers syn må Norge i internasjonale fora arbeide for avtaler som registrerer og begrenser slik forurensning. Ett mål er at erstatningsplikt skal kunne komme til anvendelse slik at forurenser skal betale.

Disse medlemmer mener det bør arbeides for å opprette en egen internasjonal særdomstol for miljø saker underlagt Den internasjonale domstolen i Haag, og vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om at det i internasjonale fora arbeides for at det opprettes en egen internasjonal særdomstol for miljø saker underlagt Den internasjonale domstolen i Haag."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det er beklagelig at Regjeringens forslag svekker arbeidet med å bedre faktagrunnlaget for miljøpolitikken. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til behandlingen av Nasjonal Agenda 21 i Nasjonalbudsjett for 2004. Disse medlemmer understreker at for å gjøre NA21 operativ og faktabasert må miljøvernforskningen og overvåkingen styrkes. Disse medlemmer øker derfor post 21 miljøovervåking og miljødata med 5 mill. kroner og styrker forskningsinnsatsen på postene 50, 51, 53 og 70 med 29 mill. kroner totalt.

Disse medlemmer har merket seg at post 60 Kommunal overvåking og kartlegging av biologisk mangfold er foreslått fjernet. I lys av Regjeringens vektlegging av behovet for kartlegging og overvåking som identifiserer og verdsetter det biologiske mangfoldet, finner disse medlemmer denne reduksjonen symptomatisk og svært uheldig. Disse medlemmer mener at 1,5 mill. kroner av post 60 bør øremerkes SABIMA for å følge opp flertallsmerkningen i Stortingsmeldinga om biologisk mangfold. Disse medlemmer opprettholder denne posten og foreslår 6 mill. kroner mer til dette arbeidet i 2004, jf. Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjettforslag.

Kap. 1410 Miljøvernforskning: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapitelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF |
|-------------|------|--|------------------------------------|---------------------|
| 1410 | | Miljøvernforskning og miljøovervåking (jf. kap. 4410) | 326 443 | 318 943 |
| | 21 | Miljøovervåking og miljødata | 90 188 | 89 188 (-1 000) |
| | 50 | Basisbevilgninger til miljøforsknings-instituttene | 89 586 | 89 586 |
| | 51 | Forskningsprogrammer m.m. | 126 518 | 120 018 (-6 500) |
| | 53 | Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning | 5 000 | 5 000 |
| | 70 | Nasjonale oppgaver ved miljøforsknings-instituttene | 15 151 | 15 151 |

Kap. 4410 Miljøvernforskning

Det budsjetteres med 4,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er det samme som i saldert budsjett for 2003.

Komiteen viser til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004) og slutter seg til dette.

Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak

Det foreslås bevilget 67,500 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på ca. 6 mill. kroner i forhold til 2003.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004) som innebærer en økning på ca. 6 mill. kroner i forhold til 2003, og slutter seg til dette. Årsaken til denne økningen ligger i oppspart kapital i fondene.

Post 1 Driftsutgifter foreslås økt med 3,000 mill. kroner i forhold til 2003, og flertallet støtter at denne økningen i hovedsak rettes mot Bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold. Flertallet merker seg også en økning i post 61 Tilskudd til kommunale vilttiltak på 0,500 mill. kroner i forhold til 2003, og understreker betydningen av at det særlig skal legges vekt på å styrke interkommunale fellesprosjekter som omfatter kommuneovergripende viltbestander.

Flertallet merker seg videre at det på post 71 Tilskudd til viltformål, er foreslått en økning i bevilgningen med 2,500 mill. kroner til styrking av vilttiltak i sentrale organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at behovet for økt satsing på vilt- og fisketiltak er stort, og at det derfor er behov for økte midler. Disse medlemmer øker satsinga med 5 mill. kroner.

Kap. 4425 Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond

Det budsjetteres med 67,500 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 9,7 pst. i forhold til 2003.

Komiteen viser til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004) som er en økning på ca. 6,000 mill. kroner i forhold til 2003, og slutter seg til dette.

Kap. 1426 Statens naturoppsyn

Det foreslås bevilget 92,845 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 5,9 pst. i forhold til 2003. I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) foreslås i tillegg en reduksjon på post 31 på 300 000 kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen prioriterer vern høyt, og at den har oppretta mange nye - og utvida flere eksisterende - verneområder.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, finner det helt nødvendig at ressursene til naturoppsyn øker, og ser positivt på at blant annet verneområdene Forollhogna og Dovrefjell-Sunnalsfjella får styrka oppsyn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at etableringen og utvidelsen av nasjonalparker er et resultat av mange års politisk arbeid og er en oppfølging av St.meld. nr. 62 (1991-1992) og Stortingets behandling av denne.

Komiteen viser til at det ved behandlingen av lov om statlige naturoppsyn, jf. Innst. O. nr. 64 (1995-1996), blei understreka viktigheten av samarbeidet mellom de ulike oppsynsordningene. Der det er eksisterende oppsynsordninger som fungerer godt, finner komiteen derfor ingen grunn til å etablere parallelle oppsynsordninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til merknaden i fjorårets budsjettinnstilling (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003)):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener at de som skal drive informasjon og tilsyn i nasjonalparkene bør ha forankring i lokalsamfunnene, og oppgavene kan gjerne løses ved å kjøpe tjenester fra lokalt fjelloppsyn."

Det alt vesentligste areal som er verna i Sør- og Midt-Norge, er statsallmenning, og her vil det normalt være etablert fjelloppsyn. Flertallet mener at nye oppsynsbehov må søkes dekket gjennom tjenestekjøp fra fjellstyrene, Statskog og Fjelltjenesten der det er naturlig.

Komiteen viser til at SNO i tiden siden opprettelsen i 1997 har utvikla en omfattende virksomhet. Komiteen viser til at Miljøverndepartementet er i gang med å spesifisere et oppdrag om å evaluere SNO.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av SNOs organisering og arbeidsmåter. Det meldes tilbake til Stortinget seinest i budsjettframlegget høsten 2004."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Statens naturoppsyn (SNO) siden opprettelsen i 1997, gradvis har spilt en stadig viktigere rolle for å ha oppsyn i de vernede områdene. SNO er etablert i de fleste store nasjonalparkene i Sør-Norge, og er i ferd med å etablere flere stillinger i kystsonen. SNO skal med sin økte innsats styrke lakseoppsynet,

bedre kontroll med ulovlig jakt på sårbare og trua arter og følge opp kontrollen med ulovlig kjøring i utmark.

Når større arealer vernes og ambisjonsnivået øker på flere andre områder, vil det være behov for større statlig oppsynsinnsats.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at hovedtyngden av SNOs arbeid skjer lokalt. Flere verneområder øker behovet for midler til forvaltning og oppsyn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener at SNO først og fremst har et koordinerings- og kvalitetssikringsansvar for forvaltningsoppgavene, og ikke bør etablere seg med egne oppsynsfolk der det allerede finnes et velfungerende oppsynsapparat. I Lierne og Snåsa der forslag om nye verneområder er under behandling, mener f.eks. fjellstyrene at de har både den nødvendige kompetansen og tilliten i befolkningen som skal til for å ta hånd om hele nasjonalparkområdet. Også i forbindelse med forslag om å utvide Rondane nasjonalpark med tilstøtende landskapsvernområder, har det kommet innspill fra berørte fjellstyrer. De mener at et utvidet oppsynsbehov i nye Rondane nasjonalpark bør løses ved kjøp av tjenester fra lokalt fjelloppsyn som har høyt kvalifisert og profesjonelt personell.

Disse medlemmer viser til at det mange steder i landet er sterke konflikter mellom rovvilt på den ene sida og beitebruk, jaktinteresser og trygghet i lokalsamfunn på den andre sida. Disse medlemmer mener derfor at det må bli lettere å få innvilga fellings-tillatelse på rovvilt som gjør skade, og at en større del av jakta må tillates gjennomført på sporsnø om vintren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til (jf. s. 44 i St.prp. nr. 1 (2003-2004)) at økninger i antallet snøscootere det siste året indikerer at omfanget av motorferdsel i utmark har økt. På den bakgrunn vil disse medlemmer peke på behovet for at SNO styrker kontrollen med motorisert ferdsel.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å legge forholdene til rette for motorisert friluftsliv i kontrollerte former. Siden det er fullt lovlig å kjøpe snøscooter, bør også myndighetene i langt større grad sørge for å legge forholdene til rette for bruk av snøscooter. Etter disse medlemmers syn bør det bli lettere for kommunene å opprette egne merkede løyper for snøscooterkjøring. Disse medlemmer viser for øvrig til Innst. S. nr. 114 (2000-2001).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er mange ulike grupperinger og styrer som har ansvar knytta til tilsyn/oppsyn med naturen vår. Det er bra. Men det er behov for å vur-

dere om det er mulig å koordinere innsatsen bedre, eventuelt også vurdere en omorganisering. Hvilken myndighet tilsyna skal ha er også et naturlig tema, SNO og for eksempel fjellstyrene vil jo ha en annen funksjon enn Økokrim i spørsmål om miljøkriminalitet. Disse medlemmer mener derfor det er på tide, ikke bare å ha en evaluering av organisering og arbeidsmåter knytta til tilsynsvirksomheten, men også at det er behov for å se på om tilsynsvirksomheten skal omorganiseres og gis en annen rolle i forhold til myndighetsutøvelse.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 å legge fram en egen melding om virksomhet knytta til naturtilsyn og oppsyn, hvor eksisterende virksomhet evalueres og eventuell omorganisering og endret myndighetsutøvelse vurderes."

Disse medlemmer viser til at det er nødvendig å styrke SNOs budsjett om det skal være mulig å gjøre en tilfredsstillende jobb på dette området. Disse medlemmer styrker derfor SNO med totalt 15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet styrker SNOs Driftsutgifter. Midlene skal brukes til en fortsatt utbygging av statlig naturoppsyn i verneområder gjennom tjenestekjøp og til fellingslag som kan ta ut rovvilt og som gjør stor skade eller har etablert seg utenfor forvaltningsområdene.

Dette medlem viser til at det er staten som oppretter nye verneområder. Da er det også statens oppgave å finansiere forvaltning og tilsyn. I Regjeringens arbeidsmål 1.2 går det fram at det skal opprettes 36 nye og utvides 14 eksisterende verneområder innen 2010. Bare i 2003 er det oppretta en rekke nye verneområder. Dette medlem mener derfor at innsatsen med statlig tilsyn må styrkes. Dette medlem vil bruke 1,5 mill. kroner til styrking av oppsynstjenestene i nasjonalparker.

Dette medlem vil sette av 1,5 mill. kroner som støtte til fellingslag.

Kap. 4426 Statens naturoppsyn

Det budsjetteres med 0,114 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 3,6 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning

Det foreslås bevilget 511,573 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 1,5 pst. i forhold til 2003. I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) foreslås i tillegg en reduksjon på post 74 på 150 000 kroner.

Komiteen viser til at Direktoratet for naturforvaltning har en sentral rolle for å ta vare på det biologiske mangfoldet og for å legge til rette for bærekraftig bruk av naturområder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen, hvor det er foreslått å redusere post 1 Driftsutgifter med 0,5 mill. kroner for å skape rom for de prioriterte satsingene på bekjempelse av sur nedbør, kulturminner, kompetanseformidling og forebyggende tiltak mot rovviltskader. Denne posten vil med dette utgjøre 73,168 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til behovet for økt skogvern. I denne forbindelse viser disse medlemmer til Arbeiderpartiets merknader i innstilling til St.meld. nr. 25 (2002-2003), Innst. S. nr. 46 (2003-2004) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Disse medlemmer viser videre til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås at tilsagnsfullmakten over kap. 1426 post 35 økes med 60 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at arbeidet med opprettelse av nye nasjonalparker og verneområder har skutt fart. I iveren over å "verne" landområder føler mang en lokalbefolkning at lokaldemokratiet tilsidesettes av sentrale myndigheter og byråkrater. En rekke grunneiere over det ganske land får sine eiendommer båndlagt uten reell mulighet og rett til erstatning for tap, en klar urettferdighet Stortinget viste uvilje mot å rette på ved behandlingen av Dokument nr. 8:42 (2001-2002). Denne situasjonen er uholdbar, og det kan ikke være i demokratiets interesse at flertallet i det godes hensikt kan tilsidesette privat eiendomsrett og la et mindretall betale regningen.

Disse medlemmer har merket seg en lang rekke konflikter av forskjellig omfang og problemstillinger, som ved forskjellige anledninger har vært tatt opp med Regjeringen i Stortingets spørretime og Dokument 15-spørsmål.

Disse medlemmer mener på bakgrunn av Grunnlovens prinsipper om privat eiendomsrett, den tydelig urettferdige behandlingen av lokalsamfunn og grunneiere, og et høyt konfliktnivå ved vern av områder at det er behov for en grundig gjennomgang av videre vernearbeid. På den bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige tiltak for å redusere konflikter i forbindelse med opprettelse av nasjonalparker, verneområder og lignende."

"Stortinget ber Regjeringen stoppe igangsetting av nye verneprosesser og foreta konsekvensanalyse av gjennomført vern."

Disse medlemmer viser videre til Dokument nr. 8:7 (2003-2004) om vern og gruvedrift på Svalbard og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme sak for gjennomgang av målsettingene og virkemiddelbruken for vedtatt og planlagt vern på Svalbard for å sikre næringslivets fremtid."

Disse medlemmer ønsker videre å begrense statens muligheter til å overta privat eiendom ved erverv og båndlegging, og motsetter seg inngrep i den private eiendomsretten, slik som konfiskering og sosialisering. Private eiere er etter disse medlemmers syn de beste forvaltere av eiendommer og den verdi som eiendommene representerer. Når i helt spesielle tilfeller privat eiendom båndlegges, skal det gjennomføres med så høy erstatning at den private eiendomsbesitter ikke lider noen økonomiske tap, eller makeskifte mot nærliggende statlig eiendom. Etter disse medlemmer syn bør staten ikke gjennomføre mer tvunget vern av privat eiendom før de økonomiske erstatningsreglene er gjennomført som disse medlemmer foreslo i Innst. S. nr. 209 (2001-2002). Dersom staten skal verne privat grunn, bør det være frivillig og i samarbeid med grunneiere.

Komiteen viser for øvrig til Innst. S. nr. 46 (2003-2004) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

FRILUFTSLIV

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), der post 74 Tilskudd til friluftsliv økes med 2,5 mill. kroner.

Flertallet viser til at Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i stor grad ble etablert for å styrke organisasjonene på lokalt og regionalt nivå, spesielt med tanke på at mer avgjørelsesmyndighet nå legges til kommunene. FNF har nå opprettet koordinatorene i alle fylker, stort sett i 20-50 pst.-stillinger. Det er viktig at dette arbeidet ikke svekkes.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at 2005 er utpekt som Friluftslivets år, og det er nødvendig at dette forberedes på en god måte, slik at Friluftslivets år kan bidra til en folkelig mobilisering og synliggjøre friluftslivets samfunnsmessige betydning.

Dette flertallet viser til Innst. S. nr. 282 (2002-2003) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen (jf. St.meld. nr. 39 (2001-2002) Oppvekst og levekår for barn og unge) der det heter:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil bemerke at et aktivt friluftsliv er spesielt viktig for barn og unges helse og trivsel, og for å skape forståelse for natur og miljøvern."

Dette flertallet viser videre til Innst. S. nr. 230 (2002-2003) fra sosialkomiteen (jf. St.meld. nr. 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge) der det blant annet heter:

"Flertallet (Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet) legger videre vekt på at natur, friluftsliv, kultur og helse bør ses i sammenheng (...)."

Dette flertallet vil peke på betydningen av et tett samarbeid mellom ulike sektorer for å styrke friluftslivet. Dette flertallet mener friluftslivets år 2005 bør følges opp gjennom en nasjonal dugnad mellom miljøvern-, helse-, familie- og kulturmyndighetene i et samarbeid med de frivillige organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er behov for å styrke allemannsretten gjennom erverv og tilrettelegging av flere områder som har særskilt nasjonal eller regional verdi, samt å bidra til sikring av lokalt viktige friluftsområder i byer og tettsteder.

Disse medlemmer viser til Sem-erklæringen side 21, hvor det står å lese:

"Samarbeidsregjeringen vil kartlegge utviklingen og sikre allemannsretten og allmennhetens adgang til naturområder og strandsonen."

Disse medlemmer foreslår derfor følgende:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en plan for å styrke allemannsretten gjennom erverv og tilrettelegging av flere områder som har særskilt nasjonal, regional eller lokal verdi, samt å bidra til vern og sikring av viktige friluftsområder i og rundt byer og tettsteder."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det blir foreslått å bevilge 5 mill. kroner mer til friluftslivstiltak over kap. 1427 post 74.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at av den økte bevilgningen av spillemidlene i 2003 på 600 000 kroner til FRIFO og FL var 565 000 kroner satt av til en ny anleggsordning og bare 35 000 kroner til aktivitetsfremmede tiltak. Disse medlemmer minner om hva flertallet uttalte i forbindelse med Dokument nr. 8:16 (2001-2002) om lov om pengespill mv. (jf. Innst. O. nr. 44 (2001-2002)):

"Flertallet vil at 7 pst. av anleggsmidlene til idretten skal gå til friluftsanlegg (for eksempel naturstier, opparbeiding av løypestråser, rehabilitering av disse osv.)."

og

"Flertallet viser til prøveordningen med tilskudd til friluftstiltak for barn og unge gjennom Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) og Friluftsrådernes Landsforbund, som gjøres permanent og styrkes."

Disse medlemmer kan ikke se at en økning på 35 000 kroner til aktivitetsfremmende tiltak er i tråd med dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser for øvrig til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti styrker satsinga på friluftstiltak, samt friluftsråda med til sammen 8 mill. kroner. Spesielt viktig er det at den satsinga som organisasjonene har hatt på Forum for natur- og friluftsliv (FNF) ikke svekkes, men tvert imot styrkes.

Komiteens medlem fra Senterpartiet øker tilskudd til friluftstiltak med 2 mill. kroner. Et kutt på denne posten strider mot målsettinga om å stimulere barn og unge til økt fysisk aktivitet. Det er også viktig å kunne gjennomføre forberedelsene til Friluftslivets år i 2005.

NASJONALPARKSENTRENE

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til St.prp. nr. 1 (2003-2004) der det heter (side 130):

"I tillegg er posten for tilskudd til nasjonalparksentra auka med 4 mill. kr. Dette vil gjere det mogeleg å forsere etableringa av dei 5 nasjonalparksentra som enno ikkje er bygde (Reisa, Saltdal, Lierne, Røros/Elgå og Rosendal). Nasjonalparksenter er viktige i arbeidet med å gi informasjon og veileiing til den som besøkjer nasjonalparkane, og må sjåast i samanheng med Regjeringa sin politikk for bruk av verneområde i lokal næringsutvikling."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen har bidratt med ekstraordinære midler til driften av Lyngheisenteret i 2003.

Disse medlemmer viser til at den nylig fremlagte evalueringsrapporten av eksisterende driftsmodell for Lyngheisenteret nå er til behandling hos de berørte partene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at bevilgningene til nasjonalparksentrene stort sett har stått på et lavt nivå over flere år, og at de ikke har gitt rom for etablering av de gjenstående planlagte nasjonalparksentrene.

Disse medlemmer viser til at det er et nasjonalt ansvar å bidra til at de planlagte nasjonalparksentrene blir realisert, samt bidra til drift, og vil be Regjeringen i forbindelse med neste års budsjett legge frem en opptrappingsplan for utbygging av nasjonalparksentre.

Disse medlemmer vil understreke at Storjord Nasjonalparksenter i Saltdal nå må få etableringsstøtte, slik at de kan starte utbygging.

Disse medlemmer mener likeså det nasjonale og internasjonale kompetansesenteret for kystlandskap, Lyngheisenteret (som har UNESCO-status), må få nødvendig driftsstøtte, over dette eller Riksantikvarens budsjett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser videre til at Halti i Nord-Troms nettopp har åpnet første byggetrinn, og nå trenger klar-signal om statlig bevilgning til byggetrinn 2.

Disse medlemmer øker tilskuddene til nasjonal-parksentre og nasjonalparker, og viser videre til økte tilskudd til SNO, jf. kap. 1426.

KALKING, VILLAKS, GYRO

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, mener kalking av sure vassdrag er et viktig virkemiddel for å opprettholde fiskestammene i vassdragene. Flertallet har merket seg at Regjeringen på bakgrunn av en gjennomgang foretatt av Direktoratet for naturforvaltning har foreslått å redusere bevilgningen til kalking med 15 mill. kroner. På bakgrunn av fortsatt stort behov for kalking, foreslår flertallet å øke bevilgningen til kalking over post 70 med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at direktoratet for naturforvaltning er i gang med et arbeid med revisjon av handlingsplan for kalking. Den foreligger ikke i en endelig form ennå.

Dette flertallet viser til at behovet for kalking er stort, spesielt i store deler av Sør-Norge og at investeringer til dette formålet er en god samfunnsmessig investering både i form av næringsinntekter til eiere, og i form av rekreasjon for befolkningen. Målsettingen med tilskuddsordningen er å redusere negative effekter på det biologiske mangfoldet i vassdrag som følge av sur nedbør.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener et kutt på 12 mill. kroner på budsjettet for 2004, i tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, bryter med de prioriteringer som tidligere har vært foretatt av et flertall på Stortinget. Senest under behandlingen av revidert statsbudsjett da Regjeringen ville kutte bevilgningen med 20 mill. kroner var det et flertall som gikk imot kutt og uttalte følgende, (jf. Innst. S. nr. 260 (2002-2003)):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, stiller seg meget undrende til at Regjeringen kutter bevilgningene til kalking med 20 millioner kroner. Flertallet gjør oppmerksom på at reduserte bevilgninger medfører opphør av kalking i en rekke vassdrag, med påfølgende fiskedød og andre negative konsekvenser for det øvrige liv i vassdraget. Opphør av kalking i forsursrammede vassdrag vil raskt resultere i dårligere vannkvalitet og påfølgende fiskedød. Ved slik ikke planlagt nedtrapping vil tidligere innsats som er lagt ned i disse vassdragene i form av midler og arbeids- og dugnadsinnsats være bortkastet."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti er

dessverre ikke overrasket over at Regjeringen også denne gangen kuttet kraftig i kalkingsbevilgningene, men synes det er trist at Arbeiderpartiet siden revidert statsbudsjett har skiftet synspunkt og nå sørger for at det blir et flertall for å kutte 12 mill. kroner til kalking.

Disse medlemmer mener at et kutt på 12 mill. kroner kan på ingen måte kompenseres gjennom tiltak for å effektivisere kalkingsvirksomheten. Det vil innebære at prosjekter må legges ned og at års innsats er forgjeves og at de midler som har blitt brukt til kalking og oppbygging av fiskebestander i stor grad vil være å anse som bortkastet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der bevilgningen til kalking blir foreslått opprettholdt på dagens nivå.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteen viser til de siste erfaringer fra et prøveprosjekt for å bekjempe laksedreperen *Gyrodactylus salaris* med tilsetning av aluminium og syre i Batnfjordelva i Møre og Romsdal sommeren 2003. Prosjektet var vellykket og har vist at en ved tilsetning av aluminium og syre kan fjerne parasitten fra deler av vassdraget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at uten en markert opptrapping i arbeidet med å forebygge spredning og økt innsats for aktiv bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, frykter flertallet at parasitten i økende grad vil spre seg til nye laksevassdrag.

Flertallet viser til at laksedreperen gyro utgjør en av de alvorligste trusler mot norske villaksstammer.

Flertallet viser til at forekomsten av *Gyrodactylus salaris* i norske laksevassdrag fører til store samfunnsøkonomiske tap (i størrelsesorden 200-250 mill. kroner pr. år.) Dette tapet skyldes i første rekke det tapte laksefisket i de infiserte elvene, tapt sjøfiske i de tiliggende fjordområdene, samt bortfall av til dels vesentlige økonomiske ringvirkninger av laksefisket i elv og sjø. Det er verdt å merke seg at det samfunnsøkonomiske tapet i all hovedsak rammer lokalsamfunnene rundt de smittede laksevassdragene. I tillegg kommer storsamfunnets kostnader med bevaringstiltak for laks og bekjempingstiltak mot parasitten, som frem til i dag har kommet opp i om lag 150 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at DN's handlingsplan for bekjempelse av gyro legger opp til et bevilgningsnivå på rundt 30 mill. kroner årlig i en tiårs periode. Det ligger en klar samfunnsøkonomisk gevinst i å sette inn tilstrekkelige ressurser i å bekjempe gyroen. For at tiltaksplanen skal kunne gjennomføres på ti år er det viktig å komme i gang med flere ting samtidig. Dette gjelder

spesielt byggingen av fiskesperrer og videreutvikling av aluminiumsmetoden. Samtidig er det viktig å behandle smittede elver slik at risikoen for at parasitten sprer seg til nye vassdrag ikke øker.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil peke på at kalknig er et svært økonomisk gunstig tiltak, og øker post 70 med 15 mill. kroner, og øker midlene til bekjempelse av lakseparasitten og til opprettholdelse av kalkinginnsatsen med i alt 20 mill. kroner.

ROVVILT

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at flertallet i budsjettforliket har redusert post 72 Vederlag mot rovviltskader med 5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004), da det er lagt til grunn mindre utbetalinger enn tidligere antatt.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Styringsgruppa for "Skandinavisk Rovviltssenter" våren 2003 leverte forprosjektet til sin oppdragsgiver Trysil kommune.

Dette flertallet har merket seg at ved siden av den opplevelsesmessige siden ved Skandinavisk Rovviltssenter er det fra oppdragsgiver ønskelig at senteret tillegges oppgaver innen informasjon og holdningsskape arbeid knyttet til natur, rovdyras plass, forholdet mellom norsk og svensk forvaltning av rovdyr og de konflikter som kan oppstå mellom rovdyr, beite og lokalsamfunn.

Dette flertallet har også merket seg at i arbeidet med å få finansiert dette sentret går en videre med å bl.a. få avklart muligheten for å realisere deler av prosjektet som et Inter-reg-prosjekt og få avklart hvilke eventuelle statlige oppgaver sentret skal ha.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at dersom det planlagte Skandinaviske Rovviltssenter i Trysil blir etablert, mener flertallet at det kan være aktuelt å utvikle en egen informasjonsenhet om rovvilt i tilknytning til dette sentret. Dette kan også sees i sammenheng med en eventuell utvidelse av den svenske nasjonalparken rundt Fulufjellet over på norsk side. Hele dette naturområdet er et viktig yngleområde for skandinavisk bjørn.

Flertallet ber om at prosjektet blir vurdert i denne sammenheng.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til flere omstillingstiltak og prosjekter for å forebygge rovviltskade. Dette flertallet mener det er viktig at forebygging av rovviltskader, fryktdependende tiltak og omstillingstiltak fortsatt prioriteres, og foreslår å øke bevilgningen til dette formålet over post 73 med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag slik at bevilgningen opprettholdes på dagens nivå.

Dette flertallet mener at forebyggende tiltak i forhold til rovvilt er viktig. Dette flertallet viser til at Regjeringen i løpet av 2003 vil legge frem en stortingsmelding om rovviltspolitikk, og at dette spørsmålet hører naturlig hjemme ved behandlingen av denne meldingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har liten tro på at økte bevilgninger til forebyggende rovviltskader og omstillingstiltak vil hjelpe, men at svaret ligger i en omlegging av dagens rovviltspolitikk.

Disse medlemmer viser blant annet til Dokument nr. 8:7 (2000-2001) om avvikling av kjerneområdene for rovvilt, og viser også til de nødvendige endringer slik at man kan oppnå et mer effektivt uttak av rovvilt som gjør skade eller skaper truende situasjoner. Etter disse medlemmers syn bør uttak av rovdyr skje hurtig og effektivt, slik at store tap unngås. Det er viktig å få tatt ut de kvoter som er satt, spesielt på gaupe og jerv.

Disse medlemmer viser til den varslete rovdyrmeldingen og vil i den forbindelse komme tilbake med forslag og tiltak for å begrense konflikten mellom husdyrhold og rovdyr.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at dagens rovviltforvaltning ikke bidrar til å sikre levedyktige rovviltstammer, eller bidrar til at disse kan kombineres med utmarksbeitemærkingene på en konfliktdependende måte. Ressursene i rovdyrforvaltningen brukes hovedsakelig til erstatninger for rovdyrskader. Derimot er det nesten ikke ressurser til faglige vurderinger av hva slags bestander og leveområder som må til for å ta vare på rovdyrene. Erfaringer fra andre land har vist at det går an å redusere tap av husdyr på beite, dersom forholdene legges til rette for det. Det må bli mer lønnsomt å hindre tap enn å få erstatning for drepte dyr, og det må bli attraktivt å forvalte rovdyrstammene.

Disse medlemmer mener at det bør prøves en erstatningsmodell i rovdyrutsatte områder der eierne av beitedyr får tilskudd i forhold til rovdyrtallet i området og langt mindre eller ikke noen utbetaling pr. dyr som blir drept av rovdyr. En slik modell ville dempe motstanden mot en økt rovdyrbestand. Dette ville gi økte tilskudd og stimulere til ulike skadeforebyggende tiltak, fordi hvert dyr som klarer seg vil utgjøre en nettogevinst for dyreeieren. Disse medlemmer viser til at man i Sverige har en slik modell for støtte til reineiere. I en slik modell er det den dokumenterte rovdyrbestanden i et område, og ikke tapstallene, som avgjør støttenivået.

Disse medlemmer foreslår å øke post 73 for å igangsette denne prøveordningen og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i 2004 igangsette en prøveordning med en erstatningsmodell i utvalgte rovdyrutsatte områder, der eierne av beitedyr får tilskudd

i forhold til rovdyr tallet i området, og ikke noen utbetaling pr. dyr som blir drept av rovdyr."

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti tidligere har fått flertall for at det gjennomføres forsøk med forebyggende og forskningsbasert arbeid som finnes i for eksempel Abruzzo, Italia. Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 113 (2000-2001), hvor et flertall bestående av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vedtok følgende:

"Stortinget ber Regjeringen utvikle et forsøksprosjekt med forebyggende og forskningsbasert arbeid i rovdyrutsatte områder, basert blant annet på erfaringene fra tilsvarende problemområder i andre land."

Disse medlemmer kan ikke se at dette har blitt fulgt opp tilfredsstillende. I Abruzzo i Italia har myndighetene satset stort på forebygging. Disse medlemmer ønsker at en trekker erfaringer fra slike prosjekter, plukker ut ett eller to områder i Norge og tilfører betydelige ressurser for å drive forebyggende og forskningsbasert arbeid.

Disse medlemmer viser i denne sammenheng til at f.eks. Nordreisa kommune har søkt departementet om midler til et prosjekt der man ansetter en ekstra person hos fylkesmannen i Troms, men som jobber desentralisert i Nordreisa. Formålet med prosjektet er å få en mer felles forståelse mellom fylkesmannens miljøvern avdeling og lokalsamfunnene. Fylkesmannen i Troms støtter prosjektet.

Disse medlemmer viser til at Nordreisa-prosjektet er avhengig av støtte, og disse medlemmer

foreslår at dette prosjektet skal støttes for å gi ny kunnskap om rovdyrspørsmål, samtidig som det kunne være en spennende distriktssatsing av interesse for blant annet ungdom.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utvikle et forsøksprosjekt med forebyggende og forskningsbasert arbeid i rovdyrutsatte områder, basert blant annet på erfaringene fra tilsvarende problemområder i andre land."

"Stortinget ber Regjeringen støtte Nordreisa-prosjektet for å få ny kunnskap om rovdyrspørsmål og forebyggende arbeid."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at prøveprosjektet i Nordreisa ikke er evaluert etter siste beitesesong.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Direktoratet for naturforvaltnings stigende oppgaver i forbindelse med bevaringen av biologisk mangfold, og øker derfor bevilgningene under dette kapitlet med 91 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at forebyggende tiltak mot rovvilt skader og omstillingstiltak er foreslått redusert for tredje år på rad. Dette medlem vil peke på at det er store konflikter mellom rovvilt og beitebruk og øker post 73 med 10 mill. kroner.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapitellsommen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF |
|-------------|-------|--|------------------------------------|-----------------|
| 1427 | | Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427) | 511 423 | 514 423 |
| | | | | (+3 000) |
| | 1 | Driftsutgifter | 73 668 | 73 168 |
| | | | | (-500) |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 34 503 | 34 503 |
| | 30 | Statlige erverv, bånd-legging av friluftsområder | 32 405 | 32 405 |
| | 32 | Statlige erverv, fylkesvise verneplaner | 19 450 | 19 450 |
| | 33 | Statlige erverv, barskog-vern | 101 893 | 101 893 |
| | 34 | Statlige erverv, nasjonal-parker | 5 100 | 5 100 |
| | 35 ny | Statlig erverv, nytt skogvern | 18 000 | 18 000 |
| | 70 | Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål | 83 200 | 86 200 |
| | | | | (+3 000) |
| | 72 | Erstatninger for rovvilt-skader | 89 474 | 84 474 |
| | | | | (-5 000) |
| | 73 | Forebyggende tiltak mot rovvilt skader og omstillingstiltak | 29 000 | 32 000 |
| | | | | (+3 000) |
| | 74 | Tilskudd til friluftslivs-tiltak | 8 020 | 10 520 |
| | | | | (+2 500) |
| | 75 | Internasjonale avtaler og medlemskap | 1 010 | 1 010 |
| | 77 | Tilskudd til natur-informasjonsentra | 10 400 | 10 400 |
| | 78 | Friluftsrådernes landsfor-bund og interkommunale friluftsråd | 5 300 | 5 300 |

Kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning

Det budsjetteres med 11,665 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 2,9 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Det foreslås bevilget 221,580 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 2,9 pst. i forhold til 2003. I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004) foreslås i tillegg en reduksjon på post 72 på 1,8 mill. kroner.

Komiteen viser til at Regjeringa særleg vil prioritera nasjonalt viktige kulturminne, som stavkyrkjene og andre bygningar frå mellomalderen, og arbeidet med å sikra dei norske verdsarvområda og følgja opp dei nye nominasjonane på lista.

Komiteen viser til at Regjeringa legg vekt på at tilskotsmidlane i hovudsak skal gå til konkrete tiltak. Særskilte satsingar i 2004 er verdsarvområda Bergstaden Røros og Bryggen i Bergen.

Komiteen vil spesielt peke på viktigheten av å ta vare på kulturminner av nasjonal verdi og styrking av arbeidet med konservering av nasjonale kulturminner, samt oppgradering av brannsikringsanlegg i stavkirke.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, har merka seg at satsinga på kulturminneområda held fram for å hindre tap av viktige historiske kulturminne.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, viser til at den auka satsinga inneber at det vil bli løyvd om lag 5,5 mill. kroner meir til Bergstaden Røros og om lag 2 mill. kroner meir til Bryggen i Bergen samanlikna med ifjor.

Dette fleirtalet har merka seg at midler til fartøyvern på underpost 72.4 Kystkultur og fartøyvern i framlegget er flytta til post 74 Fartøyvern, som Stortinget oppretta i samband med behandlinga av budsjettet for 2003. Midlane til kystkultur auka i 2003, og for 2004 er det ein ytterlegare auke på 1 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til behovet for å sikre verdifulle kulturminner, og foreslår å øke bevilgningen over kap. 1429 med til sammen 3,5 mill. kroner, fordelt med 2,5 mill. kroner over post 72 og 1 mill. kroner over post 73.

Komiteen understreker vidare viktigheten av å fullføre allerede igangsatte restaureringsprosjekter, som f.eks. arbeidene ved Stavanger Domkirke.

Komiteen viser til at det er valgt ut ti utvalgte teknisk industrielle kulturminner: Næs Jernverk, Follidal Gruver, Salhus Tricotagefabrik, Fetsund lenser, Spillum Dampsg & Høvleri, Klevfoss Cellulose & papir-

fabrikk, Kistefoss Træsliperi, Sjøllingstad Uldvarefabrik, Tyssedal Kraftverk og Industristad og Neptun Sildoljefabrik. Disse representerer viktige historiske epoker i Norge og er valgt ut for spesiell oppfølging. Behovet for restaurering av disse anleggene er stort. Komiteen viser vidare til at prioriteringen av Tyssedal kraftanlegg vil bli opprettholdt med sikte på fullføring av istandsetting av kraftstasjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til det store behovet det er for å styrke kulturminnevernet og til Arbeiderpartiets alternative budsjett om å øke bevilgningen til dette formålet med 20 mill. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteen viser til at Stiftelsen Hamen har i inneværende år søkt Riksantikvaren om tilskudd til kjøp og såkalt "møllposealternativ" til fartøyet m/s Hamen. "Møllposealternativet" innebærer sikringsarbeid, f.eks. ved innpakking i presenning for å hindre ytterligere forfall, men uten å gjøre aktivt istandsettingsarbeid. Søknaden ble avslått, og Stiftelsen Hamen og Norsk forening for fartøyvern har påklaget vedtaket. Komiteen viser til at klagen er under behandling hos Riksantikvaren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser for øvrig til sine merknader om kulturminnevern i innstilling til St.meld. nr. 25 (2002-2003), Innst. S. nr. 46 (2003-2004) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det gjøres en særlig innsats for å bevare de mobile og flytende kulturminnene gjennom frivillig dugnadsarbeid i organisasjoner og lag. Det er viktig å understøtte dette arbeidet. Norge som sjøfartsnasjon har hatt stor betydning, og en må verne et bredt og representativt utvalg av våre verneverdige fartøyer fra ulike tidsperioder og med ulike bruksfunksjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at skipskontrollen har avdekket tæringsskader på Jekta Pauline. Jekta Pauline har høyeste verneklasse hos riksantikvaren. Disse medlemmer viser til at det er gjort et kostnadsoverslag som viser at det er behov for ca. 2,2 mill. kroner for å få jekta ut på fjorden igjen og i passasjertrafikk.

Disse medlemmer viser til at Steinkjer kommune har bevilget 100 000 kroner og at Nord-Trøndelag fylkeskommune har bevilget 150 000 kroner for å få jekta på land for å skaffe en oversikt av skadeomfang og kostnadsoverslag. Disse medlemmer viser til at jekta etter at den kom på land, maks kan stå tørt i 4 måneder, før den igjen bør sjøsettes. Dette innebærer selvfølgelig et vist tidspress for å skaffe finansiering til restaureringen. Disse medlemmer viser til at ved

tidligere prosjekter vedrørende Jekta Pauline, har Riksantikvaren finansiert en overveiende del av kostnadene.

Disse medlemmer ber om at fartøyet Pauline blir sikra i løpet av 2004.

Disse medlemmer viser til fjorårets budsjettavtale mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene og til Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003), der et flertall i komiteen, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, foreslo å opprette en ny post 74 Fartøyvern.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at når staten freder privat eiendom gjennom lov om kulturminner skal staten bære de merkostnadene fredningen innebærer, enten direkte eller ved tilbud om utløsning og erstatning til eier. Utgiftene til granskning av automatisk fredede kulturminner skal bæres av staten. Skatte- og avgiftssystemet må stimulere til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold i bygningsarven. Disse medlemmer viser til at Regjeringen har varslet at den vil legge frem en stortingsmelding om kulturminner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, merker seg at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2004 ikke viser til restaureringsprosjektet ved borgruinen Steinvikholm i Nord-Trøndelag. I 2003 bevilget Stortinget, etter forslag fra Regjeringen, 2 mill. kroner til disse arbeidene.

Komiteen viser til at miljøvernministeren i en pressemelding i forbindelse med dette, datert 3. oktober 2002, sa:

"Jeg ønsker at ruinene på Steinvikholm kan bli restaurert så fort som mulig, slik at publikum igjen kan få gleden av opplevelsene i ruinene og historiene disse forteller."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Fortidsminneforeningen, som eier borgruinen og forestår arbeidene, har behov for anslagsvis 2 mill. kroner hvert år de neste fire årene for å kunne fullføre den pågående restaureringen. Disse medlemmer ber om at restaureringsarbeidene på Steinvikholm følges opp med tilstrekkelige bevilgninger i 2004, slik at miljøvernministerens målsetting om å få borgen restaurert "så fort som mulig" kan nåes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, merker seg at miljøvernministeren - i samsvar med forslaget til statsbudsjett - i pressemelding av 17. oktober 2003 sier at:

"Regjeringen står ved løftene som ble gitt i statsbudsjettet for 2003 om å gi til sammen 8 millioner kroner til byggingen av besøkssenteret ved Borgund stavkirke."

I samme pressemelding presiseres det at Miljøverndepartementet i 2003 tildelte 1 mill. kroner til prosjektet, mens det i forslaget til statsbudsjett for 2004 har øremerket ytterligere to millioner til prosjektet. Kultur- og kirke departementet har til nå ikke gitt signaler om utbetaling av midler til prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er glad for at Regjeringen aktivt støtter opp om byggingen av besøkssenteret ved Borgund stavkirke, som er et av landets viktigste kulturminner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet merker seg imidlertid at Fortidsminneforeningen, som eier Borgund stavkirke og skal bygge besøkssenteret, med de to millionene som er foreslått bevilget i 2004 ikke er i stand til å åpne besøkssenteret til sommersesongen 2005, slik planen hele tiden har vært. Prosjektet trenger i 2004 5,5 mill. kroner av de statlige bevilgningene for å kunne bygge besøkssenteret etter den fastsatte tidsplan.

Disse medlemmer ber Regjeringen følge opp saken i forbindelse med revidert budsjett for 2004, slik at tempoplanen for byggingen av besøkssenteret ved Borgund stavkirke kan holdes, og besøkssenteret åpnes til sesongen 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003), hvor man peker på at Norge som sjøfartsnasjon har hatt stor betydning, og en må verne et bredt og representativt utvalg av våre verneverdige fartøyer fra ulike tidsperioder og med ulike bruksfunksjoner.

Disse medlemmer er fortsatt av den oppfatning. Disse medlemmer er kjent med at m/s "Hamen" nå står i akutt fare for å bli hugget opp. Allerede i Budsjett-innst. S. nr. 9 (1996-1997) ba komiteen departementet vurdere ivaretagelsen av dette fartøyet. Disse medlemmer registrerer at så har ikke skjedd. Disse medlemmer ber derfor departementet sikre fartøyet i løpet av 2004.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til det viktige arbeidet som gjøres ved Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), og vil understreke betydningen av å opprettholde et sterkt faglig miljø innen konservering.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til det viktige arbeid som gjøres, og den kompetanse som finnes ved NIKU, og beklager at de siste års budsjetter har svekket instituttet. Dette er uholdbart, og uakseptabelt, men altså en konsekvens av en sulteføringspolitikk. Disse medlemmer ber Regjeringen om å komme til NIKUs videre framtid i forslag til revidert budsjett 2004.

Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis budsjettforslag for 2004, hvor strakstiltak for å få

folk i arbeid, også legger opp til en ekstra bevilgning på 200 mill. kroner til fartøyvern, brannsikring av kulturminner og generelt økt innsats for kulturminnevern.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår en tiltakspakke for verftsindustrien over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett. Senterpartiet vil satse 200 mill. kroner i et løft for å sikre kompetansearbeidsplasser langs kysten. Teknologibedriftenes Landsforbund, Fellesforbundet og Norsk forening for fartøyvern har gått sammen om å kombinere tiltak mot ordretørke innen verksteds- og skipsbyggerindustrien med restaurering av bevaringsverdige jern- og stålartøy.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det både nasjonalt og internasjonalt, er en økende interesse for norske kulturlandskap. Samtidig er kunnskapen om kulturlandskap og kulturlandskapsskjøtsel relativt liten i Norge. Det er et stort behov for konkret, praktisk informasjon om kulturlandskapsskjøtsel, særlig når det gjelder gamle kulturmarker.

Kap. 1429 Riksantikvaren: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | AP, H og KrF |
|-------------|-------|--|------------------------------------|-----------------------------------|
| 1429 | | Riksantikvaren (jf. kap. 4429) | 219 780 | 223 280 (+3 500) |
| | 1 | Driftsutgifter | 72 093 | 72 093 |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 24 050 | 24 050 |
| | 50 | Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid | 2 000 | 2 000 |
| | 72 | Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer | 90 280 | 92 780 (+2 500) |
| | 73 | Brannsikring og beredskapstiltak | 7 953 | 8 953 (+1 000) |
| | 74 ny | Fartøyvern | 19 004 | 19 004 |
| | 75 | Internasjonalt samarbeid | 900 | 900 |
| | 76 ny | Den nordiske verdensarvstiftelsen | 3 500 | 3 500 |

Kap. 4429 Riksantikvaren

Det budsjetteres med 4,194 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 4,1 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Det foreslås bevilget 13,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004. Beløpet tilsvarer den samlede avkastningen av kapitalen i Norsk kulturminnefond, som er budsjettert under kap. 4432 post 80 Avkastning.

Komiteen har merka seg at Norsk kulturminnefond neste år får 13 mill. kroner til disposisjon for kulturminnetiltak. Dette er ei auke på 6,5 mill. kroner i

Disse medlemmer viser til det initiativet som er tatt for å opprette et kulturlandskapsenter i Hjørdal i Telemark. Kommunene Hjørdal og Seljord har kommet langt i arbeidet med forvaltning av nasjonalt verdifulle kulturlandskap. Området Hjørdal kyrkjebygd og nabobygda Svartdal er som eneste norske kandidat nominert til UNESCOs kulturlandskapspris. Landskapet har beholdt småskalapreget og har et unikt innhold av urterike slåtteeenger, beitehager med styva trær og en rekke andre gamle kulturmarker med stort biologisk mangfold. Disse medlemmer mener derfor at Hjørdal-Svartdalområdet er svært godt egna for etablering av et kulturlandskapsenter.

Disse medlemmer har merka seg at det er satt opp et driftsbudsjett for de tre første åra på 1,9 mill. kroner, og at i en samfinansiering med fylkeskommunen, fylkesmannen og de berørte kommunene, er det beregna en årlig statlig finansiering på 1 mill. kroner. Det er planlagt å lokalisere senteret i eksisterende bygninger.

Disse medlemmer ønsker å gå inn med statlig finansiering fra 2004.

forhold til saldert budsjett for 2003, grunna auka avkastning. Målet med fondet er å leggje til rette for auka samspel mellom offentlege og private midlar til vern og utvikling av freda bevaringsverdige kulturminne og kulturmiljø. Dette kan fremje næringsverksemd, verdiskaping og aktivitet i lokalsamfunnet. Midlane frå fondet skal vera eit supplement til dei ordinære løyvingane til kulturminneformål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknader i Innst. S. nr. 46 (2003-2004) (Rikets miljøtilstand) om en opptrappingsplan for kulturminnevernet. En styrking av kulturminnefondet må være en del av en slik opptrappingsplan.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til de forhåpninger etableringen av Norsk kulturminnefond skapte ved etableringen. Mange trodde nå på et oppsving innen det forsømte kulturminnevernet, med en sterk offentlig innsats.

Disse medlemmer må imidlertid konstatere at det ikke er vilje til å fylle på fondet, slik at avkastningen og derved innsatsen kan økes. Disse medlemmer øker derfor fondet med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ønsker å bygge opp kulturminnefondet til å bli en viktig aktør i kulturminnevernet. Det var bare 5 mill. kroner til disposisjon for kulturminnetiltak i 2003. Hvis fondskapitalen ikke økes, vil avkastningen bare bli på om lag 13 mill. kroner i årene som kommer. Dette er svært lite sett i forhold til utfordringene i kulturminnevernet. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der det foreslås å øke fondskapitalen med 200 mill. kroner fra nyttår. En raskere oppbygging av kapitalen i fondet, slik Senterpartiet foreslår, vil gi den nye organisasjonen mer penger til vernearbeid, og kulturminnefondet kan bli en viktig aktør i kulturminnevernet, slik det var forutsatt.

Kap. 4432 Norsk kulturminnefond

Det budsjetteres med 13,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, jf. kap. 1432.

Post 80 Avkasting frå Norsk kulturminnefond vil i 2004 vera 13 mill. kroner. Dette skal nyttast til tilskot til kulturminnetiltak og forvaltning av fondsmidlane.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn

Det foreslås bevilget 615,834 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 0,9 pst. i forhold til 2003.

Komiteen ser positivt på den forenklingen av regelverk og forskrifter som pågår, og gjort på riktig måte vil det styrke arbeidet med forurensningsproblemer. Ikke minst vil en miljøfokusert gjennomgang av produktforskriftene kunne bidra til at forurensning ikke oppstår.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til det arbeidet som pågår i forbindelse med implementering av EUs rammedirektiv for vann.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2001-2002) der det het:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil vise til at EUs rammedirektiv for enhetlig vannforvaltning vil sette norsk forvaltning på store utfordringer. Flertallet vil med dette presisere behovet for en prosess med sikte på å sikre en enhetlig og kvalitativt god forvaltning av vannressursene i Norge i tråd med de rammer som direktivet setter. Med bakgrunn i at tiden for store vassdragsutbygginger nå

er over, blir utfordringen å sikre en forvaltning av våre unike vannressurser med vekt på vann som næringsmiddel og som ressurs i forhold til biologisk mangfold."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti finner det nødvendig å påpeke at dette er krevende, og at ressurser må sikres slik at SFT har den nødvendige kompetanse. Disse medlemmer mener det er svært viktig at verdens miljøvernminister blir hovedansvarlig for implementeringen av direktivet.

Disse medlemmer viser til den kommende innføringen av EUs rammedirektiv for vann, og den helhetlige forvaltning av ferskvann og kystnære sjø- og fjordområder dette vil medføre. Det er ingen tvil om at kommuneovergripende og mangefasetterte forvaltningsgrep vil bli et stort og viktig løft, som vil kunne gi merkbare forbedringer i mange norske vannøkosystemer. I denne forbindelse ser disse medlemmer det som svært viktig at også ansvaret for dette arbeidet plasseres i en helhetstenkende ramme, og ber derfor Regjeringen om å forankre rammedirektivet i Miljøverndepartementet. Som en følge av dette må SFT være faginstans for Kommunal- og arbeidsdepartementets prioritering av tiltak for helhetlig vannforvaltning i kommunene. Sosialistisk Venstreparti har i sitt alternative statsbudsjett satt av midler slik at SFT kan ivareta denne rollen.

OPPRYDDINGSTILTAK

Komiteen viser til at forurensning av vassdrag forårsaker til dels store problemer flere steder i Norge. To eksempler er Morsa-vassdraget (også kalt Hobøl/Vannsjø-vassdraget) og Jærvassdraget, men det finnes mange flere. Aksjon Jærvassdraget har vært svært vellykket, med betydelig bedring av vannkvaliteten. Men prosjektet må ikke avsluttes før vannkvaliteten har nådd de mål som myndighetene har satt. Komiteen registrerer at rammetilskuddet til helhetlig vannforvaltning til kommunene er lagt til Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Komiteen ser positivt på at innsatsen i oppryddningen i PCB- og tungmetallforurensningen styrkes. Komiteen viser til behovet for økt innsats på dette området i tråd med strategiplaner for oppryddingsarbeidet, som bl.a. kommentert i St.meld. nr. 12 (2001-2002) og Innst. S. nr. 161 (2002-2003). Komiteen mener det er fornuftig å ha et nasjonalt råd for sedimentsaker, så lenge fokus holdes på å få fart på oppryddningen.

Komiteen er kjent med at det har vært problemer knyttet til innsamlingen av isolerglassruter som inneholder PCB, men regner med at bransjen selv nå sørger for at ordningen fungerer. Komiteen ber om at utviklingen i denne saken følges nøye, slik at innsamlingen ikke stopper opp.

Komiteen vil understreke prinsippet om at forurenser betaler. Det er likevel nødvendig med en styrket satsing på oppryddingstiltak, som har som mål å rydde opp i forurensninger som medfører helseskader, alvorlig forurensning eller andre alvorlige miljøulemper.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det fortsatt er 100-150 tonn PCB i bruk i lysrørkondensatorer i Norge. Fortsatt henger det mye gift i takene over for eksempel barna i norske skoler. Regjeringen ligger langt etter i arbeidet med å nå målet om at 99 pst. av alt PCB-holdig elektrisk utstyr skal være tatt ut av bruk innen 2005. Målet er i liten grad kjent i offentligheten, og det hersker stor usikkerhet rundt hvorvidt det vil bli gitt utsettelse og hvorvidt det vil sanksjoneres mot bruk av lysrørkondensatorer med PCB etter 2004.

I denne sammenheng vil disse medlemmer spesielt påpeke at når man har erkjent at "informasjon framstår etter hvert som en tredje hovedtype virkemiddel i miljøvernpolitikken", bør det rapporteres for hvor godt de berørte av mål som utskifting av lysrørkondensatorer med PCB er kjent med målet, og hvordan de skal bidra til det på beste og mest kostnadseffektive måte.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen, senest i forbindelse med revidert statsbudsjett, komme tilbake med en tiltakspakke som innen forbudet trer i kraft i 2005 aktivt medvirker til måloppnåelse og utløsning av enøk-potensialet ved utskifting av lysrørarmaturer med PCB-kondensatorer."

VEDFYRING

Komiteen viser til at en av fire norske boliger har vedfyring som viktigste oppvarmingskilde, og 80 pst. av norske husstander benytter, eller har mulighet til å benytte ved til oppvarming. Vedfyring er derfor en viktig energikilde i Norge. Videre viser undersøkelser at potensiale for vedfyring er langt større i Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at vedovner er CO₂-nøytrale ettersom de bruker ved (bioenergi) som energikilde. Nye vedovner, såkalt rentbrennende ovner, bruker ny miljøteknologi som reduserer utlippene fra vedfyring med 90 pst., sammenlignet med eldre tradisjonelle vedovner. Denne teknologien er utviklet i Norge på SINTEF. Rentbrennende vedovner gir også en bedre energiutnyttelse. Virkningsgraden til nye vedovner ligger derfor på mellom 70 og 80 pst. En ny ovn bruker derfor 30 til 40 pst. mindre ved for å varme opp et rom, enn en eldre ovn.

Flertallet er kjent med beregninger som viser at dersom all ved hadde vært fyr i nye moderne ovner, kunne partikkelutslippet i Norge blitt redusert fra 43 000 tonn til 7 000 tonn. Dette ville vært en betydelig miljøgevinst, ikke minst i tettbebygde strøk.

På denne bakgrunn ønsker komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet at det iverksettes et pilotprosjekt for utskifting av gamle vedovner gjennom et panteordningssystem, og er kjent med at det foreligger planer for dette bl.a. i Østfold.

Disse medlemmer foreslår derfor følgende:

"Stortinget ber Regjeringen om å iverksette et pilotprosjekt med panteordning for utskifting av gamle forurensende vedovner, evt. komme tilbake med konkret forslag i revidert budsjett for 2004."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til den prekære situasjonen i kraftmarkedet i vinter, som har sin bakgrunn i at flertallet i Stortinget aktivt har hindret utbygging av kraftproduksjon, samtidig som det har vært en jevn økning på forbrukssiden.

Disse medlemmer viser også til at det politiske flertallet i lang tid bevisst har forsøkt å styre energibruken i husholdningene. Først gjennom høyt fokus på eloppvarming, så forsøk på å redusere el-oppvarming. Først ved mindre bruk av ved, nå gjennom økt bruk av ved (eller biobrensel).

Disse medlemmer minner også om at stortingsflertallet bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, jf. Innst. S. nr. 263 (2000-2001) lenge har ønsket å fase ut oljefyring, men at de i dag bør prise seg lykkelig over at hele det norske folk ikke har fulgt oppfordringen, slik at man fortsatt hadde en viss fleksibilitet på energibruk til oppvarming. Statistikk tilgjengelig på EBLs nettsider tilsier at bruken av oljeprodukter mer enn doblet seg i fjor vinter. Nordmenn er blitt flinke til å spare strøm, men bruker ikke mindre energi av den grunn.

Disse medlemmer registrerer at komiteen peker på det store potensialet i vedfyring. Dette er selvsagt positivt. Med denne positive holdningen, klarer ikke disse medlemmer la være å undre seg over at stortingsflertallet, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, i forrige sesjon ikke ville inkludere såkalt rentbrennende vedovner i støtteordningen for tiltak rettet mot å redusere el-forbruket (jf. Innst. S. nr. 133 (2002-2003)), noe som virkelig ville vært et bidrag til å øke bruken av vedfyring.

Disse medlemmer viser til at under komiteens høringer i denne sak, kom det frem bl.a. fra Enova at en burde tildele midlene til mest mulig kostnadseffektive løsninger, noe komiteens flertall ikke sluttet seg til. Rentbrennende vedovner ble dokumentert å være minst like effektive og miljøvennlige som pelletskaminer, samtidig som vedovnene ikke på langt nær krever så store investeringer. Man kan m.a.o. få tredoblet effekten dersom støtteordningen også omfatter slike løsninger. Stortingsflertallet (alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet) stemte imot følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge kostnadseffektive og teknologinøytrale kriterier til grunn ved tildeling av midlene til elektrisitetsparing i privathusholdninger."

Disse medlemmer viser til at man på biobrenselområdet dermed endte opp med kun å gi støtte til pelletsovner, noe som totalt sett kun ga et marginalt bidrag til biobrensel-saken.

MILJØTEKNOLOGI, FUNDIA

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at de fleste bedrifter er kommet langt i å redusere sine utslipp, men det er likevel behov for utprøving av nye stoffer, bl.a. byggematerialer, og ny teknologi for å redusere utslippene fra industri og annen virksomhet. Utprøving av ny og mer miljøvennlig produksjonsteknologi og utvikling av denne teknologien kan skje i samarbeid med SFT. Et konkret eksempel på dette er bedriften Fundia Armeringsstål AS i Rana, som bl.a. sliter med kvikksølvutslipp fordi det som omsmeltes inneholder kvikksølv og andre tungmetaller.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener Norge som et rikt og høyt teknologisk land må ha som målsetting å være ledende innenfor utvikling av nye teknologier som fremmer miljøet og støtter bruk av midler for å bygge et kvikksølvrensaneanlegg. Disse medlemmer vil be Regjeringen vurdere støtte til rensaneanlegg ved Fundia Armeringsstål AS, noe som vil føre til at bedriften blir ledende innen miljøteknologi på dette området.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det her bør være mulig at myndighetene bidrar i et spleiselag for å få en investering i renseteknologi. Disse medlemmer ber Regjeringen komme tilbake med forslag til et slikt spleiselag i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2004.

Komiteen viser til svar fra Miljøverndepartementet på spørsmål fra komiteen angående Fundia-saken hvor Kommunal- og regionaldepartementet uttaler følgende:

"Oppslag i pressen kan tolkes i retning av at Kommunal- og regionaldepartementet har bevilget 30 mill. kroner til bygging av rensaneanlegg ved Fundia Armeringsstål i Mo i Rana. Midlene skulle være en del av kompensasjonsmidlene for endringer i den differensierte arbeidsgiveravgiften. Kommunal- og regionaldepartementet har gjennom en presseorientering slått fast at oppslagene må bygge på en misforståelse.

I forbindelse med endringene i den differensierte arbeidsgiveravgiften iverksettes ulike kompenserende tiltak. Et av de tiltakene Regjeringen foreslår er at det innføres en ny ordning med næringsrettede utviklings tiltak. Disse midlene skal benyttes til tiltak som kan gi varige positive effekter for næringslivet og regionene som rammes av omleggingen.

Næringslivet i Nordland fylke vil bli omfattet av endringen i arbeidsgiveravgiften. Det vil derfor bli betydelige midler til næringsrettede utviklingsmidler til dette fylket. Næringslivet, partene i arbeidslivet, kommunene og fylkeskommunen skal nå sette seg ned og jobbe fram tiltak som vil gagne næringsutviklingen i fylket. Det omtalte prosjektet i Mo i Rana kan selvfølgelig ende opp med støtte, men det betinger at de aktuelle aktørene er enige om dette.

Alle prosjekter må selvsagt være i tråd med EØS-regelverket for offentlig støtte."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004) og budsjettavtalen mellom regjeringspartienes og Arbeiderpartiets medlemmer i energi- og miljøkomiteen. På bakgrunn av omprioriteringer på budsjettet som følge av disse budsjettavtalene, noe som blant annet innebærer økt satsing på bekjempelse av sur nedbør, kulturminner, kompetanseformidling og forebyggende tiltak mot roviltskader, foreslår flertallet å bevilge 603,834 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, noe som er 12,000 mill. kroner lavere enn beløpet som foreslått i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Av denne reduksjonen følger 2,0 mill. kroner på post 1 Driftsutgifter av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004). Videre er det en reduksjon på 10,0 mill. kroner på post 39 Oppryddingstiltak, hvorav 5,0 mill. kroner i redusert bevilgning og en økt bestillingsfullmakt på 5 mill. kroner i henhold til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), og i tillegg en redusert bevilgning på 5,0 mill. kroner som følge av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i energi- og miljøkomiteen.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til svarbrev fra Miljøverndepartementet datert 14. november 2003 vedrørende klesavfall der det bl.a. heter:

"På oppdrag fra Miljøverndepartementet arbeider Statens forurensningstilsyn (SFT) for tiden med en helhetlig strategi for behandling av alt nedbrytbart avfall, herunder tekstilavfall. SFT er i denne forbindelse bedt om å vurdere ytterligere tiltak som kan bidra til å redusere mengden nedbrytbart avfall som går til deponier, herunder vurdere et forbud mot deponering av slikt avfall."

Dette flertallet peker i denne sammenheng på mulighetene til å utnytte tekstilavfall som ressurs på en rekke områder, blant annet til å produsere isolasjonsmateriale, interiørmatter og energiproduksjon, noe som også kan bidra til etablering av nye arbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har som målsetting å sikre en raskere utskifting av den norske bilparken som vil medføre nye og sikrere biler som også forurenser mindre. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet flere ganger har foreslått å heve vrakpanten for bilvrak fra 1 500 kroner til 3 000 kroner, og har som målsetting de neste årene å få vrakpanten til 6 000 kroner pr. vrak.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en sak med formål om å øke utskiftningstakten av den norske bilparken."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet gjør oppmerksom på at det i dag finnes ca. 100 000 forskjellige kjemikalier i bruk som ikke har vært gjenstand for konsekvensutredning, og det er en presserende og betydelig utfordring å gjennomføre dette.

Disse medlemmer ber derfor Regjeringen om å være offensiv i diskusjonen rundt EU-kommisjonens nylig fremlagte forslag til en tøffere kjemikaliepolitikk i EU-området, det såkalte REACH-systemet. I det opprinnelige forslaget fra EUs miljøkommissær Margot Wallström skulle 30 000 kjemiske stoffer pålegges krav eller strenge reguleringer, mens resultatet som kommisjonen har lagt fram er at kun 10 000 stoffer skal få slike krav. Listen er blitt kuttet etter innsigelser fra industrikommisær Erkki Liikanen slik at standardene ikke kommer til å gjelde importerte varer. Videre er en rekke sterkt problematiske stoffer, som finnes i dagligdagse produkter, nå ikke omfattet av kravet om at de skal erstattes med mindre skadelige stoffer. Det gjelder for eksempel formaldehyd, mistenkt for at være kreftfremkallende, som brukes til få tekstiler til å krølle mindre, og hormonforstyrrende ftalater, som brukes som en mykgjører i barneleker. Ftalater har blitt forbudt til bruk i barneleker i Norge, men disse medlemmer er bekymret for at forbudet ikke vil kunne opprettholdes hvis kommisjonens direktivforslag vedtas.

Disse medlemmer mener at ikke bare norske miljømyndigheter, men også norske næringsmyndigheter bør kjempe for at direktivet blir så strengt som

mulig, fordi de fleste av de 30 000 kjemikalierne miljøkommissæren ville pålegge krav eller strenge reguleringer er stoffer som stort sett ikke brukes i Norge. Sterkere begrensninger på flere kjemikalier vil derfor først og fremst ramme konkurrentene til norsk industri, og bidra til å fremme miljøkvalitet og miljøstandarder som internasjonale konkurransefaktorer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det trengs en grunnleggende endring i kjemikaliepolitikken, hvor det bør etableres som prinsipp at produsenter og markedsførere av kjemikalier må kunne bevise at deres produkter og bruken av deres produkter ikke er skadelig for helse og miljø. Dette vil være i tråd med føre-var-prinsippet. Dette illustrerer at det ikke er godt nok å forby enkeltstoff når man dokumenterer negative helseeffekter, og at bevisbyrden må snus.

Disse medlemmer viser til at analyser fra Arbeidstilsynet viser at svært mange arbeidstakere utsettes for kjemiske og helseskadelige stoffer i jobbsammenheng. Hvert år dør om lag 800 nordmenn av kjemikalier de utsettes for på jobben. Opptil 10 000 utvikler luftveissykdommer årlig.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre regelverket og snu bevisbyrden slik at i stedet for at myndighetene må bevise at et stoff er skadelig, får industrien ansvaret for å bevise at det ikke er det."

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | Ap, H og KrF |
|-------------|------|---|------------------------------------|---------------------|
| 1441 | | Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441) | 615 834 | 603 834 |
| | 1 | Driftsutgifter | 192 572 | 190 572 (-2 000) |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 450 | 450 |
| | 39 | Opprydningstiltak | 60 880 | 50 880 (-10 000) |
| | 73 | Tilskudd til biloppsamlingssystemet | 123 180 | 123 180 |
| | 75 | Utbetaling av pant for bilvrak | 151 252 | 151 252 |
| | 76 | Refusjonsordninger | 50 000 | 50 000 |
| | 78 | Tilskudd til energiutnyttelse fra avgiftspliktige sluttbehandlingsanlegg for avfall | 37 500 | 37 500 |

Kap. 4441 Statens forurensningstilsyn

Det budsjetteres med 58,146 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 3,6 pst. i forhold til 2003.

Kap. 1444 Produktregisteret

Det foreslås bevilget 14,203 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 3,0 pst. i forhold til 2003.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til St.prp. nr. 1 (2003-2004), og har for øvrig ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Stortinget har behandlet ratifisering av Århus-konvensjonen. Retten til miljøinformasjon vil berøre retten til

informasjon om produkter egenskaper og innhold, herunder også helse- og miljøfarlige kjemikalier.

Disse medlemmer er enige i at "informasjon framstår etter hvert som en tredje hovedtype virkemiddel i miljøvernpolitikken".

Disse medlemmer viser til Innst. O. nr. 60 (2002-2003) fra energi- og miljøkomiteen om lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven). Et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, sier i denne innstillingen blant annet:

"Flertallet understreker at tilgangen til miljøinformasjon skal være kostnadsfri. Flertallet viser til at det påligger det offentlige og virksomheter en kunnskapsplikt om miljøforhold som definert i § 2."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil med utgangspunkt i Innst. S. nr. 21 (2002-2003) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes kontroll med helse- og miljøfarlige kjemikalier, og nylig vedtatt lov om retten til miljøinformasjon, sette spørsmålstegn ved om det er avsatt tilstrekkelig med midler for å skaffe den nødvendige oversikten over kjemikaliebruken som inngår i faste bearbejdede produkter som Produktregisteret bidrar til, samt bidra til at dette er informasjon som allmennheten får tilgang til, jf. lovens foreslåtte formålparagraf.

Disse medlemmer registrerer at det i 2004 vil bli arbeidet med å effektivisere og fornye Produktregisteret. Disse medlemmer minner om at Regjeringen i St.meld. nr. 25 (2002-2003) skriver at: "Strengere miljøkrav fra myndigheter og forbrukere vil kunne bidra til at produksjonen vris i miljøvennlig retning." Kjemikaliepolitikken er antageligvis det enkeltområdet hvor dette vil ha størst effekt på liv og helse. Det er samtidig klart at uten god informasjon til produsenter og forbrukere vil det være vanskelig å vri kjemikaliepolitikken i en miljøvennlig retning.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at innsatsen for å oppfylle kunnskapsplikten om miljøforhold hos det offentlige og virksomheter må styrkes, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler for hvordan miljøinformasjonslovens intensjoner og rettigheter skal understøttes, bl.a. gjennom å styrke, effektivisere og fornye Produktregisteret."

Kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk

Det foreslås bevilget 331,323 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 5,1 pst. i forhold til 2003.

Komiteen viser til at hovedoppgaven for Statens kartverk er å bygge og vedlikeholde en nasjonal geografisk infrastruktur og legge til rette for enkel og effektiv tilgang til kart og karttjenester.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det må være et mål at kartverket må ligge i forkant av den fornying som skjer i offentlig sektor. Dette vil kreve omstillinger i kartverkets organisasjon og omfattende arbeid med tilrettelegging av digitale data som er tilpasset den stadig raskere teknologiske utviklingen.

Komiteen viser til at både offentlige institusjoner og næringslivet tilkjenner et økende behov for lett tilgjengelig og standardisert digital informasjon, og det er generelt ventet en sterk økning av samfunnets krav til stedfestet informasjon i årene som kommer. En godt utbygd infrastruktur for geodata vil bidra til effektivisering av offentlig forvaltning og privat sektor, en sikrere ferdsel samt økt verdiskapning i samfunnet.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003) der et flertall i komiteen bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, fremmet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en egen stortingsmelding om kart og geodata innen vårsesjonen 2003. Inntil en slik melding er fremmet for Stortinget, endres ikke Statens kartverks organisering og drift."

Komiteen viser til at Regjeringen har fulgt opp dette og fremmet St.meld. nr. 30 (2002-2003) Norge digitalt - et felles fundament for verdiskapning.

Komiteen viser til partienes merknader og forslag i Innst. S. nr. 275 (2002-2003).

Komiteen viser til at det er valgt fortsatt å prioritere sjøkartlegging høyest i de nærmeste årene, og ser betydningen av dette i forhold til vår langstrakte kyst og sikkerhet knyttet til skipstransport. Komiteen er enig i denne prioriteringen og målet om å sikre at norskekysten har en tilfredsstillende dekning av autoriserte sjøkart for alle viktige navigasjonsleder i løpet av 2006.

Komiteen viser til at etter at satsingen på elektroniske sjøkart er fullført, vil fokus bli rettet mot arbeidet med moderne eiendomsregistrering og etablering av en felles kartdatabase på land.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Statens kartverk er en av Norges mest lønnsomme forvaltningsbedrifter og samtidig ligger på topp internasjonalt når det gjelder produktivitet blant offentlige bedrifter på fagområdet oppmåling, kart og GIS/GIT. Den samfunnsmessige nytteverdien av en rask etablering av en geografisk infrastruktur for Norge er stor. Det vil derfor ikke være regningsssvarende å vente med en slik innsats til 2007 når sjøkartsatsingen er fullført. Disse medlemmer mener at den kraftige budsjettreduksjonen det blir lagt opp til og en nedbemanning på 100-150 årsverk er det motsatte av en styrking av arbeidet med å etablere og vedlikeholde en geografisk infrastruktur for Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til behandlingen i Stortinget i juni 2003, der det ble vedtatt at de konkurranserettede oppgavene i Kartverkets markedsdivisjon som kan utføres av private aktører, vil kunne bli solgt i løpet av våren 2004. De andre oppgavene i markedsdivisjonen skal overføres til selskapet Norsk Eiendomsinformasjon AS. Det vil bli inngått egen avtale mellom Kartverket og Norsk Eiendomsinformasjon om retter og plikter knyttet til dataformidlingen, under dette også royalty til Statens kartverk som dataeier.

Reduksjonen av tallet på fylkeskartkontor fra 18 til 12, slik det fremgikk av stortingsmeldingen og behandlingen i Stortinget, skal gjennomføres i 2004.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at disse medlemmer i forbindelse med behandlingen av kartmeldingen var en del av et mindretall som gikk mot privatiseringen av kartverkets markedsdivisjon og mot nedlegging av fylkeskartkontor. Disse medlemmer er bekymret for den situasjonen kartverket befinner seg i etter at Regjeringen de siste tre årene har foreslått gjentatte kutt på kartverket som til sammen utgjør ca. 55 mill. kroner. I 2002 ble noe av det opprinnelig foreslåtte kuttet rettet opp i revidert nasjonalbudsjett av et flertall bestående av alle unntatt medlemmet fra Kystpartiet, men i 2003 var det kun et mindretall bestående av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet som foreslo en økning i revidert nasjonalbudsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til brev fra Miljøverndepartementet til komiteen av 26. november 2003, der statsråden skriver:

"Reduksjonen i forhold til Regjeringens budsjettforslag innebærer ytterligere krav til skarpstilling og effektivisering i Kartverket, samt at etablering av full dekning av digitale landkartdata vil måtte utsettes noe. Den forserte sjøkartleggingen vil bli skjermet; ikke minst pga. sikkerheten til sjøs og etablering av sikre farleder."

Flertallet viser til at dersom det blir endring i forhold til dette, vil en be Regjeringen komme tilbake til dette i revidert budsjett.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), og foreslår en reduksjon på post 21 Betaling for statsoppdraget på 10,0 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2003-2004), slik at bevilgningene på dette kapitlet blir 321,323 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at behandlingen av kartmeldingen og de siste års reduksjoner i bevilgningene til kartverket, innebærer at ansatte vil sies opp. Da flertallet har krav på ventelønn,

vil det imidlertid fortsatt påløpe store utgifter til dette i årene som kommer. I tillegg kommer lønn i oppsigelstiden, husleiekontrakter mv. Dersom det ikke bevilges omstillingsmidler til kartverket for 2004, vil slike utgifter måtte tas innenfor kartverkets budsjett, noe som kan bety ytterligere nedbygging og ytterligere utsettelse av landkartleggingen. Disse medlemmer vil derfor be om at Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vurderer å fremme forslag om ekstra midler for å dekke omstillingskostnadene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Arbeiderpartiet er bekymret for den situasjonen kartverket befinner seg i siden det er kuttet i bevilgningene til kartverket de 3 siste årene med ca. 56 mill. kroner. Det synes disse medlemmer er merkelig, siden budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene medfører et kutt på 10 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Disse medlemmer synes det er uheldig at det foretas ytterligere kutt i forhold til St.prp. nr. 1 (2003-2004), spesielt med tanke på at det er kort tid siden Stortinget behandlet og sluttet seg til en stor omstilling av kartverket. Disse medlemmer mener et slikt kutt kan skape frustrasjon og usikkerhet blant de ansatte, siden det innebærer ytterligere krav til skarpstilling og effektivisering.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti konsekvent har gått mot den svekkelse og privatiseringspolitikk som et flertall har presset gjennom i Statens kartverk. Gjennom sine budsjetter har Sosialistisk Venstreparti lagt opp til å styrke Statens kartverk. Disse medlemmer tar til etterretning at den vedtatte nedbemanningen og omstillingen i Statens kartverk vil gi ekstrautgifter til ventelønn, flytting/pendling, omskolering, administrasjon og husleie for ledige lokaler inntil kontraktene kan heves.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det innenfor Regjeringens foreslåtte rammer ikke er mulig å opprettholde kvalitet og produksjon samtidig med at det gjennomføres en så god omstillingsprosess som mulig. Denne situasjonen har blitt ytterligere forverret ved at Arbeiderpartiet i forliket med Regjeringen har sikret flertall for et kutt på 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti øker derfor posten til betaling for tjenester i Statens kartverk med 28 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet påpeker at det de siste to åra har skjedd en dramatisk reduksjon i bevilgningene til kjøp av tjenester fra Statens kartverk. Budsjettforslaget i 2002 og 2003 var i liten grad faglig begrunna, men blir kjørt fram som politisk prinsipp. Disse medlemmer er uenig i at bevilgningene til Kartverket skal reduseres, og påpeker at dette vil gi

store skadevirkninger. Landkartlegginga vil bli sterkt forsinka, og svært mange kommuner vil ha store problemer med å overta ansvaret for de kartdataene som Kartverket sitter med i dag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at fylkeskartkontorene er en viktig ressurs for kommuner som ofte har små og sårbare kartfaglige miljøer. Fylkeskartkontorene koordinerer

geovekstsamarbeidet i fylkene og er Kartverkets forlengede arm ut i kommune-Norge. Kommunene får hjelp og bistand til å etablere og å holde à jour geodatainfrastrukturen. Færre fylkeskartkontorer vil bety dårligere kontakt og mindre hjelp til kommunene.

Disse medlemmer er redd den første reduksjonen fra 18 til 12 fylkeskartkontorer bare er begynnelsen på en videre reduksjon, og at vi til slutt kan sitte igjen med regionkontorer i bare 4-5 av storbyene.

Kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tallet i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

| Kap. | Post | Formål | St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3 | Ap, H og KrF |
|-------------|------|---|------------------------------------|-----------------------------------|
| 1465 | | Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk | 331 323 | 321 323 |
| | 21 | Betaling for statsoppdraget | 331 323 | (-10 000) 321 323 (-10 000) |

Kap. 2465 Statens kartverk

Det budsjetteres med 12,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en økning på 21,3 pst. I forhold til 2003.

Kap. 2422 Statens miljøfond (unntatt post 90)

Det foreslås bevilget 0,200 mill. kroner på post 70 Rentestøtte under dette kapitlet for 2004. Post 90 Sta-

tens miljøfond, lån, behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap. 5621 Statens miljøfond, renteinntekter

Det budsjetteres med 7,000 mill. kroner på dette kapitlet for 2004, som er en reduksjon på 22,2 pst. i forhold til 2003.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Rammeområde 12 (Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|-----------|------|---|-------------|--------|
| Utgifter: | | | | |
| 1800 | | Olje- og energidepartementet | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 88 339 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 19 900 000 | |
| | 22 | Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i> | 21 500 000 | |
| | 70 | Internasjonalisering av petroleumsvirk- somheten, <i>kan overføres</i> | 8 000 000 | |
| | 71 | Tilskudd til Norsk Oljemuseum | 6 000 000 | |
| | 72 | Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet | 8 100 000 | |
| 1810 | | Oljedirektoratet (jf. kap. 4810) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 132 550 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 55 600 000 | |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlike- hold, <i>kan overføres</i> | 5 000 000 | |

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|------|------|---|----------------|-----------------------|
| 1815 | 70 | Petoro AS Administrasjon | 193 000 000 | |
| 1820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 218 880 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 69 000 000 | |
| | 22 | Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i> | 84 250 000 | |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 6 000 000 | |
| | 70 | Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg, <i>kan overføres</i> | 2 000 000 | |
| | 73 | Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i> | 60 000 000 | |
| | 75 | Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i> | 2 600 000 | |
| 1825 | | Omlagging av energibruk og energiproduksjon | | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 12 000 000 | |
| | 50 | Overføring til Energifondet | 779 000 000 | |
| | 60 | Oppfølging Nasjonal Agenda 21 | 400 000 000 | |
| | 70 | Tilskudd til el-sparing i private husholdninger | 269 000 000 | |
| | 71 | Bioenergi | 200 000 000 | |
| | 73 | Produksjonsstøtte vindkraft | 20 000 000 | |
| | 74 | Naturgass, <i>kan overføres</i> | 4 000 000 | |
| | 76 | Tilskudd til utskiftning av PCB-armaturer i bedrifter | 100 000 000 | |
| 1830 | | Energiforskning (jf. kap. 4829) | | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 18 500 000 | |
| | 50 | Norges forskningsråd | 505 000 000 | |
| | 70 | Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> | 9 400 000 | |
| 2440 | | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440) | | |
| | 30 | Investeringer | 18 600 000 000 | |
| | 50 | Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond | 1 300 000 000 | |
| 2442 | | Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen | | |
| | 70 | Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> | 60 000 000 | |
| 2490 | | NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603) | | |
| | 24 | Driftsresultat: | | |
| | | 1 Driftsinntekter | -42 500 000 | |
| | | 2 Driftsutgifter | 35 700 000 | |
| | | 3 Avskrivninger | 5 900 000 | |
| | | 4 Renter av statens kapital | 900 000 | 0 |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 7 000 000 | |
| | | Totale utgifter | | <u>23 264 619 000</u> |

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|------------|------|---|-----------------|-----------------------|
| Inntekter: | | | | |
| 4810 | | Oljedirektoratet (jf. kap. 1810) | | |
| | 1 | Gebyr- og avgiftsinntekter | 2 500 000 | |
| | 2 | Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet | 31 800 000 | |
| | 3 | Refusjon av tilsynsutgifter | 12 000 000 | |
| | 4 | Salg av undersøkelsesmateriale | 1 000 000 | |
| | 6 | Ymse inntekter | 1 200 000 | |
| | 8 | Inntekter barnehage | 3 600 000 | |
| | 10 | Refusjoner | 11 000 000 | |
| 4820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820) | | |
| | 1 | Gebyr- og avgiftsinntekter | 22 900 000 | |
| | 2 | Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet | 41 400 000 | |
| | 40 | Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag | 14 400 000 | |
| 4829 | | Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830) | | |
| | 50 | Overføring fra fondet | 139 150 000 | |
| 4860 | | Statsforetak under Olje- og energidepartementet | | |
| | 70 | Garantiprovisjon, Statnett SF | 11 900 000 | |
| 5440 | | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440) | | |
| | 24 | Driftsresultat: | | |
| | | 1 Driftsinntekter | 95 300 000 000 | |
| | | 2 Driftsutgifter | -18 900 000 000 | |
| | | 3 Lete- og feltutviklingsutgifter | -550 000 000 | |
| | | 4 Avskrivninger | -15 900 000 000 | |
| | | 5 Renter av statens kapital | -6 800 000 000 | 53 150 000 000 |
| | 30 | Avskrivninger | | 15 900 000 000 |
| | 80 | Renter av statens kapital | | 6 800 000 000 |
| 5490 | | NVE Anlegg (jf. kap. 2490) | | |
| | 1 | Salg av utstyr mv. | 1 200 000 | |
| 5608 | | Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet | | |
| | 80 | Renter, Statnett SF | 48 500 000 | |
| | | Totale inntekter | | <u>76 192 550 000</u> |

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan:

| overskride bevilgningen under | mot tilsvarende merinntekter under |
|-------------------------------|------------------------------------|
| kap. 1810 post 1 | kap. 4810 postene 6 og 10 |
| kap. 1810 post 21 | kap. 4810 post 2 |
| kap. 1820 post 21 | kap. 4820 post 2 |
| kap. 1820 post 22 | kap. 4820 post 40 |
| kap. 2490 post 45 | kap. 5490 post 1 |

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contraoppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:

1. kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 25 Pro et contra oppgjør.

2. kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 1 Pro et contra oppgjør.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse | Samlet ramme |
|------|------|--|--------------------|
| 1820 | 75 | Norges vassdrags- og energidirektorat Tilskudd til sikringstiltak | 2,5 mill. kroner |
| 1825 | 50 | Omlegging av energibruk og energiproduksjon Overføring til Energifondet | 130,0 mill. kroner |
| | 74 | Naturgass | 20,0 mill. kroner |
| 1830 | 50 | Energiforskning Norges forskningsråd | 33,0 mill. kroner |

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse | Ramme |
|------|------|--|-------------------|
| 1800 | 21 | Olje- og energidepartementet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 2,5 mill. kroner |
| 1815 | 70 | Petoro AS Administrasjon | 35,0 mill. kroner |

VII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

VIII

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

IX

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriften § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

Rammeuavhengige forslag**Forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet:***Forslag 2*

Stortinget ber Regjeringen forenkle konsesjonsreglene for bygging av små, mini- og mikrokraftverk.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:*Forslag 3*

Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak om utformingen av den nye modellen for el-avgift i næringslivet så raskt som mulig, og senest innen 1. april 2004.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med olje- og gassmeldingen til våren 2004 komme med en vurdering om muligheten for å bruke CO₂ fra separasjon fra gassbehandlingsanlegg og gasskraftproduksjon som trykkstøtte for økt utvinningsgrad fra olje- og gassfelt i Nordsjøen.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet:*Forslag 5*

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at energimyndigheten i de nordiske landene i felleskap samarbeider om tiltak for å sikre den nordiske kraftbalansen og sikre at kraftmarkedet fungerer bedre.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen sikre at Statnett som systemansvarlig nettselskap har virkemidler som gjør dem i stand til å sikre kraftforsyningen i kritiske perioder.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen signalisere langsiktighet og forutsigbarhet når det gjelder avgiftsfritak for gjenvunnet energi, for å få utløst investeringer på området.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 8*

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en plan for å styrke allemannsretten gjennom erverv og tilrettelegging av flere områder som har særskilt nasjonal, regional eller lokal verdi, samt å bidra til vern og sikring av viktige friluftsområder i og rundt byer og tettsteder.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:*Forslag 9*

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 fremme forslag om et betydelig næringsfond for Sauda og Odda for å kompensere for påførte ulemper.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av SNOs organisering og arbeidsmåter. Det meldes tilbake til Stortinget seinest i budsjettframlegget høsten 2004.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 11*

Stortinget ber Regjeringen annethvert år utarbeide en egen stortingsmelding om "Rikets energitilstand".

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:*Forslag 12**Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel*

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt utgjør 5 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.
4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med evalueringen av ENOVA å få gjennomført en uavhengig analyse av kapitalbehovet til ENOVA, gitt utløsningseffekten så langt, og med en vurdering av å sette mer ambisiøse nasjonale mål for omleggingen av energimarkedet i Norge fram til 2010.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen om å iverksette et pilotprosjekt med panteordning for utskifting av gamle forurensende vedovner, evt. komme tilbake med konkret forslag i revidert budsjett for 2004.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 15*

Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Lofoten-området.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen umiddelbart åpne for boring i allerede tildelte lisenser i Barentshavet.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen avstå fra å innføre petroleumsfrie soner i nordområdene.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden for store og små vannkraftutbygginger.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbygginger på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen sørge for at gasskraftverk i Norge blir underlagt samme miljømessige rammebetingelser som andre innen EØS-området.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen utarbeide nytt regelverk for økonomisk støtte basert på like kriterier til frivillige miljøvernorganisasjoner og fremme dette som egen sak før behandlingen av neste års budsjett.

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen sørge for at miljøvernorganisasjoner som aktivt oppfordrer til eller bevisst bryter loven for å demonstrere mot lovlige vedtak, mister all økonomisk statsstøtte.

Forslag 25

Stortinget ber Regjeringen om at det i internasjonale fora arbeides for at det opprettes en egen internasjonal særdomstol for miljøsaker underlagt Den internasjonale domstolen i Haag.

Forslag 26

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige tiltak for å redusere konflikter i forbindelse med opprettelse av nasjonalparker, verneområder og lignende.

Forslag 27

Stortinget ber Regjeringen stoppe igangsetting av nye verneprosesser og foreta konsekvensanalyse av gjennomført vern.

Forslag 28

Stortinget ber Regjeringen fremme sak for gjennomgang av målsettingene og virkemiddelbruken for vedtatt og planlagt vern på Svalbard for å sikre næringslivets fremtid.

Forslag 29

Stortinget ber Regjeringen fremme en sak med formål om å øke utskiftningstakten av den norske bilparken.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 30*

Stortinget ber Regjeringen sørge for at bevilningene til ENOVA gradvis økes gjennom økt påslag i nettariffen. Påslaget i nettariffen må øke til 2 øre fram til 2005.

Forslag 31

Stortinget ber Regjeringen opprettholde og styrke støtten til vindkraftutbygginger slik at de anlegg det er gitt konsesjon for faktisk bygges, og slik at nye prosjekter blir omsøkt.

Forslag 32

Stortinget ber Regjeringen snarest, men senest i Revidert nasjonalbudsjett 2004, komme med forslag til organisasjonsstøtte til Vindkraftforum og Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner til drift av felles sekretariat og oppbygging av en aktiv bransjeorganisasjon for vindkraft i Norge.

Forslag 33

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med revidert budsjett å komme med forslag til hvordan staten kan bidra til at miljøkulverter i veiprosjekter kan realiseres.

Forslag 34

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2004 å legge fram en egen melding om virksomhet knytta til naturtilsyn og oppsyn, hvor eksisterende virksomhet evalueres og eventuell omorganisering og endret myndighetsutøvelse vurderes.

Forslag 35

Stortinget ber Regjeringen i 2004 igangsette en prøveordning med en erstatningsmodell i utvalgte rovdyrutsatte områder, der eierne av beitedyr får tilskudd i forhold til rovdyr tallet i området, og ikke noen utbetaling pr. dyr som blir drept av rovdyr.

Forslag 36

Stortinget ber Regjeringen utvikle et forsøksprosjekt med forebyggende og forskningsbasert arbeid i rovdyrutsatte områder, basert blant annet på erfaringene fra tilsvarende problemområder i andre land.

Forslag 37

Stortinget ber Regjeringen støtte Nordreisa-prosjektet for å få ny kunnskap om rovdyrspørsmål og forebyggende arbeid.

Forslag 38

Stortinget ber Regjeringen, senest i forbindelse med revidert statsbudsjett, komme tilbake med en tiltakspakke som innen forbudet trer i kraft i 2005 aktivt medvirker til måloppnåelse og utløsning av enøk-potensialet ved utskifting av lysrørmaturer med PCB-kondensatorer.

Forslag 39

Stortinget ber Regjeringen endre regelverket og snu bevisbyrden slik at i stedet for at myndighetene må bevise at et stoff er skadelig, får industrien ansvaret for å bevise at det ikke er det.

Forslag 40

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler for hvordan miljøinformasjonslovens intensjoner og rettigheter skal understøttes, bl.a. gjennom å styrke, effektivisere og fornye Produktregisteret.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 41*

Stortinget ber Regjeringen om å unnta Høyanger aluminiumsverk fra økningen av påslaget på nettariffen fra 0,3 til 0,8 øre/kWh, siden dette er det eneste aluminiumsverket som vil bli rammet av denne avgiftsøkningen.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A. Rammeområde 12 (Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|-----------|------|---|-------------|--------|
| Utgifter: | | | | |
| 1800 | | Olje- og energidepartementet | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 102 339 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> | 31 900 000 | |
| | 22 | Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i> | 21 500 000 | |
| | 70 | Internasjonalisering av petroleumsvirk- somheten, <i>kan overføres</i> | 16 000 000 | |
| | 71 | Tilskudd til Norsk Oljemuseum | 4 000 000 | |
| | 72 | Investeringsfond for klimatiltak i Østersjøområdet | 8 100 000 | |
| 1810 | | Oljedirektoratet (jf. kap. 4810) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 157 550 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 54 600 000 | |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 5 000 000 | |
| 1815 | | Petoro AS | | |
| | 70 | Administrasjon | 203 000 000 | |
| 1820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 231 380 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> .. | 54 000 000 | |
| | 22 | Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i> | 69 250 000 | |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 5 000 000 | |
| | 70 | Tilskudd til lokale el-forsyningsanlegg, <i>kan overføres</i> | 1 000 000 | |
| | 73 | Tilskudd til utjevning av overførings- tariffer, <i>kan overføres</i> | 40 000 000 | |
| | 75 | Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i> | 2 600 000 | |
| 1825 | | Omlegging av energibruk og energiproduksjon | | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> .. | 12 000 000 | |
| | 50 | Overføring til Energifondet | 95 000 000 | |
| | 74 | Naturgass, <i>kan overføres</i> | 19 000 000 | |
| 1830 | | Energiforskning (jf. kap. 4829) | | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> .. | 18 500 000 | |
| | 50 | Norges forskningsråd | 287 500 000 | |
| | 70 | Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> | 9 400 000 | |

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|------------|------|---|-----------------|----------------|
| 2440 | | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440) | | |
| | 30 | Investeringer | 19 700 000 000 | |
| | 50 | Overføring til Statens petroleumsvirksomhetsforsikringsfond | 1 300 000 000 | |
| 2442 | | Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen | | |
| | 70 | Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> | 60 000 000 | |
| 2490 | | NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603) | | |
| | 24 | Driftsresultat: | | |
| | 1 | Driftsinntekter | -42 500 000 | |
| | 2 | Driftsutgifter | 35 700 000 | |
| | 3 | Avskrivninger | 5 900 000 | |
| | 4 | Renter av statens kapital | 900 000 | 0 |
| | 45 | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 5 000 000 | |
| | | Totale utgifter | | 22 513 619 000 |
| Inntekter: | | | | |
| 4810 | | Oljedirektoratet (jf. kap. 1810) | | |
| | 1 | Gebyr- og avgiftsinntekter | 2 500 000 | |
| | 2 | Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet ... | 31 800 000 | |
| | 3 | Refusjon av tilsynsutgifter | 11 000 000 | |
| | 4 | Salg av undersøkelsesmateriale | 1 000 000 | |
| | 6 | Ymse inntekter | 1 200 000 | |
| | 8 | Inntekter barnehage | 3 600 000 | |
| | 10 | Refusjoner | 11 000 000 | |
| 4820 | | Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820) | | |
| | 1 | Gebyr- og avgiftsinntekter | 22 900 000 | |
| | 2 | Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet ... | 41 400 000 | |
| | 40 | Sikrings- og miljøltiltak i vassdrag | 14 400 000 | |
| 4829 | | Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830) | | |
| | 50 | Overføring fra fondet | 139 150 000 | |
| 4860 | | Statsforetak under Olje- og energidepartementet | | |
| | 70 | Garantiprovisjon, Statnett SF | 11 900 000 | |
| 5440 | | Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440) | | |
| | 24 | Driftsresultat: | | |
| | 1 | Driftsinntekter | 95 300 000 000 | |
| | 2 | Driftsutgifter | -18 900 000 000 | |
| | 3 | Lete- og feltutviklingsutgifter | -1 300 000 000 | |
| | 4 | Avskrivninger | -15 900 000 000 | |
| | 5 | Renter av statens kapital | -6 800 000 000 | 52 400 000 000 |
| | 30 | Avskrivninger | 15 900 000 000 | |
| | 80 | Renter av statens kapital | 6 800 000 000 | |
| 5490 | | NVE Anlegg (jf. kap. 2490) | | |
| | 1 | Salg av utstyr mv. | 1 200 000 | |
| 5608 | | Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet | | |
| | 80 | Renter, Statnett SF | 48 500 000 | |
| | | Totale inntekter | | 75 441 550 000 |

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan:

| overskride bevilgningen under | mot tilsvarende merinntekter under |
|-------------------------------|------------------------------------|
| kap. 1810 post 1 | kap. 4810 postene 6 og 10 |
| kap. 1810 post 21 | kap. 4810 post 2 |
| kap. 1820 post 21 | kap. 4820 post 2 |
| kap. 1820 post 22 | kap. 4820 post 40 |
| kap. 2490 post 45 | kap. 5490 post 1 |

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse | Samlet ramme |
|------|------|--|--------------------|
| 1820 | 75 | Norges vassdrags- og energidirektorat Tilskudd til sikringstiltak | 2,5 mill. kroner |
| 1825 | 50 | Omlegging av energibruk og energiproduksjon Overføring til Energifondet | 130,0 mill. kroner |
| | 74 | Naturgass | 20,0 mill. kroner |
| 1830 | 50 | Energiforskning Norges forskningsråd | 33,0 mill. kroner |

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse | Ramme |
|------|------|---|-------------------|
| 1800 | 21 | Olje- og energidepartementet Spesielle driftsutgifter, kan overføres | 2,5 mill. kroner |
| 1815 | 70 | Petoro AS Administrasjon | 35,0 mill. kroner |

VII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contraoppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:

1. kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 25 Pro et contraoppgjør.
2. kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 1 Pro et contraoppgjør.

4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

VIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2004 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg

og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

IX

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at

samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

X

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriften § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

B. Rammeområde 13**(Miljø)**

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|-----------|------|---|-------------|--------|
| Utgifter: | | | | |
| 1400 | | Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 155 232 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 47 185 000 | |
| | 70 | Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner | 26 077 000 | |
| | 71 | Internasjonale organisasjoner | 33 457 000 | |
| | 72 | Miljøverntiltak i nordområdene, kan overføres | 7 000 000 | |
| | 73 | Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres | 28 713 000 | |
| | 74 | Tilskudd til AMAP, kan overføres | 2 200 000 | |
| | 75 | Miljøvennlig byutvikling, kan overføres | 3 000 000 | |
| | 76 | Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres | 8 371 000 | |
| 1410 | | Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410) | | |
| | 21 | Miljøovervåkning og miljødata | 89 188 000 | |
| | 50 | Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene | 89 586 000 | |
| | 51 | Forskningsprogrammer m.m. | 120 018 000 | |
| | 53 | Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning | 5 000 000 | |
| | 70 | Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene | 15 151 000 | |
| 1425 | | Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 28 365 000 | |
| | 61 | Tilskudd til kommunale vilttiltak, kan overføres | 6 000 000 | |
| | 70 | Tilskudd til fiskeformål, kan overføres .. | 5 000 000 | |
| | 71 | Tilskudd til viltformål, kan overføres ... | 28 135 000 | |
| 1426 | | Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 53 888 000 | |
| | 30 | Tiltak i nasjonalparkene, kan overføres .. | 10 791 000 | |
| | 31 | Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, kan overføres | 16 671 000 | |
| | 32 | Skjærgårdsparker mv., kan overføres | 11 195 000 | |

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|------|------|--|-------------|--------|
| 1427 | | Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 73 168 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 34 503 000 | |
| | 30 | Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i> | 32 405 000 | |
| | 32 | Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i> | 19 450 000 | |
| | 33 | Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i> | 101 893 000 | |
| | 34 | Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i> | 5 100 000 | |
| | 35 | Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i> | 18 000 000 | |
| | 70 | Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i> | 86 200 000 | |
| | 72 | Erstatninger for rovviltskader, <i>overslagsbevilgning</i> | 84 474 000 | |
| | 73 | Forebyggende tiltak mot rovviltskader og omstillingstiltak, <i>kan overføres</i> | 32 000 000 | |
| | 74 | Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i> | 10 520 000 | |
| | 75 | Internasjonale avtaler og medlemskap .. | 1 010 000 | |
| | 77 | Tilskudd til naturinformasjonssentra, <i>kan overføres</i> | 10 400 000 | |
| | 78 | Friluftsrådenes landsforbund og inter- kommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i> ... | 5 300 000 | |
| 1429 | | Riksantikvaren (jf. kap. 4429) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 72 093 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i> | 24 050 000 | |
| | 50 | Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid . | 2 000 000 | |
| | 72 | Vern og sikring av fredete og bevarings- verdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> | 92 780 000 | |
| | 73 | Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> | 8 953 000 | |
| | 74 | Fartøyvern, <i>kan overføres</i> | 19 004 000 | |
| | 75 | Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> | 900 000 | |
| | 76 | Den nordiske verdensarvstiftelsen | 3 500 000 | |
| 1432 | | Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432) | | |
| | 50 | Til disposisjon for kulturminnetiltak | 13 000 000 | |
| 1441 | | Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441) | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 190 572 000 | |
| | 21 | Spesielle driftsutgifter | 450 000 | |
| | 39 | Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i> | 50 880 000 | |
| | 73 | Tilskudd til biloppsamlingsystemet | 123 180 000 | |
| | 75 | Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i> | 151 252 000 | |
| | 76 | Refusjonsordninger | 50 000 000 | |
| | 78 | Tilskudd til energiutnyttelse fra avgifts- pliktige sluttbehandlingsanlegg for avfall, <i>kan overføres</i> | 37 500 000 | |
| 1444 | | Produktregisteret | | |
| | 1 | Driftsutgifter | 14 203 000 | |

| Kap. | Post | Formål: | Kroner | Kroner |
|------------|------|--|--------------|---------------|
| 1465 | 21 | Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i> | 321 323 000 | |
| 2422 | 70 | Statens miljøfond Statens miljøfond, rentestøtte | 200 000 | |
| 2465 | 24 | Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603) Driftsresultat: | | |
| | 1 | Driftsinntekter | -446 323 000 | |
| | 2 | Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> | 431 619 000 | |
| | 3 | Avskrivninger | 11 500 000 | |
| | 4 | Renter av statens kapital | 3 204 000 | 0 |
| 45 | | Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> | 12 000 000 | |
| | | Totale utgifter | | 2 492 486 000 |
| Inntekter: | | | | |
| 4400 | 2 | Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400) Ymse inntekter | 90 000 | |
| | 3 | Refusjon fra Utenriksdepartementet | 622 000 | |
| | 21 | Oppdragsinntekter | 713 000 | |
| 4410 | 50 | Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410) Refusjon av diverse fond | 4 000 000 | |
| 4425 | 51 | Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425) Refusjoner fra Viltfondet | 54 500 000 | |
| | 52 | Refusjoner fra Statens fiskefond | 13 000 000 | |
| 4426 | 1 | Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426) Ymse inntekter | 114 000 | |
| 4427 | 1 | Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427) Ymse inntekter | 7 535 000 | |
| | 9 | Internasjonale oppdrag | 1 830 000 | |
| | 54 | Gebyrer | 2 300 000 | |
| 4429 | 2 | Riksantikvaren (jf. kap. 1429) Refusjoner og diverse inntekter | 1 961 000 | |
| | 9 | Internasjonale oppdrag | 2 233 000 | |
| 4432 | 80 | Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432) Avkastning fra Norsk kulturminnefond | 13 000 000 | |
| 4441 | 4 | Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441) Gebyrer | 21 059 000 | |
| | 5 | Leieinntekter | 888 000 | |
| | 8 | Inntekter fra salg av bilvrak | 31 696 000 | |
| | 9 | Internasjonale oppdrag | 4 503 000 | |
| 5621 | 80 | Statens miljøfond, renteinntekter Renteinntekter | 7 000 000 | |
| | | Totale inntekter | | 167 044 000 |

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan:

- | | |
|----------------------------------|------------------------------------|
| 1. overskride bevilgningen under | mot tilsvarende merinntekter under |
| kap. 1400 post 1 | kap. 4400 post 2 |
| kap. 1400 post 21 | kap. 4400 post 21 |
| kap. 1427 post 1 | kap. 4427 post 1 |
| kap. 1427 post 21 | kap. 4427 postene 9 og 54 |
| kap. 1429 post 1 | kap. 4429 postene 2 og 9 |
| kap. 1441 post 1 | kap. 4441 postene 4, 5 og 9 |
2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større anskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.
3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern, med et beløp som tilsvarende regn-

skapsførte inntekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.

III

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan omdisponere inntil 3 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse | Samlet ramme |
|------|------|--|-----------------|
| 1426 | 32 | Statens naturoppsyn Skjærgårdsparker mv. | 2 mill. kroner |
| 1441 | 39 | Statens forurensningstilsyn Opprydningstiltak | 25 mill. kroner |

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse | Samlet ramme |
|------|------|---|--------------------|
| 1400 | 78 | Miljøverndepartementet Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola | 124,2 mill. kroner |
| 1427 | 30 | Direktoratet for naturforvaltning Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder | 11,2 mill. kroner |
| | 32 | Statlige erverv, fylkesvise verneplaner | 51,0 mill. kroner |
| | 33 | Statlige erverv, barskogvern | 20,2 mill. kroner |
| | 34 | Statlige erverv, nasjonalparker | 58,2 mill. kroner |
| | 72 | Overføring til skogvern under Jordfondet | 40,0 mill. kroner |
| | 77 | Tilskudd til naturinformasjonssentra | 2,0 mill. kroner |
| 1429 | 72 | Riksantikvaren Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer | 16,5 mill. kroner |
| | 73 | Brannsikring og beredskapstiltak | 2,0 mill. kroner |

VII

Kjøp av makeskifteareal

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2004 kan nytte inntil 8 mill. kroner av bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern, til kjøp av areal som senere kan makeskiftes med barskogsareal som blir vernet.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 2. desember 2003

Bror Ynge Rahm
leder

Sylvia Brustad

Inger S. Enger
ordf. for kap. 1426, 1820, 4426,
4820, 5608 og 5621

Øyvind Halleraker
ordf. for kap. 1830

Rolf Terje Klungland
ordf. for kap. 2440, 2490,
5440 og 5490

Synnøve Konglevoll
ordf. for kap. 1427, 2422,
4427 og 5322

Øyvind Korsberg
ordf. for kap. 1444, 1465 og 2465

Hallgeir H. Langeland
ordf. for kap. 1441, 4441 og 4860

Jørund Leknes
ordf. for kap. 1400, 1825 og 4400

Ingmar Ljones
ordf. for kap. 1429, 1432, 2442,
4429, 4432 og 4829

Siri A. Meling
ordf. for kap. 1410, 1425, 4410 og 4425

Leif Frode Onarheim
ordf. for kap. 1815

Øyvind Vaksdal
ordf. for kap. 1800, 1810 og 4810

